

mans lliures

programa

**de les Eleccions al Congrés dels Diputats
i al Senat de l'Estat espanyol
març 2000**

SUMARI

Programa marc	3
1. La legislatura del “Majèstic”	5
1.1. Un resultat ben magre	5
2. Política provinciana o política nacional?.....	6
2.1. La síndrome del pont aeri	6
2.2. Una política catalana subsidiària	6
3. Espanya com a problema	7
3.1. L’unitarisme altre cop	7
3.2. Superar la Constitució, avançar cap a la plurinacionalitat	7
3.3. Per la pau i la negociació	7
4. Amb les mans lliures	9
4.1. Som l’esquerra catalana independent	9
4.2. Impulsar una estratègia catalana i de progrés, també a Madrid	9
4.3. Galeusca, per un front de les esquerres nacionals	9
4.4. A favor d’una política catalana unitària	9
4.5. Assegurar polítiques progressistes, incidir en un front antiautoritari	10
4.6. Posar a prova el grau real de democratització de les institucions estatals	10
5. Eixos bàsics d’actuació	11
5.1. Canvi nacional	11
5.2. Canvi democràtic	12
5.3. Canvi social	12
5.4. Economia moderna i sostenible	12
5.5. Solidaritat interior i exterior	12
5.6. Reforma del Senat	12
Programa sectorial	15
1. Polítiques econòmiques i laborals	17
1.1. Economia	17
1.2. Indústria	20
1.3. Política energètica	24
1.4. Comerç	25
1.5. Agricultura, Ramaderia i Pesca	26
1.6. Treball	27

2. Territori i sostenibilitat	28
2.1. Ordenació territorial i administrativa	28
2.2. Infraestructures, transports i comunicacions	30
2.3. Política ambiental. Des de Catalunya cap a la biosfera	32
3. Polítiques socials	37
3.1. Sanitat	37
3.2. Benestar social	39
3.3. Igualtat social	42
3.4. Ensenyament	47
3.5. Dona	50
3.6. Els joves	53
4. Cultura i política lingüística	57
4.1. Cultura	57
4.2. Política lingüística	64
5. Política exterior i interior	71
5.1. Seguretat i defensa	71
5.2. Justícia	75
5.3. Política exterior	76

paper reciclat

PROGRAMA MARC

1. LA LEGISLATURA DEL “MAJÈSTIC”

1.1. Un resultat ben magre

La passada legislatura ha estat la primera amb un govern presidit pel Partit Popular. Però, per a l'elecció d'aquest govern i el manteniment d'una majoria suficient al Congrés dels Diputats al llarg del passat mandat, ha estat imprescindible el suport permanent de Convergència i Unió i de Coalició Canària. Així, del "plantar cara" pujolista de la campanya electoral es va passar de seguida al sotmetiment i a la col·laboració més estreta amb el PP, simbolitzada en l'anomenat "Pacte del Majèstic".

Els vots de CiU eren decisius al llarg de tota legislatura. Però, novament, ha estat incapaç d'aprofitar aquesta posició privilegiada. El greu problema de fons de CiU és que mai ha comptat amb un projecte meditat i coherent de nació. Per això, no és estrany que les contrapartides obtingudes del govern espanyol, com ja va ocórrer durant la darrera etapa presidida pel PSOE, s'hagin obtingut de forma improvisada i supeditades a la conjuntura de cada moment. En definitiva, s'ha aplicat una vegada més el gastat procediment del "peix al cove". Aquest mètode de negociació tan potiner explica els pèssims resultats obtinguts. Com a mostra d'aquests desencerts, ja que la relació seria molt llarga, podem citar la desastrosa negociació del finançament, element cabdal per a la viabilitat de l'autogovern. Les fórmules

de recaptació tributària pactades s'han mostrat ineficaces i les xifres sobre recaptació reals no tenen res a veure amb les previsions que varen estimar-se inicialment. Paradoxalment, aquestes pobres contrapartides han provocat un enorme enrenou arreu de l'Estat i han engreixat l'anticatalanisme espanyolista, basat en l'ús de la tergiversació i de la mentida i la perpetuació del tòpic del català usurer.

En canvi, la vessant del grup parlamentari de CiU a Madrid com a lobby o gestoria al servei dels grans sectors i empreses del món econòmic s'ha revelat enormement eficient.

Les experiències de participació en els governs espanyols han demostrat que la via de la col·laboració acrítica, amb qualsevol dels dos partits nacionals espanyols, no ha reportat cap avenç substancial per a Catalunya, ni en termes de poder polític, ni en la correcció del dèficit fiscal que permeti millorar les condicions de vida de la població de Catalunya. La presència de ministres del PSC no va impedir la LOAPA ni la promulgació d'un conjunt de lleis laminadores, per la via de fet, de les competències estatutàries, ni la influència —primer amb el PSOE i després amb el PP— exercida per CiU ha permès cap avenç substancial i sí convertir Catalunya en l'ase dels cops de la democràcia espanyola.

2. POLÍTICA PROVINCIANA O POLÍTICA NACIONAL?

2.1. La síndrome del pont aeri

El desdibuixament progressiu de la representació catalana a Madrid ha anat en paral·lel a l'augment de complicitats sobre temes banals, mentre el gruix central d'allò que hauria de ser un projecte de sobirania política espera temps millors.

La síndrome del pont aeri sembla afectar bona part dels electes catalans, pocs dels quals se salven de la cultura de l'afalac, incapaços de resistir les temptacions més convencionals de la cort: confidències de restaurant de luxe a la nit madrilenya; tocades de cuixa prop dels poders fàctics, decadents o no; copets a l'espatlla elogiant, entre canapè i canapè, la inqüestionable visió d'Estat del copejat, la qual, curiosament, esdevé més intensa com menys reivindicativa es manifesta i, naturalment, comparacions perverses amb els polítics bascos, els dolents de la pel·lícula. En contrast amb la claredat i major habilitat negociadora que han caracteritzat a aquests darrers, el balanç parlamentari dels catalans a Madrid durant els darrers anys és més aviat decebedor. S'ha generat un estil d'intervenir en política sinònim de lobby econòmic, de regateig negociador per acabar assentint al final davant el govern espanyol i els grans grups econòmics. El paper dels parlamentaris enquadrats en grups de matriu estatal encara ha estat més galdós; la seva sensibilitat pels temes catalans ha estat escassa o bé nul·la, renunciant a assumir cap iniciativa rellevant.

2.2. Una política catalana subsidiària

La pèrdua de la majoria absoluta per part del PSOE, els darrers anys, i el fet que el PP necessités també CiU per governar Espanya, ha comportat un desplaçament de la capacitat de decisió política a Madrid. De manera molt alarmant, per als qui prioritzem aquest país i la seva política, la funció decisiva de CiU a Madrid s'ha traduït, paradoxalment, en un paper molt menys decisiu de la política catalana en el seu conjunt.

El caràcter subsidiari de la política catalana resulta escandalós. Ara i aquí, política real vol dir, llevat d'excepcions honroses, política espanyola. Podríem repassar multitud d'exemples, com ara la mateixa situació d'interinitat del govern de la Generalitat fins a la celebració de les properes

eleccions estatals, pendent de confirmar-se fins a saber a qui acaba donant suport CiU, cosa que posa de manifest que la política de veritat, en majúscules, continua sent la que es fa a Madrid i no cap altra.

D'altra banda, l'actitud vacil·lant i dimissionària de CiU és encara més patent pel fet que no hi ha cap altre grup parlamentari català, ni al Congrés ni al Senat. Una part molt important de la responsabilitat d'aquesta mancança és imputable a les esquerres catalanes hegemòniques. La renúncia històrica dels socialistes de Catalunya a tenir grup propi i la seva consegüent dissolució al si del PSOE, com abans el PSUC de bracet amb el PCE, i IC amb IU, així com l'adscripció obligada d'ERC al Grup Mixt, ha fet que la Catalunya d'esquerres no tingui un referent propi a les Corts espanyoles i, doncs, que la representació parlamentària catalana comenci i acabi amb CiU, amb tot el que això comporta.

Un dels primers canvis que Catalunya necessita consisteix a deixar enrere les pràctiques polítiques provincianes per passar a tenir una veritable política nacional. Aquesta aspiració no serà possible mentre no existeixi un sistema de partits nacionals en tot el ventall ideològic, però també persones identificades amb aquest projecte i disposades a defensar-lo més enllà dels interessos personals o de grup, o d'objectius de vol gallinaci.

La creació d'un grup català propi de les esquerres al Senat, dotat, a més, d'un programa comú de mínims, restableix el precedent liquidat vergonyosament vint anys enrere. La intervenció d'ERC ha estat determinant per a fer possible aquest nou grup, i ha aconseguit esquarterar, amb el manteniment d'aquesta exigència, la concepció unitarista fins ara omnipresent a la política estatal. És un primer pas que no s'esgotarà amb aquest indubtable avenç; tot just és el punt de partida d'un seguit d'iniciatives que es produiran al llarg de la propera legislatura amb la finalitat de sacsejar el marc vigent, obrint noves esclatxes i possibilitats. Votar a ERC a les properes eleccions estatals serà, sense cap mena de dubte, l'opció més adequada i consegüent per a promoure des de Catalunya una autèntica política nacional. ERC serà el revulsiu imprescindible per a poder superar la fase present de resignació autònoma.

3. ESPANYA COM A PROBLEMA

3.1. L'unitarisme altre cop

Les eleccions del proper 12 de març recuperen com a eix central del debat electoral, una vegada més, el vell i ranci problema de l'articulació d'Espanya, aquesta vegada amb la sacralització de la Constitució com a rerefons.

En el final d'etapa d'aquesta legislatura, el PP torna a plantejar una autèntica ofensiva involucionista, basada en la reivindicació de l'espanyolisme ranci i el retorn a l'Estat nació unitari, estigmatitzant subsegüentment els nacionalismes democràtics perifèrics i rebutjant tota proposta de model plurinacional. El famós gir al centre plantejat pel PP sembla definitivament oblidat i els intents dels seus socis parlamentaris per moderar aquesta força, fracassats.

Amb tot, fóra una equivocació localitzar el focus unitarista en un sol partit polític. Assistim a una autèntica revifalla del nacionalisme dominador espanyol, cada vegada més desacomplexat i cada vegada més bel·ligerant, present en els partits estatals, però també a la societat, la cultura i els mitjans de comunicació. Els estats nacionals contempen com perden pes per dalt, amb la progressiva consolidació de la Unió Europea i de les organitzacions estatals, i per baix, a través dels ens locals i territorials. La reacció contra aquests canvis cerca reforçar el caràcter de l'Estat com a únic referent comú. La concepció uniformitzadora d'Espanya, d'arrel orteguiana ("Castilla hizo España"), també inclosa en el pensament joseantoniana, comporta negar, o minimitzar tant com sigui possible, l'existència dels fets diferencials perifèrics, impeding el seu desenvolupament.

En aquest sentit, cal subratllar que el recent període de treva al País Basc, en lloc d'afavorir un clima d'entesa i d'acostament entre les parts que posés les bases a una sortida negociada del conflicte, ha significat, de forma paradoxal, la radicalització del discurs espanyolista i el seu replegament en postures completament immobilistes.

3.2. Superar la Constitució, avançar cap a la plurinacionalitat

A punt d'entrar al nou segle, i més de vint anys després de l'aprovació de la Constitució, és evi-

dent que el model d'estat ha donat de sí tot el que podia, i es pot considerar exhaurit. Quan més de la meitat de la població de Catalunya no va votar la Constitució, i quan ja s'han experimentat les diverses fórmules de participació en les institucions espanyoles, cal obrir un procés de redefinició de les regles de joc que permetin un enfortiment de la capacitat d'autogovern de Catalunya i de les llibertats democràtiques individuals i col·lectives en el camí de l'autodeterminació.

Vint anys de Constitució i d'Estatut no han servit perquè l'Estat espanyol assumeixi la plurinacionalitat més que de manera cosmètica i anecdòtica —com ara la presència del català al Senat, un dia a l'any— ans al contrari, sovintegen les proclames nacionalistes recordant el paper de l'exèrcit per sobre de la voluntat democràtica lliurement expressada. L'estratègia de fons del "café per a tothom" pretén igualar les disset comunitats autònomes a la baixa, amb el pretext de la no discriminació, i topa amb la necessitat que els fets nacionals a l'estat espanyol siguin reconeguts com a tals, en aspectes com ara el lingüístic, la presència a Europa, o la normalitat de senyals d'identitat com poden ser les seleccions esportives nacionals.

A la vegada, en aquesta propera legislatura, caldrà renegociar el finançament de la Generalitat de Catalunya, on novament ens podem trobar que s'intenti diluir aquesta negociació en un model generalitzat, que, sota l'excusa de la solidaritat mal entesa, perpetuï l'expoli fiscal i continuï condemnant la població de Catalunya a pagar més per tenir menys serveis, a la vegada que consolida el "café per a tothom" obviant l'exigència de bilateralitat que estableix el propi Estatut.

3.3. Per la pau i la negociació

El catalanisme ha d'expressar un discurs propi davant el problema de la violència d'ETA i sobre les sortides d'aquest conflicte. Pot ser un problema focalitzat al País Basc, però les seves conseqüències, tant humanes com polítiques, s'escampen arreu de l'Estat.

El procés de pau iniciat al País Basc arran del Pacte de Lizarrar ha generat unes expectatives reals de replantejament del marc constitucional.

Deixant ben clar que les situacions no són equivalents, i que cal que Catalunya segueixi el propi camí, és evident que cal aprofitar l'ocasió per a fer propostes pròpies que ens permetin fer una passa endavant, si convé, aprofitant la via dels drets històrics, com ja va plantejar ERC al Parlament de Catalunya. I, en tot cas, en l'exercici de la representació al Congrés de Diputats, i en compliment de l'Acord d'Iruña signat amb Eusko Alkartasuna (EA), no donar suport a cap govern que bloquegi el procés de pau al País Basc.

Des de la condemna explícita de qualsevol manifestació de violència, cal afirmar, però, que la via repressiva, seguida fins a la data, resulta insuficient per a aconseguir una autèntica pacificació. És imprescindible afrontar aquest problema cercant les seves arrels polítiques.

La violència és un efecte pervers d'un problema de naturalesa política pendent de solució. La superació del problema de fons implicarà forçosament un acord global, entre totes les forces

polítiques, que faciliti la concreció d'un nou marc jurídic.

La Constitució i els Estatuts vigents han tocat sostre i no són eines suficients per a aconseguir aquest necessari acord. Aquestes lleis poden ser punts de partida per a una negociació, però cal possibilitar un horitzó més ample i flexible. Aquest nou horitzó passa necessàriament per un avenç en el reconeixement efectiu de la plurinacionalitat de l'Estat i del principi d'autodeterminació.

Primer de tot, s'ha d'exigir a ETA el restabliment íntegre de la treva. Però cal també l'obertura d'un procés de converses i negociació entre totes les forces polítiques implicades, en un fòrum on sigui possible parlar de tot. Cal rebutjar igualment aquelles posicions immobilistes que anteposin el manteniment del marc jurídic estatal vigent a qualsevol possibilitat de diàleg.

4. AMB LES MANS LLIURES

4.1. Som l'esquerra catalana independent

ERC és una força política independent. Una força que sincronitza alhora esquerranisme i catalanisme, que no està supeditada o condicionada a cap altre partit, ni és tampoc la corretja de transmissió dels interessos de grups econòmics, financers o mediàtics. ERC, hereva del pensament i l'obra dels presidents Macià i Companys, és l'única organització política parlamentària que no fou legalitzada a les eleccions del 15 de juny de 1977 i l'única que no va acceptar la Constitució monàrquica de 1979.

ERC defensa un projecte amb entitat pròpia, que implica recuperar l'hegemonia del catalanisme per a les esquerres i deslliurar-lo de dependències estatals. Un projecte històric i plenament vigent perquè es mou dins la centralitat dels dos grans valors polítics de la nostra societat: catalanitat i progrés. Catalunya ha de poder trencar amb el model bipartidista heretat de la transició, marcat per l'hegemonia del regionalisme de CiU i el sucursalisme del PSC.

4.2. Impulsar una estratègia catalana i de progrés, també a Madrid

De sempre, ERC s'ha fixat com a objectiu la defensa dels interessos de la nació catalana i dels seus sectors populars allà on puguin trobar-se. I, actualment, a causa del nostre escàs sostre d'autogovern, les principals mesures que afecten els nostres ciutadans i ciutadanes continuen decidint-se a Madrid en major o menor mesura. Per tant, resulta imprescindible ser presents al Congrés de Diputats i al Senat per a poder desenvolupar una acció política pròpia. D'altra banda, estem segurs que una pràctica parlamentària diferent a l'exercida pel catalanisme conservador i autonomista de CiU prestigiarà el paper de l'esquerra nacional al nostre país i contribuirà a reforçar-ne un perfil propi.

ERC és l'única força que pot i vol combinar polítiques de catalanitat i de progrés dirigides a les classes populars. Cal, també a Madrid, saber utilitzar aquests dos vectors amb una finalitat pedagògica, que posi en evidència les contradiccions i misèries que afecten actualment l'Estat

espanyol i contribueixi a fer avançar, paral·lelament, la consciència de país dels catalans i les catalanes.

4.3. Galeusca, per un front de les esquerres nacionals

ERC, a partir dels termes establerts amb EA a l'Acord d'Iruña, plantejarà una aliança entre les forces polítiques que representen els sectors populars de Galícia, Euskal Herria i els Països Catalans; una aliança per incidir conjuntament en el desbloqueig del procés d'emancipació que varen paralitzar els pactes de la transició política, fent-lo avançar en una línia democràtica de defensa i aprofundiment de la pluralitat nacional i dels drets socials. Pel que fa al Congrés de Diputats, cal anotar que la presència d'EA, el creixement del BNG, o fins i tot, la previsible entrada d'un diputat de la CHA (Chunta Aragonesista), permetrà promoure noves dinàmiques, liderant i potenciant a la cambra el paper del Grup Mixt o, fins i tot, depenent dels resultats electorals, promovent la creació d'un nou Grup Parlamentari. Aquests escons, a més, poden ser decisius en una possible situació d'empat entre PP i PSOE. En relació amb la viabilitat de la Declaració de Barcelona, ERC considera imprescindible que es produeixi un pas endavant, deixant enrera l'actual etapa basada en meres manifestacions d'intencions, endegant tot seguit accions polítiques concretes per tal de fer avançar de forma efectiva el reconeixement de la plurinacionalitat a l'Estat espanyol, incloent també el reconeixement del dret a l'autodeterminació. En aquest sentit, cal exigir als partits signants d'aquell document una actitud coherent amb els compromisos adquirits.

4.4. A favor d'una política catalana unitària

ERC ha reclamat reiteradament —des del mateix inici de la transició política—, una acció concertada dels partits democràtics catalans davant l'Estat en aquells aspectes cabdals que afectin l'autogovern del nostre poble o els interessos majoritaris dels seus ciutadans i ciutadanes. Les propostes unitàries mai han prosperat pel rebuig exprés o implícit mostrat per la resta de forces polítiques; unes, pel seu sucursalisme, que fa

que ni tan sols disposin de grup parlamentari propi a Madrid; d'altres, com CiU, per la seva pretensió de monopolitzar la representació dels interessos del Principat. En ambdós casos, insensibles als interessos i necessitats del conjunt de catalans i catalanes del País Valencià, les Illes i el Principat. La propera creació, a iniciativa d'ERC, d'un grup català propi al Senat que aplegarà també els electes del PSC-PSOE i IC, crea un seguit de noves expectatives que haurien de fructificar dins la propera legislatura. De la mateixa forma, ERC continuarà insistint en la seva proposta d'articular un intergrup parlamentari al Congrés.

4.5. Assegurar polítiques progressistes, incidir en un front antiautoritari

Tant si es dóna una situació d'empat entre les dues forces majoritàries estatals, com si es produeix un triomf clar del Partit Popular, ERC i Galeusca, en el seu cas, han de mantenir una política de denúncia permanent dels dèficits democràtics que afecten l'Estat espanyol. Però alhora, és prioritari bloquejar i frenar les propostes polítiques del PP de caràcter reaccionari o involucionista. Resulta necessària, per tant, una concertació de les forces progressistes estatals davant del PP, així com la materialització d'un programa d'aprofundiment democràtic que signifiqui de debò un avenç en els àmbits socials, personals i col·lectius, i que, en cap cas, obstaculitzi el procés de pau del País Basc. Per això, ERC defuig la política de pinça amb la dreta que IU ha practicat en certs moments, sens perjudici de denunciar de forma contundent els posicionaments socialment regressius o jacobins que pugui adoptar el PSOE durant la legislatura.

ERC no compromet el seu vot per a cap de les for-

macions espanyoles majoritàries, però sí a no donar suport a governs del PP. ERC es considerarà amb les mans lliures per a donar suport a polítiques concretes que suposin avenços reals en matèria de llibertats democràtiques, reformes econòmiques i socials progressistes, una política internacional independent i activament solidària, i la construcció d'una societat sostenible.

4.6. Posar a prova el grau real de democratització de les institucions estatals

El treball dels diputats i senadors d'ERC a Madrid servirà també per posar de manifest, dia a dia, el nivell democràtic exacte de les institucions espanyoles. ERC sap que històricament l'Estat espanyol es fonamenta sobre unes bases reaccionàries i contràries a la pluralitat. Però també és cert que la majoria de la població, al Principat i encara més al País Valencià i les Illes, creu que és possible defensar els seus interessos en aquest marc. Cal, doncs, una política hàbil que permeti examinar sistemàticament quins són els comportaments de les diverses institucions espanyoles vers la llengua, la cultura i la nació catalanes, i els interessos dels seus sectors populars (infraestructures, balança fiscal, etc.). La despenalització de l'ús del català al Congrés dels Diputats i a les sessions ordinàries del Senat, la reforma en clau territorial d'aquesta segona cambra, la modificació de la Constitució pel que fa al paper de l'exèrcit com a garant de la unitat territorial d'Espanya, el reconeixement dels espais territorials de sobirania o l'aixecament de la prohibició de federació entre comunitats autònomes, entre moltes altres, seran qüestions a plantejar durant la propera legislatura.

ERC promou canvis reals, no simples rentats de

5. EIXOS BÀSICS D'ACTUACIÓ

façana, superficials o aparents. Canvis que han de comportar una segona transició. La tasca dels nostres diputats i senadors a Madrid serà plenament coherent amb aquest principi. Tal i com desenvolupen de forma molt més detallada els diversos programes sectorials que trobareu a continuació, ERC està determinada a ser la veu catalana davant l'Estat espanyol d'aquest canvi real, sintetitzat en els següents continguts:

5.1. Canvi nacional

- Reconeixement de la bilateralitat en les relacions Catalunya-Espanya.
- Impuls d'un nou Estatut Nacional d'Autogovern, que compregui:
  - Reconeixement del dret de Catalunya a l'autodeterminació, en el marc de la Declaració dels Drets Humans i els Pactes sobre Drets Civils de l'ONU.
  - Creació d'òrgans permanents de col·laboració amb les institucions de les Illes Balears i Pitiüses i del País Valencià.
  - Establiment del règim de codecisió en aquelles competències que es reservi l'Estat.
  - Plenes competències en matèria de seguretat pública.
  - Una administració judicial pròpia per a Catalunya
  - Un sistema per a garantir la no discriminació en la inversió pública de l'Estat.
  - Un nou finançament.
- Presència directa en els òrgans de govern de la Unió Europea. Execució de la legislació comunitària en matèries objecte de competència exclusiva.
- Acabar amb tots el traspessos pendents de l'Estatut —al cap de vint-i-un anys de la seva aprovació!— garantint-ne el finançament just i les dotacions materials corresponents, i la no existència de limitacions sobrevingudes en l'exercici de les competències.
- Utilització de la via de l'article 150.2 de la Constitució per a l'assoliment de noves competències no estatutàries, en les mateixes condicions que les anteriors.
- Revisió de l'Estatut, almenys per a igualar-lo en competències amb la resta d'Estatuts vigents.
- Revisió del marc legal limitador de l'autogovern, almenys en aquells aspectes que el mateix Tribunal Constitucional admet com a possibles i que, per tant, depenen d'una voluntat política i no d'una limitació constitucional, sense descartar, si cal, la reforma de la Constitució (Llei de règim local, Llei d'hisendes locals, Llei de costes, LOGSE, Llei orgànica del poder judicial, Llei de cossos i forces de seguretat, etc.).
- Traspàs de la titularitat, capacitat normativa, i mitjans materials suficients, d'una sèrie d'elements, entre els quals:
  - Els ports de Tarragona i Barcelona.
  - Els aeroports de Barcelona, Girona i Reus.
  - L'Eix Pirinenc.
  - La xarxa de rodalies de RENFE.
- Traspàs d'un conjunt de competències en matèria sociolaboral, d'entre les quals:
  - Transferències en matèria de treball: polítiques passives d'ocupació, capitalització de l'atur, inspecció del treball, formació continuada, FOGASA, permís de treball a immigrants.
  - Transferència de les funcions de la Seguretat Social: jubilació, baixa per malaltia, invalidesa, viduïtat, orfanat, maternitat.
  - Transferències en l'àmbit de la indústria i la recerca: Programa industrial tecnològic i mediambiental (PITMA), funcions en matèria de promoció del comerç exterior (FOCOEX), Pla de normalització industrial (AENOR), participació de la Generalitat en empreses públiques, centre d'investigació energètica, mediambiental i tecnològica (CIEMAT), autopistes, trens de rodalies i aeroports, funcions de recerca (CSIC) UNED i beques universitàries.
- Establiment d'un nou sistema de finançament, al marge de la LOFCA, basat en el sistema del concert econòmic que reconegui la plena capacitat fiscal de Catalunya des del punt de vista normatiu, de recaptació, gestió i inspecció, i l'establiment de la quota a satisfer a l'Estat pels serveis prestats i la participació en un fons de solidaritat amb altres territoris. En una primera fase, comprendria el 60% de l'IRPF i la totalitat dels impostos especials i de societats. Especialment, recuperar la negociació bilateral que recull l'article 45 de l'Estatut, i vehicular-la a través de la Comissió Mixta de Valoracions, al marge del Consell de Política Fiscal i Financera.
- Avançar en el reconeixement de la plurinacionalitat de l'Estat espanyol, en els aspectes

simbòlics, lingüístic, culturals i institucionals. Això inclou:

- Dret d'usar normalment les llengües oficials en les institucions de l'Estat. Ús normal de les quatre llengües en els aspectes simbòlics de l'Estat: documents oficials d'identitat, passaport i carnet de conduir, segells de correus, monedes i bitllets, etc.
- La presència de Catalunya en un conjunt d'òrgans institucionals bàsics, com ara el Tribunal Constitucional, Tribunal de Comptes, i d'altres.
- L'existència d'agregadores culturals de les nacionalitats a les ambaixades de l'Estat.

5.2. Canvi democràtic

- Nova llei de finançament dels partits polítics que asseguri la transparència del finançament i la independència dels partits. Reducció de despeses electorals. Possibilitat de revocació de càrrecs institucionals.
- Una nova llei electoral, que incorpori mecanismes de llistes obertes, elimini desigualtats de vot d'origen territorial, i permeti lluitar contra el transfuguisme.
- Possibilitat que la Generalitat de Catalunya pugui convocar referèndums locals i nacionals.

5.3. Canvi social

- Compromís del manteniment i aprofundiment de l'estat del benestar en els pressupostos generals de l'Estat en els camps d'ensenyament, sanitat i serveis socials, pensions, i habitatge.
- Vincular les ajudes públiques a sectors privats a compromisos en matèria de:
  - reducció de jornada
  - processos de producció nets
  - polítiques socials d'integració (disminuïts físics, psíquics o sensorials, aturats majors de 45 anys, etc.)
  - polítiques d'informació i participació dels treballadors

5.4. Economia moderna i sostenible

- Reforma fiscal, a fi que es corregeixi la desproporció de tributació entre les rendes de treball i les rendes de capital, i que s'equilibri la relació entre impostos directes i indirectes. Preferència per a les deduccions en la quota i

no en la base tributària.

- Manteniment d'una participació pública eficient en una sèrie de serveis bàsics estratègics: crèdit, telecomunicacions, energia.
- Revisió del procés de privatitzacions i establiment d'un impost per als beneficis extraordinaris derivats del procés de privatització.
- Reforma del marc legal dels mitjans de comunicació públics a fi d'assegurar-ne la independència i pluralitat. Reforma de les concessions del servei públic televisiu en mans privades, a fi que incorporin la pluralitat lingüística en la seva programació.
- Reforma del marc legal energètic basada en els principis de:
  - potenciació de les energies renovables
  - trencament dels monopolis de facto existents
  - supressió del sobrecost energètic a càrrec del consumidor en concepte de costos de transició a la competència
  - tancament progressiu de centrals nuclears
- Establiment d'un Pla Hidrològic que potenciï l'estalvi d'aigua, la reutilització, i el consum racional allí on hi hagi recursos, per sobre dels transvasaments entre conques.

5.5. Solidaritat interior i exterior

- Assegurar el caràcter públic dels serveis bàsics.
- Potenciació de l'anomenat tercer sector.
- Lluitar contra situacions de pobresa i exclusió.
- Polítiques d'integració dels col·lectius immigrants.
- Revisió del model de solidaritat amb els països no desenvolupats.

5.6. Reforma del Senat

- Reconeixement de la plurinacionalitat i pluriculturalitat de l'Estat. Mesures de "asimetria" entre les diverses comunitats autònomes (CA). Reconeixement dels fets diferencials i de les nacionalitats.
- Conversió del Senat en una veritable cambra territorial (Model Bundesrat alemany). Representació dels governs i dels parlaments de les CA.
- Impulsar una llei que permeti a les CA de constituir-se, si ho desitgen, en Província Única, si així ho acorden els seus respectius parlaments.

- Defensa i reconeixement de les llengües i cultures no castellanés. Ús regular al Senat.
- Agregacions culturals de les nacionalitats a les ambaixades de l'Estat.
- Dret de veto en qüestions que afectin les competències autonòmiques.
- Participació en la formació de la voluntat estatal. Representació de Catalunya i les autonomies a les institucions de l'Estat (Tribunal Constitucional, Tribunal de Comptes, Exèrcit...)
- Representació davant la UE en matèries de competència de les CA (en especial en matèries de competència exclusiva com, per exemple Medi Ambient o Agricultura
- Execució de la legislació comunitària per part de les CA en matèries, com a mínim, de competència exclusiva.
- Possibilitat de federació i col·laboració entre CA.
- Redefinir l'abast de les Lleis de Bases. Administració Única.
- Impulsar la equitat i suficiència financera de les CA.
- Impulsar l'equitat i l'eficiència de les inversions de l'Estat. Detallar la territorialització de la fiscalitat i de les inversions als PGE.

PROGRAMA SECTORIAL

1. POLÍTIQUES ECONÒMIQUES I LABORALS

1.1. Economia

1.1.1. Per la sobirania econòmica i financera

Després de 20 anys, CiU ha estat incapaç d'establir un sistema de finançament que assegurés la suficiència i l'autonomia financera de la Generalitat i que en garantís la capacitat normativa real. Aquest fet ha implicat una falta de sobirania, també, fiscal amb uns resultats inevitables:

Dèficit fiscal

Xifrat, en els estudis publicats més solvents, en més d'un bilió anual, fet que comporta que la diferència entre el que un ciutadà català aporta cada any al Govern Central i el que rep d'aquest sigui d'unes 200.000 ptes.

Fracàs de les fórmules de finançament del 1993 i del 1997

La falta d'encert o de voluntat del Govern ha fet, no només que s'hagués de negociar contínuament millores en el finançament, sinó que ha implicat una falta absoluta de sobirania fiscal. Només cal recordar que amb el darrer "èxit" negociador de CiU, el traspàs del 30% de l'IRPF, Catalunya només va millorar el seu finançament, l'any 1997, en 6.623 milions.

Cal reconèixer, però, que amb aquest nou model de finançament totes les CA van veure millorat el seu finançament, però de mitjana les CA van veure augmentats els seus recursos en un 7%, mentre que Catalunya no arribava a aquesta xifra (6,8%) i d'altres com les Canàries i Galícia es situaven al voltant del 9,5%.

Dèficits en el finançament de la sanitat

La despesa pública en sanitat a l'Estat en relació al PIB encara està molt per sota de la mitjana europea (pel 97 ho està en 330.000 milions) i el dèficit del sistema sanitari espanyol és enorme, degut en bona part a la seva infrapressupostació. Per tant, les CA amb la competència de sanitat són molt perjudicades per la manca de sensibilitat del govern central a l'hora de dotar de recursos a la Sanitat Pública

Catalunya, a més a més, té un seguit de costos diferencials respecte la resta de CA, degut a que el criteri de repartiment és la població

beneficiària total, sense tenir en compte els elements que encareixen la despesa sanitària al nostre país: un envelliment de la població superior, un gran nombre de desplaçats que usen el nostre sistema sanitari, els centres d'excel·lència on es fa la recerca sanitària punta a l'Estat, la elasticitat renda positiva de la sanitat (més desenvolupament més demanda) i el cost de la vida diferencial superior a Catalunya.

Deficiències en la inversió estatal

La inversió pública estatal s'ha utilitzat constantment com ha suposat element redistribuidor i de solidaritat i no ha seguit cap tipus de criteri d'equitat en funció de la població ni de l'eficiència econòmica a l'hora de realitzar-se. La inversió regionalitzada procedent dels Pressupostos de l'Estat a Catalunya (82-98) és el 8,5% del total, quan Catalunya representa el 16% de la població, el 20% del PIB i el 23% de la recaptació d'impostos. En conjunt, les accions territorials de l'Estat per CA en el període 1987-1996, Catalunya ha rebut 242.304 ptes. per habitant, essent la mitjana estatal de 360.828 ptes. per habitant i Extremadura 695.947.

Les nostres propostes:

- Obtenir un règim fiscal que doti de major capacitat financera i normativa les administracions catalanes:
  - Establiment del règim de concert econòmic per tal de recuperar la sobirania fiscal de Catalunya i control de l'Agència Tributària a Catalunya.
  - Revisió de la distribució de recursos entre els diferents nivells administratius (Generalitat, Consells Comarcals, Municipis). Proposem assolir un nivell de la despesa local del 40% del total de les despeses de les administracions catalanes.
  - Major autonomia normativa sobre els impostos locals, majors competències dels municipis en la gestió dels padrons tributaris, eliminació de l'IAE i increment de la participació dels ens locals en la tributació general (dotar el fons de cooperació local de Catalunya amb 400.000 MPTA.).
- Obtenir una major capacitat normativa sobre els aspectes centrals de l'economia que en

l'actualitat són en mans de l'estat central:

- Ampliació del marc competencial català en temes econòmics (marc laboral, seguretat social, hisenda i fiscalitat, etc.).
- Traspàs dels serveis estatals amb incidència econòmica i de les infraestructures (ports, aeroports, xarxa ferroviària, correus, autopistes).
- Millorar el finançament sanitari en base a:
  - Quantificar el vertader dèficit sanitari per tal de poder sufragar-lo definitivament.
  - Repartir els recursos per al finançament de la sanitat seguint criteris capitatius, però rectificats pels elements que fan més cara la despesa sanitària en unes zones que en d'altres: envelliment, desplaçats, excel·lència, cost de la vida, elasticitat renda positiva.
- Millorar la inversió estatal a Catalunya seguint com a criteri bàsic a l'hora de repartir la inversió pública l'assoliment d'una vertadera igualació de la inversió per càpita. (iguals recursos per habitant), però afegint factors correctors que permetin recuperar el deute històric que té l'Estat vers Catalunya. En poques paraules, l'objectiu final és que Catalunya rebi el 16% de la inversió estatal, però per recuperar tot el que s'ha deixat de rebre fins avui, cal rebre durant els propers anys un percentatge superior.
- Assolir la supresió dels peatges en les autopistes de tot el territori català mitjançant la creació d'un fons públic habilitat a tal efecte.
- Reclamar per a Catalunya una part dels ingressos provinents de la privatització d'empreses públiques estatals que estiguin operant a Catalunya. Aquesta part hauria de ser proporcional al percentatge d'ingressos assolits per l'empresa a Catalunya.

1.1.2. Consolidar l'estat del benestar

Es critica sistemàticament des de posicions conservadores, i tant a l'estat espanyol com a la resta dels estats europeus, la possibilitat de mantenir alhora les fórmules d'estat del benestar i l'estabilitat financera.

La realitat és que no s'ha fet cap esforç per tal de racionalitzar l'actual sistema financer de les prestacions socials i, d'altra banda, hem patit noves retallades de recursos destinats a assegurar una major justícia social per part dels governs del PP-CiU, que han abocat algunes prestacions a una insuficiència pregona.

Cal recordar, però, que l'Estat del Benestar és un dret adquirit per tots els ciutadans i ciutadanes i que no s'hi pot renunciar per culpa de la mala gestió que fan els responsables polítics. A més, no s'ha d'oblidar que si bé Catalunya a nivell de PIB es situa dins d'uns estàndards europeus alts, a nivell de cobertures socials se situa a un dels nivells més baixos d'Europa (19 % front al 30 % de països com Dinamarca o Finlàndia). Això és degut a la doble circumstància d'estar sotmesa al règim general de protecció social d'Espanya (la famosa "Caja Unica"), un dels més baixos a nivell europeu, i al fet que any rera any Catalunya experimenta un IPC més elevat que la mitjana de l'Estat.

Així doncs l'establiment d'un Espai Social Català propi és un acte d'estricta justícia social. Rebutjem doncs el pretext solidari de la "Caja Unica" perquè Catalunya, per drets, per necessitats i per capacitats, té prou entitat per a poder ser pensada tota sola sense que això pugui significar cap vulneració dels principis de solidaritat i de progrés internacional que tot partit d'esquerra ha de tenir.

Les nostres propostes:

- Consolidar el sistema públic i català de prestacions econòmiques de protecció:
  - Separació de les fonts de finançament: les cotitzacions han de finançar la branca contributiva de les pensions i les prestacions no contributives i universals (sanitat, Seguretat Social, etc.) han de sortir de la imposició general.
  - Constitució de reserves que esmorteixin els efectes del cicle econòmic.
  - Simplificació, integració i reforma dels règims especials de la Seguretat Social: equiparar l'acció protectora a l'aportació contributiva.
  - Millora dels mecanismes de recaptació i gestió: combatre el frau i incrementar l'eficiència del sistema.
  - Ampliar les dotacions públiques que es destinen al sistema de pensions no contributives (assistencials) i als col·lectius acollits a la renda mínima. El sistema de concert econòmic ha de permetre la recuperació de recursos que, fins ara, surten de Catalunya i poden ser destinats a solidaritat interna.
  - Garantir l'adequació periòdica de les pensions catalanes als nivells d'inflació catalana, evitant així l'actual pèrdua de poder

adquisitiu dels pensionistes catalans i catalanes.

- Creació d'un indicador propi de salari mínim interprofessional per Catalunya, adequat i ajustat a l'evolució del cost de la vida a Catalunya.
- Ampliar les dotacions pressupostàries en les funcions del benestar: sanitat, ensenyament, accés a l'habitatge i família.
- Incrementar la protecció social dels aturats, especialment dels col·lectius amb més dificultat d'inserció (aturats de molt llarga durada, famílies monoparentals, majors de 45 anys...).
- "Aprimar l'Estat": reduir acció pública en àrees del benestar en les quals la provisió privada de serveis pot ser més eficient. Mantenir el paper de control i finançament de l'administració pública (per garantir la eficàcia, la universalitat i la gratuïtat).
- Incrementar la dotació i abast dels programes de protecció de la família.

1.1.3. Plantejar una veu específicament catalana en el procés d'unificació europea

Una part de l'esforç necessari per a dur a terme la Unió Europea recau sobre sectors específics de la nostra economia (xocs asimètrics), sense que es compensin mitjançant intervenció de les administracions governades pel PP i CiU.

A més, la balança fiscal amb la Unió Europea és negativa: entre els 30.000 mptes i 80.000 mptes en els darrers anys. Produint-se la paradoxa que Catalunya, amb un PIB per càpita inferior a la mitjana europea, en ser considerada una regió rica dins un estat pobre, és aportadora neta a la UE. Amb una mitjana del 0,4% del seu PIB que és el percentatge aproximat que destinen a Europa potències econòmiques com Alemanya i Holanda. Altres estats molt més rics que Catalunya com Dinamarca i Luxemburg són receptors nets de la UE, així com la majoria de les 50 regions de nivell de renda similar a Catalunya.

Aquest dèficit amb la UE és fruit en bona mesura a l'estructura de l'Estat espanyol, que ens impedeix rebre recursos d'Europa en ser una regió rica vers la resta de l'Estat, tot i ser una regió pobra a nivell europeu. Cal cercar criteris de redistribució de recursos a nivell d'Europa en conjunt i no pas a nivell d'Estats, que la solidaritat intraeuropea tingui present el nivell real de riquesa per càpita a nivell europeu.

Cal acabar amb el greuge comparatiu de ser aportadors nets mentre territoris i Estats més rics que Catalunya són receptors nets.

Les nostres propostes:

- Contribuir a la construcció de la Unió Europea amb veu pròpia, mitjançant representació catalana als organismes i amb propostes elaborades des d'organismes catalans que desenvolupin les polítiques de coordinació amb la Unió Europea.
- Articular les mesures necessàries per pal·liar els xocs asimètrics derivats de la unificació monetària i evitar el seu impacte negatiu en la nostra economia.
- Posar fi al dèficit de la balança fiscal amb Europa, canviant la política redistributiva al si de la UEa, basant-la no en la posició relativa al si de cada Estat, sinó en el conjunt de la UE.
- Reformar el sistema d'assignació de fons europeus:
  - Obtenir que a Catalunya els criteris d'assignació de fons estructurals es mesurin sobre territoris més petis i homogenis com podrien ser les comarques.
  - Millorar la gestió del cofinançament de programes per part de la Generalitat.
  - Reclamar el manteniment dels fons estructurals per reduir les disparitats territorials de nivells de renda.

1.1.4. Desenvolupar mesures de suport a l'economia productiva catalana

El govern de CiU ha desatès la base industrial i comercial catalana que tradicionalment ha comptat amb una xarxa de PIME que contribueix al desenvolupament econòmic i a la creació d'ocupació. Així mateix, ha col·laborat activament en que una part significativa de l'estalvi dels catalans i catalanes (estimada en 500.000 milions de ptes. anuals) es dediqui a inversions financeres en l'estat espanyol, en lloc de contribuir a crear riquesa i ocupació el el país:

- Política industrial deficient.
- Pèrdua de control sobre grans sectors econòmics.
- Carència de polítiques actives pel finançament de la PIME.

Les nostres propostes:

- Ampliació de les dotacions pressupostàries a

programes de suport a la PIME.

- Demanar el traspàs a la Generalitat dels programes i organismes públics o semipúblics de suport als sectors productius a Catalunya.
- Modificar la legislació de contractes amb l'administració pública per tal de:
  - reservar un percentatge de la licitació oficial a PIMES del territori a on s'hagi de fer la inversió.
  - establir la “clàusula social” en determinades licitacions: un percentatge de reserva
  - per a empreses d'economia social (cooperatives, societats laborals, etc).
  - reduir la morositat de l'Administració.
- Modificació de la fiscalitat per incentivar la inversió, la modernització i la innovació tecnològica en les PIME.
- Introducció de reformes legals per reduir els impagats i generar una major estabilitat del nostre sistema econòmic.
- Suport específic a l'economia social: introduir les reformes legislatives necessàries per tal de facilitar a aquestes empreses l'obtenció de finançament dels seus plans d'inversió, revisió del seu sistema de seguretat social.
- Increment de la inversió pública en infraestructures i en equipaments mediambientals
- Inversions específiques en infraestructures destinades al reequilibri territorial, i desenvolupament de polítiques econòmiques específiques per aquesta finalitat.
- Traspàs del fons per a la formació contínua (FORCEM) a Catalunya, per tal de que sigui gestionat pels agents socials de la nació y amb criteris propis.
- Realitzar les reformes pertinents en la legislació financera estatal per tal de poder crear a Catalunya un instrument autònom de regulació del sector financer (Banc Públic de Catalunya).

1.2. Indústria

1.2.1. Introducció

En una societat que accepta estar sotmesa al lliure joc de les forces del mercat, i fortament globalitzada, parlar de fer una política de foment de la indústria des del govern pot semblar a vegades un cert anacronisme. Pràcticament prohibida la creació de noves indústries i la capacitat de protegir la producció pròpia de forma directa a través de les traves duaneres, i limitada també sensiblement la capacitat d'ajudar via subvencions a la indústria pròpia, les úniques polítiques possibles

son les indirectes de tipus fiscal; de creació d'infraestructures; de formació i foment de la innovació; de recerca de nous mercats exteriors, i d'assessorament.

Queda per tant palès que la majoria de les polítiques que poden realitzar-se en el camp industrial depenen d'altres Ministeris (Hisenda, Obres Públiques, Ensenyament, Comerç) quedant la acció del Ministeri d'Indústria restringida a les tasques d'assessorament.

No obstant això, creiem que és funció del Ministeri d'Indústria el donar als altres Ministeris les directrius precises per a que aquelles accions que incideixen directament en la possibilitat de creixement industrial tinguin l'orientació necessària per aconseguir aquest objectiu.

Una altre de les funcions del Ministeri és la de control del impacte que les indústries tenen sobre l'entorn i en aquest sentit cal destacar la emanació de normes de seguretat industrial respecte a les persones i el medi ambient, així com la vigilància del seu compliment.

En l'Estat Espanyol, la vinculació que es fa de l'indústria amb la producció d'energia posa sota la responsabilitat d'aquest Ministeri, també el control la producció i el consum de lles diverses energies.

En el programa que ara presentem volem destacar les propostes que ERC planteja per tal d'acabar d'una vegada per totes amb la constant davallada de la taxa de producció industrial de Catalunya.

1.2.2. La situació industrial a Catalunya al final del segle XX

Estem tant acostumats a la buida propaganda de CIU dient que som un dels motors d'Europa i comparant-nos amb regions com Baden-Württemberg, Rhône-Alpes, Il Piemonte, etc que ens l'hem arribat a creure oblidant que, en realitat, el producte industrial brut de Catalunya no ha fet més que baixar constantment en els últims 20 anys, mentre que el d'altres àrees de l'Estat Espanyol creixien més que proporcionalment. Si a això li afegim que la major part de la indústria del país ha passat a mans de capitals forans que contínuament exerceixen sobre el Govern el xantatge de la deslocalització per a aconseguir avantatges de tot tipus (sobre legislació laboral, sobre

fiscalitat, etc.), veurem que la situació del país com a motor de l'economia, no ja europea, sinó ni tan sols espanyola, és més que discutible.

Probablement en les causes d'aquest declivi industrial hi juguin factors externs, estructurals que son pràcticament inevitables tals com la ja esmentada globalització de la economia; els processos de concentració de capitals; l'increment del pes del sector serveis en les societats avançades; la facilitat i relativa baratura del transport, que permet desplaçar la producció cap a països amb costos laborals i fiscals menors; etc..

Però en el cas de Catalunya, a demés s'hi afegeixen causes polítiques que determinen aquest declivi. Per un cantó tenim la dependència política de l'Estat Espanyol que sempre ha vist a Catalunya com una cosa més o menys aliena a la que tenia el dret a exprimir sense preocupar-se gaire del seu benestar i del manteniment i renovació de l'equip productiu, és a dir com si fóssim realment una colònia al estil del segle XIX.

A aquesta actitud espanyola, que podríem resumir dient que ells consideren que Catalunya es d'Espanya, però no és Espanya s'hi ha d'afegir les actituds polítiques del Partit que, des de la restauració democràtica, ha tingut la responsabilitat de defensar els interessos de Catalunya davant l'Estat

És evident que l'exercici d'aquesta responsabilitat durant quasi vint anys per part d'un mateix partit amb una concreta visió de l'economia i del bé públic ha tingut un indiscutible efecte en l'actual desgavell. I és per això que creiem que és, ara més que mai, necessari introduir, també en el sector industrial, aires de política nova que, més enllà de mirades autocomplaents al melic; d'exposicions triomfalistes, i de les grans pantomimes buides de contingut, ens permetin superar la crisi i canviar el signe de la taxa de creixement industrial.

1.2.3. Les polítiques de foment industrial

Ja hem dit que des del Ministeri d'Indústria pràcticament no es poden portar a terme directament quasi cap de les accions necessaris per al foment de l'implantació de noves indústries al país. Ara bé el que si es pot fer és coordinar actuacions amb altres Ministeris a fi d'aconseguir aquests fins.

Les actuacions d'ERC s'orientaran vers:

1.2.3.1. La formació industrial

La indústria no és una activitat que pugui improvisar-se. Per a assentar-se en un territori necessita, a demés de espai adequat, l'existència prèvia d'una massa de treballadors i tècnics degudament preparats.

Ademés no es pot parlar de personal qualificat quan les condicions contractuals no permeten l'assentament del personal en el seu lloc de treball sinó que busquen la ràpida rotació impedit la adquisició de destresa en el treball

ERC es proposa retornar a l'ensenyament professional la dignitat i la categoria que es mereix en la mesura de que la considerem una eina imprescindible per assegurar el manteniment de la qualitat del treball fet per les indústries. Per això ens proposem:

- Promoure la necessària coordinació entre el ministeri d'Educació, el de Treball i el d'Indústria per tal de redefinir el sistema educatiu en l'àmbit dels estudis de Formació professional i la formació continuada dels treballadors.
- Fomentar la contractació indefinida, no tant subvencionant-la com fins ara, sinó endurint les condicions de la contractació a precari i l'ús de les ETT per tal de limitar-les a aquelles situacions excepcionals en que estigui plenament justificada (cobertura d'absències per malaltia, maternitat, accident o permisos, volum excepcional de comandes, puntes de treball, etc.). Aquest enduriment hauria d'anar acompanyat de reformes en el sistema de contractació indefinit per tal d'impedir els possibles abusos per part de treballadors desaprofessionats. Aquesta reforma hauria d'anar en la direcció de simplificar el procediment d'acomiadament disciplinari sense perdre les garanties jurídiques.

1.2.3.2. El foment de la Recerca i Desenvolupament

Vint anys després de la promulgació de la Constitució Espanyola, la despesa, tant pública com privada en R+D segueix sent de les més baixes d'Europa en relació amb el PIB, molt lluny de les dels Motors d'Europa.

Aquesta baixa despesa en R+D impedeix, d'una forma molt clara, el desenvolupament d'indústries innovadores, d'alt valor afegit i amb capacitat per a exportar tecnologia; relegant la nostra indústria al paper de subsidiària de les indústries dels països avançats.

Molts cops ens limitem, en general, a subministrar ma d'obra barata i poc qualificada a les indústries dels nostres socis comunitaris, salvant honroses excepcions, més depenents de la iniciativa i l'inventiva d'alguns emprenedors (pocs) que no pas dels poders públics.

A ERC, estem convençuts de que només el foment de la Recerca i Desenvolupament permetrà a l'indústria catalana recuperar el paper de motor de la economia posant-la al nivell de les més avançades indústries d'Europa. Per a aconseguir-ho, i per recuperar el retràs que en aquest terreny patim caldrà una política d'R+D molt més decidida de la que fins ara s'ha fet.

En aquest sentit ens comprometem a potenciar els instruments de foment de la R+D amb les següents actuacions:

- Simplificar els procediments administratius per a les empreses que desitgin comptar amb la col·laboració dels recursos de les Universitats, abaratint-ne el cost i divulgant-ne les seves capacitats.
- Reforma de la Llei de la Propietat Industrial per tal de que garanteixi efectivament la protecció dels recursos emprats per les empreses en R+D, perseguint de forma ràpida i eficaç la còpia i la utilització fraudulenta del esforç dels altres.

Pel que fa a la política d'ajudes a la R+D, ERC es proposa actuar en els següents aspectes:

- Simplificar els tràmits burocràtic per a l'obtenció de subvencions a la R+D posant-lo al abast de totes les empreses amb quelcom a desenvolupar, incloent-hi les PIMES.
  - Incrementar les ajudes fiscals a les empreses que dediquen esforços a la I+D i a l'innovació del tipus de:
  - Exempció del ITP a les ampliacions de capital destinades a incrementar l'activitat d'I+D o innovació
  - Bonificacions en l'impost sobre beneficis en funció de les inversions i despeses realitzades en aquest àmbit

- Possibilitat d'amortitzar acceleradament els bens d'inversió adquirits per a dedicar-los total o parcialment a la recerca o innovació.
- Reduccions a les quotes de la SS. per al personal contractat per a dedicar-lo a tasques de recerca o innovació.
- Assegurar la correcta aplicació dels fons esmerçats en les subvencions a base de fer un seguiment estret dels treballs realitzats i dels resultats obtinguts, amb penalitzacions disuasòries per els mals usos detectats.
- Ampliar la dotació de fons per a la R+D fins a nivells europeus en relació al PIB
- Millorar els procediments de retorn de les subvencions atorgades en els casos d'èxit fent que siguin més favorables per a les empreses.

1.2.3.3. El foment de la qualitat

Tothom està d'acord en que avui en dia no és possible un creixement de la producció industrial si no es té en compte la qualitat dels productes fabricats. S'ha acabat ja per sempre la època de la potineria, en que qualsevol cosa feta es venia per que no hi havien productes alternatius a preus similars. Actualment no només en els mercats exterior és necessària una qualitat adequada, sinó que fins i tot en el mercat interior (en la mesura que el mercat espanyol pugui seguir considerant-se mercat interior) la possibilitat dels compradors d'accedir en les mateixes condicions a fabricants de fora de Catalunya obliga a garantir la qualitat dels productes.

Però la implantació de sistemes de control de qualitat a les empreses és una feina feixuga i cara que moltes d'elles, sotmeses a les pressions de la crisi industrial i amb uns marges decreixents, no es poden permetre. Per això cal que des dels poders públics s'estableixin polítiques d'ajuda i de seguiment dels programes de foment de la qualitat.

En aquest sentit, a ERC també ens sentim compromesos en la necessitat de fomentar realment la millora en la qualitat dels productes industrials fets a casa nostra de forma que el made in Catalonia sigui una garantia de qualitat de cara als compradors del món sencer. Per a aconseguir-ho proposarem:

- Incentivar fiscalment, les inversions i les ampliacions de plantilla necessaris per a la implementació de programes de qualitat industrial.

- Exempció del ITP a les ampliacions de capital destinades a l'implementació de programes de qualitat industrial.
- Bonificacions en l'impost sobre beneficis en funció de les inversions i despeses realitzades en aquest àmbit.
- Possibilitat d'amortitzar acceleradament els bens d'inversió adquirits per a dedicar-los a la implementació de sistemes de qualitat i a la seva gestió i control.
- Reduccions a les quotes de la SS. per al personal contractat per a dedicar-lo a aquestes tasques.
- Modificar les normes de funcionament de l'AENOR (en tant que organisme que té l'exclusiva del control de la qualitat a l'Estat Espanyol) per tal de que les activitats de verificació i seguiment del compliment de les Normes ISO pugui fer-se des de una òptica catalana allunyada del formulisme funcional de la activitat actual d'aquest organisme. Això vol dir dotar-se d'un cos d'inspectors que realment facin un seguiment aleatori de les empreses que s'acullin als plans i beneficis del foment de la qualitat per tal de verificar-ne el real compliment de les normes i que aquestes no es queden en un paper mullat, establint les oportunes sancions disuasòries per aquelles empreses que incompleixin les normes.

1.2.3.4. Foment del comerç exterior

És evident que tot increment de l'activitat productiva en la indústria ha de tenir com a contrapartida un increment en les vendes d'aquesta producció, i que saturat potser el mercat espanyol és necessari que les empreses industrials catalanes s'obrin als nous mercats de la Unió Europea i de la resta del món.

Tot i que, en sentit estricte no és possible parlar del mercat europeu (sobre tot a partir del 1/1/98) com d'un mercat exterior la inèrcia de tants anys de considerar el mercat espanyol com l'únic interior, l'existència de usos i costums diferents en els països de la unió Europea, i el problema de la llengua fa que fa a la obertura de nous mercats encara hàgim de tractar aquests com a exteriors amb la mateixa consideració i problemes que els de la resta del món.

En aquest sentit ens proposem:

- Subvencionar fiscalment les inversions i despeses esmerçades en la recerca de nous mer-

cats exteriors, incloent-hi com a tals a aquest efecte els de la Unió Europea, a base de:

- Exempció del ITP a les ampliacions de capital i a les fusions i absorcions d'empreses destinades a l'implantació de les indústries en països tercers, sempre que d'aquesta acció no s'en desprengui el trasllat de les unitats productives al estranger.
- Bonificacions en l'impost sobre beneficis en funció de les inversions i despeses realitzades en aquest àmbit.
- Possibilitat d'amortitzar acceleradament els bens d'inversió adquirits per a dedicar-los a la obertura de mercats exteriors.
- Reduccions a les quotes de la SS. per al personal contractat per a dedicar-lo a aquestes tasques.
- Cessió de l'ús de les representacions diplomàtiques i consulars de l'Estat als organismes de Comerç Exterior de la Generalitat, en aquells països en que no hi estigui representada directament, per tal de que s'hi estableixin les corresponents serveis comercials.

1.2.3.5. Potenciació de les infraestructures

Una política de foment de la indústria no és completa si no va acompanyada de la creació de les infraestructures de comunicacions adequada. I per que aquesta política sigui eficaç cal que estigui pensada i gestionada el més a prop possible dels seus usuaris, per tal de conèixer-ne la seva realitat i necessitats. És per això que ERC treballarà per aconseguir que:

- La cessió, si es vol compartida, a la Generalitat de totes les competències en matèria de infraestructures viàries i ferrocarrils que passin d'una forma o altre per Catalunya.
- La participació de representants del Govern o del Parlament de Catalunya en tots els òrgans de l'Administració Central que tenen facultats per a decidir sobre la política i la realització d'infraestructures viàries i de ferrocarrils que passin d'una forma o altre per Catalunya
- La cessió a la Generalitat de les competències en la creació control i supervisió de tots els Ports i Aeroports de Catalunya.
- L'impuls final a la definitiva liberalització de les comunicacions telefòniques desposseint a Telefònica d'Espanya de les restes del monopoli en matèria de connexió i trucades locals que encara manté, assegurant que els usuaris del servei telefònic estan realment en situació de triar realment i total l'operador

amb qui treballar.

- Donar un suport definitiu a l'utilització de la fibra òptica com a mitjà de transport de les telecomunicacions assegurant, ni que sigui per realització directa, la creació d'una xarxa bàsica i bonificant fiscalment les inversions de les empreses distribuïdores .
- La creació de lleis estatals que permetin acabar amb la discriminació que suposa per a Catalunya el haver de suportar la més extensa xarxa de peatges de tot l'Estat, ja sigui mitjançant el rescat de les concessions, ja sigui per l'establiment de peatges a totes les autopistes i autovies de l'Estat (Cal que els espanyols es defineixin d'una vegada sobre quin model de comunicacions viàries volen: si el lliure, com a Alemanya o Anglaterra; o el de peatge com a França. I un cop definits apliquin el sistema a tot l'Estat, o no en som nosaltres una part?)

1.3. Política energètica

La principal funció del Ministeri d'Indústria i d'Energia és el vetllar per que la producció, distribució i consum d'energia es faci de forma eficient i sostenible tant econòmicament com social. En aquest sentit les accions D'ERC es dirigen a:

1.3.1. Producció i distribució d'energia elèctrica

Degut a la situació de monopoli en que s'ha mogut la producció i distribució d'energia elèctrica a l'Estat des de pràcticament la dictadura de Primo de Rivera el preu del kW/h. és dels més cars d'Europa. La acció d'ERC haurà de ser la d'aconseguir situar-los per sota de la mitjana europea (més o menys en la mateixa relació en que es troben el PIB. o la renda per càpita), tenint en compte que no podem canviar la tendència a la liberalització total del mercat de l'energia imposada per les autoritats de la UE..

Per això proposem:

- Culminar el procés de privatització i desregulació del mercat elèctric
- Posar tota la xarxa de distribució, tant en alta com en baixa tensió, sota el control d'una entitat autònoma de les Companyies productores per tal de fer efectiu el dret dels consumidors a contractar realment amb qui vulguin, sense

traves tècniques o econòmiques a causa dels costos d'estesa de línies. Aquesta entitat podria estar formada per les pròpies companyies productores que pagarien per l'us de la xarxa en funció dels abonats que tinguessin i dels consums d'aquests abonats.

- Procurar l'anul·lació o la suspensió de l'abonament de l'anomenat Canon Energètic en tant que significa compensar a les companyies per els beneficis que tenien quan estaven en situació de monopoli.
- Establir un sistema de control sobre les empreses productores i distribuïdores a l'estil dels WACHT-DOGS anglesos (això podria fer-se extensiu a totes les empreses privades privades que gestionen o presten serveis públics)

1.3.2. Energies fòssils (hidrocarburs)

En el camp de les energies obtingudes a partir dels hidrocarburs el problema més important hores d'ara és l'excessiva tributació que han de suportar ja que no es té en compte la diferència substancial que hi ha entre l'us privat (gasolines per a cotxes i marina de plaer) i l'ús productiu (transports, energia industrial, pesca, etc.)

Tenint en compte la dificultat que hi ha en fer aquesta distinció al moment de la venda del producte i les amplies possibilitats de frau que s'obririen si s'establissin dos preus diferents per al mateix producte segons la utilització que s'els hi donés.

ERC proposarà:

Establir un mecanisme de devolució de la part dels impostos d'hidrocarburs que en graven la utilització de plaer o per comoditat, per a aquells consumidors que en justifiquin la seva utilització per fins productius o de transport públic

Suprimir o reduir l'impost d'hidrocarburs en el consum de gas natural, butà i propà per a usos industrials

1.3.3. Energia Nuclear

Vistos i comprovats els riscos i l'alt cost de manteniment i seguretat de les plantes productores d'energia nuclear, però tenint en compte la necessitat actual d'aquesta font d'energia que fa inviable el tancament immediat.

ERC treballarà per:

- Abandonar definitivament la creació o ampliació de centrals nuclears de fisió per a la producció d'energia.
- Reforçar les tasques de supervisió i control dels procediments de seguretat i protecció per tal d'evitar que la recerca d'un màxim benefici posi en perill la salut dels treballadors i veïns, i el medi ambient dels voltants de les centrals. En aquest sentit proposarem específicament:
  - Incrementar les tasques dels organismes de control i inspecció centrant-les en la inspecció de camp i aleatòria sobre els mecanismes i procediments de seguretat
  - Convertir les sancions pecuniàries a les infraccions en matèria de seguretat en veritables eines disuasòries respecte a les males pràctiques.
- Realitzar els estudis necessaris per a preveure la substitució de l'energia generada per centrals nuclears en el període més breu possible tenint en compte també el període de desmantellament de les centrals i els riscos que comporta.

1.3.4. Energies alternatives

És sabut que la producció en quantitats econòmicament significatives d'energia a partir de fons renovables o no contaminants no és encara viable. No obstant ERC aposta també per la utilització d'aquestes fonts a petita escala com a forma d'alliberar, per acumulació, la dependència de les fonts més contaminants.

En aquest sentit propugnarem:

- La transferència a la Generalitat de totes les competències en matèria d'energies alternatives i de co-generació.
- Establir per llei la obligatorietat de que les empreses distribuïdores adquireixin la energia sobrant generada pels seus abonats a preus i condicions similars a les que elles apliquen.
- Incrementar les ajudes fiscals a les empreses que inverteixin en la co-generació o la utilització d'energies alternatives (solar, eòlica, marina, el compostatge, etc.) a base de:
  - Exempció del ITP a les ampliacions de capital destinades a la co-generació o l'utilització d'energies alternatives
  - Bonificacions en l'impost sobre beneficis en funció de les inversions i despeses realitzades en aquest àmbit
  - Possibilitat d'amortitzar acceleradament els

bens d'inversió adquirits per a dedicar-los a la co-generació o l'utilització d'energies alternatives

- Reduccions a les quotes de la SS. per al personal contractat per a dedicar-lo a aquestes tasques

- Incrementar les ajudes concedides a les empreses que investiguin en el camp de l'utilització de fonts d'energies renovables

1.4. Comerç

1.4.1. Foment del model comercial de Catalunya

Els darrers anys han mostrat una total manca de previsió de la majoria de les institucions, tant nacionals com locals pel que fa a l'ordenació comercial. S'ha permès el desenvolupament de grans zones comercials sense avaluar l'impacte sobre el comerç ja existent ni sobre les poblacions afectades. S'ha oblidat que el comerç ha estat, a Catalunya, una activitat econòmica profundament vinculada al desenvolupament urbà i la configuració del sistema de ciutats.

El model comercial de Catalunya ha estat un model basat en petites i mitjanes empreses autòctones, ubicades dintre del casc urbà, amb estructura d'empresa familiar i en gran part propietat de residents en el mateix municipi. Catalunya compta amb una densitat comercial de 19 establiments per miler d'habitants, notablement superior als 13 establiments per miler d'habitants que té l'estat espanyol i que constitueix una de les densitats comercials més elevades de tota la Unió Europea; en termes de m² d'oferta comercial, els 1.350 m² de superfície de venda per miler d'habitants a Catalunya representen un 23 % més que la mitjana estatal.

El resultat ha estat una situació de facto de reestructuració salvatge i l'entrada violenta de multinacionals en el servei comercial impeding el desenvolupament d'estructures comercials potents autòctones. El creixement del format comercial de gran superfície ha comportat la pèrdua de pes relatiu de les empreses de capital català, o en altres paraules, el que s'ha anomenat la "desnacionalització de l'aparell distribuïdor de Catalunya". Mentre que a França, Alemanya o Holanda, el 70 % de la distribució comercial es canalitza a través d'empreses nacionals, a Catalunya aquest percentatge s'ha reduït al 30%

Les nostres propostes:

- Defensar la fórmula general de la jornada màxima de 72 hores d'obertura al públic i el manteniment de l'obertura durant 8 dies festius en la revisió de la legislació sobre horaris comercials que s'ha de fer al 2001 .
- Reforma de la Llei d'Ordenació del Comerç Minorista per tal de millorar els instruments de control sobre els pagaments de les empreses distribuïdores als seus proveïdors (terminis, vendes a pèrdua, etc.).
- Reforma de la Llei de Defensa de la Competència, per tal de que les Comunitats Autònomes puguin regular les operacions de fusió entre empreses distribuïdores que generin posicions de domini en el mercat.
- Reducció de les condicions que les entitats financeres imposen als comerciants per l'utilització dels mitjans de pagament electrònics (tarjes de crèdit, etc.).
- Control de l'ocupació en el sector comercial:
  - Evitar les contractacions sistemàticament precàries.
  - Controlar els horaris i jornades laborals.
  - Afavorir les polítiques formatives dels treballadors actius el sector.

1.5. Agricultura, Ramaderia i Pesca

1.5.1. Professionalitzar l'agricultura

Es manté una diferència notable entre els recursos disponibles per als ciutadans que viuen al camp i els que viuen a les ciutats, amb diferències notables pel que fa a infraestructures, oportunitats formatives i estructures laborals.

Les nostres propostes:

- Eliminar les diferències tan salarials com les de les prestacions en la seguretat social.
- Endegar campanyes de formació continuada per a joves agricultors.
- Impulsar la formació del sector en els aspectes de seguretat, residus, tècnics i controls de qualitat.
- Creació i optimització de serveis tècnics d'assessorament als agricultors.
- Aplicació dels ajuts a la renda agrària per a explotacions amb dificultats per desenvolupar la reforma de la Política Agrària Comuna (PAC).
- Agilitació de les percepcions de pagaments i ajuts a les activitats agrícoles, ramaderes i

pesqueres.

- Equiparació del règim de pensions al règim general de la seguretat social.

1.5.2. Acostar els mitjans de producció

Un problema endèmic del camp català és la dificultat de dotar-se de mitjans de producció adequats per desenvolupar la seva activitat. Una reglamentació inadequada i una atenció inexistent a les problemàtiques pròpies del sector han marcat l'actuació dels responsables de la política agrària.

Les nostres propostes:

- Crear línies especials de crèdits agraris equiparables a les que tenen altres països de la Unió Europea.
- Reforma de la fiscalitat, que faciliti l'accés als mitjans de producció a joves agricultors.
- Creació de línies d'assegurances agràries per aquells conreus específics actualment desprotegits.
- Creació d'una Mútua Catalana d'Assegurances Agràries.
- Increment de campanyes de recerca permanent per a nous conreus i noves tècniques, amb dotacions pressupostàries adequades.
- Millorar les xarxes d'informació sobre temes d'interès pel sector agrari.
- Implementar un Pla Territorial de conreus:
  - Establir zones preferents per a determinats conreus.
  - Determinar les unitats viables d'explotació.
  - Racionalitzar i potenciar les diverses taules sectorials per tal de definir polítiques de preus pròpies.
- Revaloritzar les Indemnitzacions Compensatòries de Muntanya (ICM).
- Establir una política adequada per a l'obtenció dels ajuts i subvencions i pel desenvolupament general del sector.
- Augmentar la rendibilitat de les explotacions mitjançant el desenvolupament de polítiques que contribueixin a reduir els costos dels factors de producció.
- Assegurar la viabilitat de les infraestructures hidràuliques amb polítiques de restitució de les inversions a l'Administració adaptades a la rendibilització real de les explotacions afectades.
- Fomentar la correcta repoblació de la totalitat del territori i, especialment, de determinades comarques.

- Adoptar mesures per a la creació d'una estructura industrial de transformació de productes agraris que generi un alt valor afegit i ofereixi noves oportunitats i fomenti nova ocupació.

1.5.3. Desenvolupar una política global de la pesca

Malgrat ser un país amb un perímetre de costa important i una tradició pesquera igualment important, el desenvolupament d'una política adequada al sector ha estat clarament insuficient i es mantenen dèficits notables tant pel que fa a temes normatius, com a la comercialització, formació professional, recerca, noves tecnologies, construcció i reparació de la flota i polítiques socials.

Les nostres propostes:

- Assumir totes les competències en matèria de pesca per tal d'incrementar l'eficàcia en el sector.
- Establir un control sanitari i de qualitat estricta dels productes d'importació.
- Desenvolupar una política de préstecs adequada a les característiques dels propietaris d'embarcacions per permetre la modernització de la flota i, si escau, estudiar ajuts en aquest mateix sentit.
- Potenciar els productes de qualitat, les denominacions d'origen i el peix fresc de la costa, en els circuits regulars de comercialització.
- Aplicar polítiques socials efectives al col·lectiu de pescadors: assistència familiar i seguretat social, atenció sanitària, medicina preventiva, seguretat, comunicació, salvament a la mar, cobertura de l'atur i atur tècnic.
- Aprofitar al màxim els recursos de la pesca, estudis específics de les zones geogràfiques i de les seves característiques i suport a les indústries annexes a la pesca.
- Impulsar la formació tècnica i el reciclatge dels professionals i, d'altra banda, destinar recursos a la recerca aplicada al sector.
- Donar suport a l'extensió de pràctiques associatives entre col·lectius de pescadors i altres activitats del sector.

1.6. Treball

1.6.1. Lluitar contra l'atur: crear ocupació

El nucli de tota política de progrés ha de basar-se en les persones i el seu benestar. El Mercat Únic

ha passat a significar el desmantellament industrial i agrícola de les regions menys desenvolupades, i en conseqüència menys productives i sovint una coartada per la privatització d'activitats que en molts casos eren serveis públics, en nom de la llibertat de mercat i la lliure circulació de serveis. El resultat són 18 milions d'aturats a la UE.

Propostes:

- Prioritzar l'ocupació com a objectiu central de la política econòmica.
- Reducció de la jornada laboral a 35 hores per llei, sense reducció de salaris.
- Eliminació d'hores extres.
- Incentius per l'avançar l'edat de jubilació i combinació amb contractes de relleu, indefinits.
- Traspàs del conjunt de polítiques actives i passives gestionades per l'Inem als governs catalans per adequar-ne l'estructura i el funcionament a les realitats laborals catalanes.

1.6.2. Millorar la qualitat i l'estabilitat

Les reformes laborals iniciades pel PSOE i aprofundides pel PP, en ambdós casos amb la col·laboració, sinó l'impuls, de CiU (com el Pacte de Toledo, la Ley de Derechos de Consolidación y Racionalización del Sistema de Seguridad Social o la Reforma del 1997), han seguit les directrius flexibilitzadores que es marcaven des d'Europa i han precaritzat el marc laboral. No s'ha arribat únicament a una situació pràcticament d'acomiadament lliure sinó a un sistema de no contractació (contractes a precari sempre reversibles).

Propostes:

- Reconeixement de noves tasques socials.
- Afavorir els contractes a temps parcial, com a mesura voluntària i complementària d'aquells sectors de població als quals els és adient.
- Establir els marcs de concertació social i de negociació col·lectiva propis per a Catalunya: reforma de l'Estatut dels Treballadors i de la Llei Orgànica de Llibertat Sindical (LOLS).
- Avançar en la igualtat d'oportunitats dones-homes d'accés a l'ocupació.
- Renda social bàsica.

2.TERRITORI I SOSTENIBILITAT

2.1. Ordenació territorial i Administrativa

2.1.1. Ordenació territorial

2.1.1.1. Catalunya dins l'Estat Espanyol

Des d'ERC entenem el territori com el marc per a l'exercici de les competències que conformen el govern d'un poble i la base de totes les actuacions públiques dirigides a l'equilibri i el desenvolupament dels sectors econòmics, de les infraestructures i de les prestacions en favor del conjunt de persones que constitueixen la població.

En aquest sentit considerem que la dependència de Catalunya a l'Estat espanyol no pot significar l'anul·lació dels trets diferencials que ens caracteritzen dins d'un estat de les autonomies homogeneïtzador, que intenta assimilar el nostre país amb d'altres territoris de l'Estat que no tenen cap mena d'identitat històrica, política o cultural.

Tal com determina el punt novè de les noves bases de Manresa per el futur nacional de Catalunya: Catalunya ha de determinar l'ús i l'ordenació territorial dels seus territoris, ha de vetllar per a la protecció i restauració del medi ambient i del paisatge, i ha de contribuir a fomentar un nivell de desenvolupament autosostenible i harmònic amb la naturalesa.

És per això que, mentre aquesta situació perduri, la tasca d'ERC a Madrid ha de ser la de realitzar una política de reafirmació nacional per tal de garantir, en un futur, la satisfacció dels drets dels ciutadans/nes de Catalunya, tot demanant el traspàs de les competències pròpies d'una nació sobirana que pertany a la UE, excepció feta de la política exterior i defensa, i creant, a través del Senat, estructures de gestió comunes amb les altres autonomies de l'Estat per tal de garantir el bon servei dels aeroports, trens, carreteres, recursos hidràulics, etc..

En aquest sentit, farem arribar a les institucions de l'Estat les següents reivindicacions:

- Reforma de totes les lleis inspirades en l'harmonització autonòmica de 1981 així com qualsevol altre desplegament legal o administratiu que limiti l'actual govern de Catalunya.

Concretament:

- La Llei de la funció pública.
- La Llei de bases de règim local.
- La Llei d'hisendes locals.
- La Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.
- La Llei del sol.
- La Llei electoral.
- La Llei de costes.
- La Llei de ports.
- La Llei de cable.
- La introducció del principi de subsidiarietat pel que fa a l'àmbit territorial que eviti la recuperació per part de l'Estat de competències de Catalunya a l'empara de l'ingrés de l'Estat espanyol a la Unió Europea.
- La participació en l'elecció dels membres del Tribunal Constitucional a fi de garantir una interpretació lleial i de progrés de les clàusules de repartiment de poder, molt especialment les que tenen incidència territorial.
- La potenciació de la transferència de competències que ara són estatals a Catalunya amb la corresponent transferència de béns i serveis que hi són adscrits i dels corresponents costos indirectes i d'inversió.

2.1.1.2. Organització territorial de Catalunya

Des de Madrid cercarem els mecanismes que permetin organitzar el territori en els nivells de govern que el poble necessita per poder resoldre els seus problemes, en virtut de l'aprofundiment democràtic, la descentralització de funcions i la participació ciutadana. En aquest sentit impulsarem:

- La realització de totes les actuacions necessàries des de les Corts destinades a convertir Catalunya en província única, fet que haurà de suposar la desaparició de les actuals diputacions provincials, amb la conseqüent disminució i simplificació de la despesa, i l'augment de la capacitat de la Generalitat en l'àmbit de l'ordenació territorial, capacitat d'inversió i prestació de serveis.
- Reforma en profunditat de l'Administració perifèrica de l'Estat i supressió dels Delegats i Subdelegats del Govern.
- La realització de totes les actuacions polítiques i legals que afavoreixin el desplegament

de la legislació catalana en matèria d'organització territorial, així com la reforma del règim electoral general.

- Desenvolupar la carta Municipal de Barcelona en la línia de donar suport a l'aprovació per unanimitat que es va fer al Parlament de Catalunya pel que fa referència a una descentralització competencial de l'Estat en vers el municipi de Barcelona.

2.1.1.3. L'ordenació territorial de Catalunya

L'articulació territorial que volem, resta supeditada a una fragmentació competencial que en dificulta l'exercici. Per això, proposem la unitat competencial en favor de les institucions polítiques catalanes en matèries com urbanisme, habitatge, recursos naturals i implantació d'infraestructures. Elements necessaris per tal d'afavorir el desenvolupament i la modernització dels territoris i per a reequilibrar harmònicament els desajustaments actuals.

En l'exercici de les tasques que han de possibilitar aquest desenvolupament harmònic considerem necessari incidir en dos aspectes:

L'aprofundiment democràtic en la presa de decisions i la satisfacció plena dels drets dels ciutadans i ciutadanes relacionats amb el territori, especialment pel que fa referència al dret de gaudir d'un habitatge digne, d'un medi ambient de qualitat i d'un model de mobilitat sostenible.

En conseqüència, la nostra actuació anirà encaminada a aconseguir:

- La supressió de la tutela de l'Estat sobre el Pla hidrològic de les conques internes de Catalunya, pel nivell de control que suposa sobre un recurs bàsic per al desenvolupament, com és l'aigua.
- Plenes competències sobre els recursos hidrològics, independentment de si les conques travessen el territori de més d'una comunitat autònoma.
- Plenes competències pel que fa a totes les obres públiques que s'executin a Catalunya, eliminant la categoria d'obra pública d'interès estatal, que implica la recuperació de la competència per part de l'Estat.
- Traspàs de competències sobre totes les carreteres catalanes, independentment de la seva consideració de via convencional o no, o de si discorren íntegrament per territori català

o entren en una altra comunitat autònoma.

- Plenes competències pel que fa a medi ambient, espais naturals i aprofitament forestal.
- Competències exclusives sobre tot el que fa referència al règim miner i energètic.
- Competències exclusives sobre tot el litoral català i també sobre tots els ports.
- Derogació de la legislació estatal en matèria d'urbanisme que pugui envair les competències exclusives de la Generalitat per tal d'evitar que, sota altres títols competencials, es desenvolupi una liberalització del sòl afavoridora de pràctiques especulatives i destructores el territori.
- Mentre aquestes competències no s'aconsegueixin, que la Generalitat dictamini, mitjançant un informe favorable, sobre totes les actuacions estatals que incideixin directa o indirectament sobre el seu territori.
- La transferència dels mitjans fiscals, econòmics i financers que permetin establir una veritable política en matèria d'habitatge, inclosos la regulació, el finançament i el desplegament dels plans d'habitatge, la negociació i l'acord amb el sistema financer per als préstecs i fórmules d'accés a l'habitatge de protecció oficial, el règim fiscal de desgravacions, la regulació dels habitatges a preu taxat, etc..
- La derogació de totes les normes estatals que s'emparen en competències genèriques estatals de planificació econòmica, medi ambient, regulació del dret de propietat o igualtat en l'exercici dels drets en tot el territori de l'Estat, per vulnerar competències exclusives de la Generalitat pel que fa a l'ordenació del territori.
- Reconeixement de la plena competència per a l'establiment, ordenació, execució, explotació, traçat i connexió de les línies ferroviàries, especialment dels trens d'alta velocitat, trens de rodalies, i en general de totes aquelles línies que tinguin el seu origen i destí dins del territori de la Comunitat Autònoma de Catalunya.
- Transferència a la Generalitat de la titularitat sobre el Domini públic o, sinó és possible la gestió i protecció de tot el domini públic de titularitat estatal.
- Desqualificació dels ports de Barcelona i Tarragona, dels aeroports i de les infraestructures hidràuliques com a infraestructures de interès general.
- Derogació de la darrera legislació estatal en matèria d'urbanisme, que malgrat el pronunciament del Tribunal Constitucional segueix

limitant les possibilitats de desenvolupar un sistema urbanístic que es decideixi a Catalunya d'acord amb la consideració de competència exclusiva de l'urbanisme que deriva de l'Estatut.

2.2. Infraestructures, transports i comunicacions

Per tal de poder impulsar una política econòmica eficaç, que serveixi per a invertir l'actual tendència de pèrdua progressiva de pes polític, econòmic i financer en relació a la resta de comunitats autònomes de l'Estat, és necessari dotar-nos d'una bona xarxa d'infraestructures, transports públics i comunicacions, ja que considerem que aquests són temes que afecten profundament el model social, econòmic, territorial, de qualitat de vida i demogràfic del nostre país.

És per això, que des d'ERC afrontem aquestes qüestions en base a dos objectius:

- Transferir a Catalunya totes aquelles competències que no té en matèria de grans infraestructures i participar directament en la negociació amb la UE dels ajuts necessaris per tal de desenvolupar una política pròpia.
- Dins d'aquest context, caldrà establir acords amb la Generalitat Valenciana i l'Estat Francès per tal de desenvolupar, conjuntament, un gran eix de comunicacions que abasti des d'Alacant fins a Gènova, per tal d'afavorir la creació d'una gran zona macroeconòmica a tota la Mediterrània nord-occidental. Tot revitalitzant aquesta gran àrea europea, revifant, d'una banda, un mercat intern europeu natural per a la Nació Catalana i, de l'altra, creant una zona capacitada per fer front als reptes econòmics del futur dins l'Europa Unida i capacitada per competir amb garanties d'eficàcia amb els reptes exteriors.

En aquest sentit afavorirem la planificació concertada de les grans infraestructures en punts sensibles del territori, especialment el Pla del Delta del Llobregat -amb l'oportuna revisió d'alguna de les seves previsions- i amb el dictamen públic d'un estudi d'impacte ambiental que contempli l'afectació de totes les infraestructures sobre el territori, tenint cura dels efectes sobre els aqüífers deltaics i les zones humides, molt més quan la construcció d'aquestes infraestructures afectaran el futur desenvolupament del

Parc Agrari del Baix Llobregat. Tanmateix, mentre que no s'obtinguin plenes competències, considerem necessari que l'Estat es faci càrrec de les despeses destinades a pal·liar l'impacte mediambiental derivat de la posada en marxa del Pla Delta i del Pla del Camp de Tarragona.

2.2.1. Carreteres, ferrocarrils i Transport

De totes les eines disponibles per aconseguir una correcta planificació territorial, potser la més eficaç i la que més incideix en la qualitat de vida dels ciutadans/nes és una bona xarxa d'infraestructures i transports públics.

Un altre tema que ens preocupa és el fet que les carreteres que es van dissenyar per a la circulació de vehicles a motor ara són utilitzades per ciclistes i vianants, amb el consegüent perill que això comporta.

Així doncs, demanem:

- La transferència de totes les competències que encara pertanyen a l'Estat i que incideixen sobre aquelles carreteres que, tot i transcórrer pel territori català, tenen l'origen o la destinació en altres indrets de l'Estat.
- També, i mentrestant el Govern Català no gaudeixi de plenes competències, des del grup d'ERC al Congrés i al Senat treballarem per tal d'assolir els següents objectius:

2.2.1.1. Carreteres i transports

- L'eliminació dels peatges -especialment en els transports públics de superfície- i la no renovació de la concessió d'exploració a les autopistes de peatge.
- Construcció de noves infraestructures viàries només quan el seu impacte social i/o mediambiental sigui inferior al benefici que puguin aportar per al desenvolupament del país.
- Inversions prioritàries en el manteniment i la correcta senyalització de les carreteres ja existents per tal de millorar la seguretat viària.
- Des de les institucions espanyoles treballarem per tal de aconseguir la revocació de les previsions del 4t Cinturó.
- Igualment la construcció de l'Eix Diagonal.
- Potenciar l'Autoritat del Transport Metropolità com a organisme de gestió del transport públic a la Regió Metropolitana de Barcelona, i estimular la creació d'ens de similars característi-

ques en altres àrees metropolitanes de Catalunya. Crear mecanismes de finançament més sòlids, estables en el temps, i dotats d'automatismes en l'assignació dels recursos per tal de garantir la possibilitat de dissenyar i executar una política pròpia i no condicionada pel Govern de l'Estat espanyol, tant en matèria de creació noves infraestructures (metro, ferrocarril, tramvia i autobusos), com de millora del funcionament dels ja existents.

- Considerem que cal elaborar també una normativa d'exigències mínimes d'atenció als passatgers en les parades d'autobusos situades a les carreteres dependents de l'Estat i als seus voltants.
- En relació a les estacions de tren i parades d'autobusos interurbans, considerem que l'administració competent ha de preveure en els seus pressupostos la instal·lació d'àrees d'aparcament com a mesura per a potenciar els intercanviadors de mitjans de transport.
- Autovies Igualada -Cervera, Vic, Olot, Manresa-Puigcerdà, Puymorens, Lleida-Osca.
- Conexions transpirinàiques: Pallars i Andorra. Traspàs de l'eix pirinenc.

2.2.1.2. Ferrocarrils

Finalització de les obres previstes del tren d'alta velocitat Madrid-Barcelona-Catalunya Nord, el 2004 i que aquestes es realitzin amb el consens previ dels municipis afectats per les obres del traçat, tant en els seus trams rurals com en els de la Regió Metropolitana de Barcelona, amb estacions i accés al port i a l'aeroport de Barcelona, port de Tarragona i aeroport de Reus.

Adequar la xarxa ferroviària existent per a la velocitat alta, i per tant fer de doble via totes les línies que circulin pel territori català, evitant, però, els traçats que parteixin nuclis urbans consolidats o en els quals hi siguin previstes mesures correctores que n'accentuïn l'aïllament.

Ampliació de les línies dels Ferrocarrils de la Generalitat i de RENFE Rodalies de les seves freqüències, tot convertint aquestes línies en el metro de rodalies necessari per a garantir la demanda de mobilitat dels ciutadans i ciutadanes per exemple des d'Arenys de Mar a Vilanova i, cap a l'interior, fins a Vic, Manresa, Igualada i Vilafranca.

Potenciar l'ús del ferrocarril en el trasllat de mercaderies per tal de desviar part del trànsit pesant

cap a la xarxa ferroviària i utilitzar l'espai disponible per dotar el país d'una bona xarxa de carrils d'accés directe a les principals ciutats catalanes al transport públic de superfície.

A l'empara de la normativa europea considerem necessari separar de la RENFE la xarxa d'infraestructura ferroviària de l'explotació de manera que la Generalitat pugui desenvolupar l'Estatut d'Autonomia i absorbir tots els serveis que tinguin el seu origen i destí al Principat de Catalunya.

Definició d'una nova línia de velocitat alta paral·lela a l'eix transversal Lleida- Girona

2.2.2. Ports i aeroports

En relació als ports i aeroports, considerem que cal tenir plenes competències a fi d'ampliar-ne l'oferta:

2.2.2.1. Ports

Transferència de totes les competències sobre els ports catalans.

Aprofitar el transport de mercaderies per via fèrria per a fomentar el port sec del Baix Penedès com a infraestructura que racionalitzi la distribució de mercaderies entre els ports de Tarragona i Barcelona.

En consonància amb les propostes anteriors, treballar per a ampliar aquest gran eix, afavorint així la creació de la gran zona econòmica bastida al damunt d'una bona xarxa de comunicacions que cobreixi tot l'arc de la Mediterrània nord-occidental.

Afavorir la capitalitat portuària, dins de la Mediterrània, del Front Portuari Català (Barcelona, Tarragona, València), amb l'objectiu de convertir-lo en el gran port plural del sud d'Europa, que racionalitzi possibles ampliacions i eviti creixements especulatiu.

2.2.2.2. Aeroports

Transferència de les competències de tots els aeroports catalans.

Millora substancial dels sistemes d'ajuda al vol a l'aeroport del Prat de Barcelona per a convertir-ho

en l'aeroport internacional de primer ordre que necessita Catalunya.

Millora i ampliació de les infraestructures de serveis aeronàutics auxiliars (plataformes, hangars, vials de servei, etc.).

D'acord amb les actuals infraestructures i les que ERC proposa, promoure estudis exhaustius perquè l'aeroport de Barcelona obtingui la màxima categoria internacional tant pel que fa a trànsit de viatgers com de mercaderies.

Realització d'un estudi exhaustiu sobre la viabilitat, tant econòmica com aeronàutica, de l'aeroport de la Seu d'Urgell per a reobrir-lo tan aviat com sigui possible.

Al voltant dels aeroports s'han de fer les inversions necessàries per tal de minimitzar les molèsties i el soroll.

2.2.3. Correus i Telecomunicacions

Les pèrdues econòmiques, les deficientes infraestructures o, simplement, l'incorrecte servei que ofereix Correus només poden ser corregits amb l'assumpció per part de la Generalitat de les competències necessàries per a gestionar el servei des d'una òptica diferent a la mentalitat centralista, uniformadora i burocràtica del Govern espanyol. En aquest sentit, i per tal de millorar la gestió demanem:

2.2.3.1. Correus

Transferència de totes les competències de Correus.

2.2.3.2. Telecomunicacions

Transferència de totes les competències en telecomunicacions.

Exigir la universalitat del dret a les telecomunicacions de manera que la xarxa de telecomunicacions i internet arribi fins el darrer racó del territori.

Elaborar una llei antimonopoli que separi la propietat de la xarxa del cable de fibra òptica de les diferents empreses que operaran sobre la mateixa i dels que elaboren els continguts emesos per aquesta xarxa.

2.2.4. Xarxa hidrogràfica

Transferència de les competències sobre tots els trams de tots els rius que recorren pel Principat de Catalunya.

Recerca d'alternatives, a causa del seu impacte social, econòmic i mediambiental, al transvasament d'aigües de l'Ebre, a fi d'evitar una major pèrdua de recursos en aquelles zones i afavorir el reequilibri territorial.

Augmentar les inversions necessàries per tal de millorar la qualitat de l'aigua dels rius i rieres i recuperar la qualitat ambiental dels marges, tenint present que aquests ambients són corredors ecològics entre els diferents espais naturals del nostre territori.

Paral·lelament s'ha de dirigir la política de canalització dels cursos fluvials no només com unes actuacions que alliberin uns espais de possibles inundacions, sinó com una oportunitat per a recuperar els marges fluvials i millorar la seva qualitat ambiental. En aquest sentit, considerem que la qualitat dels nostres cursos fluvials no s'assolirà sense l'establiment dels cabals ecològics per a cadascun d'ells, i una planificació hidrològica que tingui present l'estalvi del consum d'aigua i una gestió correcta de l'aigua i de les aigües pluvials. En aquest sentit s'ha de començar a introduir una xarxa diferenciada d'aigua potable i no potable segons les necessitats per a ús domèstic, públic i industrial i també, planificar la xarxa de col·lectors d'aigües residuals perquè els rius deixin de rebre tal quantitat de residus que en episodis de pluges torrencials les depuradores no poden tractar.

2.3. Política ambiental. Des de Catalunya cap a la Biosfera

2.3.1. Per un model de desenvolupament sostenible

El model general de desenvolupament industrialitzat en què vivim els països del Nord, basat en l'increment continuat de la producció i el consum, resulta profundament desequilibrador en les relacions socials i ambientals ja que no té en compte la renovabilitat dels recursos emprats ni els efectes de la degradació produïda sobre l'entorn.

Enfront a aquest model de desenvolupament,

Esquerra Republicana de Catalunya proposa una alternativa de creixement econòmic i de progrés social basat en la sostenibilitat, en el qual es tingui en compte la producció però també la renovabilitat dels recursos que s'extreuen, és a dir, un model que assumeixi veritablement els problemes ambientals lligats al seu propi funcionament.

Cal avançar cap a una societat que promogui uns nivells de consum que se situïn dins d'uns marges ecològicament viables i que garanteixin la solidaritat entre generacions i entre tots els països del món, amb una redistribució més equitativa dels recursos i dels béns que s'obtenen.

La majoria dels grans problemes ambientals existents actualment tenen una dimensió que sobrepassa l'àmbit l'estrictament nacional i adquireixen una dimensió global. Catalunya, no obstant, no té competències directes per a actuar a nivell internacional i, per tant, no pot intervenir en els òrgans de decisió sobre problemes que també ens afecten directament com l'escalfament global del planeta o la disminució del gruix de la capa d'ozó.

Esquerra Republicana de Catalunya té la ferma voluntat de contribuir, des de tots els àmbits de gestió i de decisió on sigui present, al costat de la resta de països del món, en la preservació de la biosfera, escenari de la vida a la terra i marc del desenvolupament humà.

És per aquest motiu que Esquerra Republicana de Catalunya reclama, per a aquesta legislatura, el traspàs efectiu de totes les competències amb incidència ambiental que encara resten pendents com a pas previ per a exercir plenament totes les competències en matèria ambiental. Aquest traspàs haurà d'anar acompanyat dels recursos econòmics necessaris. Igualment, Esquerra Republicana de Catalunya vetllarà per un augment en la inversió i per un repartiment dels fons europeus més adequat a les necessitats de Catalunya en matèria de millora ambiental.

2.3.2. Energia

Els problemes ambientals més importants plantejats actualment a nivell global estan relacionats amb l'atmosfera. La majoria d'aquests tenen el seu origen en els agents contaminants que s'hi vessen i, entre ells, cal destacar l'escalfament global i el canvi climàtic, l'afebliment de la capa d'ozó, la pluja àcida i el smog fotoquímic.

La disminució del gruix de la capa d'ozó estratosfèric altera la seva funció protectora sobre tots els organismes vius, inclòs l'home. Per tal d'incidir sobre aquest problema es fa urgent controlar la producció dels diferents gasos i agents causants i participar en tots els acords i tractats internacionals enfocats a la seva eliminació.

Els altres problemes es deuen, bàsicament, a la massiva utilització dels combustibles fòssils. Aquesta font d'energia és la utilitzada majoritàriament en el transport, en el sector industrial, en el de serveis i també a nivell domèstic, i és responsable de l'escalfament global, la pluja àcida que afecta els boscos d'Europa i el smog o boira fotoquímica que pateixen les nostres ciutats.

Enfront a aquest model energètic, Esquerra Republicana de Catalunya proposa una alternativa energètica sostenible basada fonamentalment en la racionalització i en l'estalvi, l'augment de l'eficiència en el seu ús, la descentralització de la producció i la diversificació a partir de fonts d'energia renovables a escala humana. En aquest sentit, reclamem el traspàs de totes les competències en matèria d'energia.

L'alternativa energètica sostenible que planteja Esquerra Republicana de Catalunya ha de contribuir a pal·liar els problemes que amenacen l'atmosfera terrestre.

Es concreta en les següents propostes:

- Donar compliment als acords presos en les conferències mundials sobre canvi climàtic (Rio de Janeiro, Kyoto) establint mesures i compromisos concrets per a la reducció de les emissions.
- Elaborar un pla on es concretin les mesures necessàries per a reduir les emissions de diòxid de carboni i dels altres gasos que contribueixen a l'escalfament del planeta. Abans de l'any 2010 s'haurien de reduir les emissions de diòxid de sofre en un 80%, de diòxid de nitrogen en un 60% i de diòxid de carboni en un 20% respecte als nivells actuals.
- Impulsar un pla d'estalvi energètic en el que s'impliquin les companyies elèctriques.
- Impulsar mesures en la millora de l'eficiència energètica.
- Tancar progressivament totes les centrals nuclears del territori català.
- Utilització del gas natural com a pont energètic i com a solució transitòria.
- Instal·lació de tecnologia descontaminant en

les centrals tèrmiques que segueixin funcionant.

- Reinvertir una part dels impostos gravats sobre els combustibles fòssils en la millora i l'extensió d'energies renovables.
- Inversió i investigació per a l'obtenció de combustibles alternatius.
- Impuls definitiu a la utilització de les fonts d'energia renovables a escala humana: solar activa i passiva, eòlica, minihidràulica i biogàs en totes les activitats.
- Descentralització en la producció d'energia d'acord amb les possibilitats que ofereix de cada regió de Catalunya.
- Impuls decidit al transport públic enfront al privat.
- Millorar la xarxa de ferrocarril i adequar-la a les necessitats dels milions de catalans que l'utilitzen cada any com a alternativa al cotxe. Invertir en la modernització de trens, instal·lacions i infraestructura per a millorar el servei.
- Adequació de la xarxa viària per a l'ús de vehicles alternatius com la bicicleta.
- Assumpció de criteris bioclimàtics en totes les construccions i instal·lacions dependents de l'administració.
- Elaboració d'un informe de les mesures d'aïllament, estalvi i generació d'electricitat en tots els nous edificis públics i privats que es construeixin.

2.3.3. Aigües

Tradicionalment, l'home ha fet servir l'aigua per al seu propi consum, la producció d'aliments, la indústria i el transport. L'activitat humana ha girat sempre al seu voltant i això ha fet que esdevingués un dels eixos principals del desenvolupament social i econòmic, concentrat sobretot al voltant de les zones costaneres i de les valls dels rius.

Durant molt de temps, la seva relativa abundància, distribució, renovabilitat i baix cost han provocat que no es valorés suficientment el seu ús i consum. La realitat, però, és que l'aigua és un recurs limitat que, a la vegada, esdevé element imprescindible per al funcionament dels ecosistemes i per a la supervivència de totes les espècies. Per aquest motiu, es fa necessària una nova visió en la que es tingui en compte el seu paper en els sistemes naturals i no es consideri l'aigua únicament un recurs indefinit al servei del desenvolupament econòmic.

En un país amb un clima com el nostre, l'aigua és un recurs escàs i que, per la seva distribució en el temps i en l'espai, resulta un factor que afavoreix el desenvolupament desequilibrat de les diferents comarques.

Els usos als que es destina l'aigua provoquen una sobreexplotació que afecta al cabal biològic dels rius, l'esgotament de pous i aqüífers, la salinització d'aquests o la destrucció de les zones humides. A més a més, les aigües residuals resultants dels diferents processos (domèstics, agrícoles, industrials) produeixen greus alteracions en les condicions físico-químiques i biològiques de rius, aqüífers i zones humides.

Per tots aquests motius, es fa necessari un model de gestió de l'aigua alternatiu, integrador i sostenible, que consideri les necessitats socials i econòmiques però que no oblidï el paper que juga en tots els sistemes naturals.

Esquerra Republicana de Catalunya reclama el traspàs de totes les competències sobre les aigües que transcorren per la nostra nació.

Amb la voluntat d'aprofundir en els plantejaments comentats:

S'articulen les propostes següents:

- Aprofundir i estendre els plans de sanejament amb la finalitat d'aplicar mesures depuradores sobre tots els afluents contaminants dels rius.
- Responsabilització de totes les institucions implicades en la neteja, la recuperació i el manteniment de la salut dels sistemes aquàtics, cosa que permetrà, a més a més, aturar el vessament de contaminants al mar.
- Potenciar l'aplicació integrada dels sistemes d'estalvi, depuració i reutilització de l'aigua.
- Estalvi del consum domèstic.
- Racionalització i estalvi del consum industrial a partir del millorament dels processos productius per tal de fer-los més eficaços i estalviar aigua. Implicar a les empreses en la depuració en origen de les aigües residuals produïdes. Enduriment de les sancions a empreses contaminants o sobreexplotadores.
- Desenvolupar veritables programes d'educació ambiental que impliquin el ciutadà en l'estalvi i l'ús racional de l'aigua.
- Gravar el consum en excés pels costos que ocasiona de tractament i depuració.
- Manteniment, en qualsevol cas, del cabal

biològic dels rius i regularització de les captacions.

- Estabilització de les aigües de refrigeració industrials abans de retornar-les, netes, als rius.
- Elaboració de plans i directrius que garanteixin la conservació i recuperació dels boscos de ribera.
- Conservació i recuperació de les zones humides com a hàbitats prioritaris.
- Regulació de les extraccions d'àrids de les lleres dels rius de manera que es garanteixi la qualitat i el cabal mínim dels rius i es duguin a terme totes les mesures correctores un cop acabades les explotacions.
- Manteniment de les lleres naturals dels rius i evitat, en qualsevol cas, el desviament dels mateixos.
- Obligatorietat de passar el tràmit d'avaluació d'impacte ambiental a totes les obres i infraestructures que afectin la llera dels rius.
- Evitar els transvassaments ja que afecten la salut dels rius i serveixen per accentuar els desequilibris territorials.
- Potenciar l'elaboració de plans i programes de recuperació ecològica de les lleres dels rius catalans.

2.3.4. Residus.

La producció de residus sòlids és un dels grans problemes que afecten la nostra societat. El creixement demogràfic, la concentració cada cop més gran de gent al voltant dels grans nuclis urbans, la utilització de materials i béns d'envel·liment ràpid i l'ús abusiu de tot tipus d'envasos i embalatges tenen com a conseqüència l'acumulació de residus en quantitats que fan que cada cop sigui més difícil la seva recollida i el seu tractament.

ERC considera que en una societat sostenible es fa imprescindible prendre totes les mesures per tal de minimitzar en origen el volum i la toxicitat dels residus. Per la seva naturalesa i problemàtica, però, cal diferenciar entre la gestió dels residus d'origen industrial i els d'origen urbà.

En l'actualitat les competències en matèria de residus estan traspassades a la Generalitat, la qual ja ha desenvolupat una legislació pròpia i específica en la qual ha participat ERC.

Tot i així, encara hi ha alguns aspectes en els que la legislació de l'estat actua com a bàsica. La

nostra proposta és l'obtenció efectiva de competències plenes en matèria de residus per tal d'aprofundir en models de gestió més sostenibles.

En l'àmbit internacional, en el qual Catalunya no té competències, ERC proposa aplicar criteris restrictius al pas de residus d'una nació a una altra per tal de que els països més avançats en la recollida selectiva no exportin materials així recollits a altres països amb la finalitat d'afavorir la valorització en aquests darrers i fer viable la recollida selectiva.

2.3.5. Patrimoni natural.

ERC entén que els espais naturals han de ser considerats com un mosaic de sistemes biològics en relació i no com a simples illes de natura enmig de l'entramat d'usos actuals del sòl. Cal tenir en compte en tot moment que la viabilitat i la supervivència de força espècies depèn de l'estat de conservació i la connectivitat dels sistemes naturals existents en el territori, més enllà dels límits que representa l'actual divisió dels estats.

ERC creu que s'ha de vetllar per la conservació dels diversos sistemes naturals i els seus canals de relació, amb la finalitat de garantir la supervivència de totes les espècies i mantenir la biodiversitat.

L'actual legislació en matèria de protecció d'espais naturals és àmplia i diversa. A l'estat espanyol la majoria d'aquestes competències han estat traspassades a les comunitats autònomes, però encara moltes romanen, per exemple, en mans de les diputacions.

A més a més, els convenis i tractats internacionals són encara competència de l'estat, fet que dificulta l'aplicació d'aquesta legislació en tot el seu territori. Cal que els espais naturals protegits a Catalunya puguin gaudir del reconeixement i protecció internacional que mereixen.

Per a millorar la gestió del patrimoni natural català:

ERC proposa:

- Traspassar a la Generalitat la gestió de tots els espais naturals protegits que romanen encara a mans de les diputacions per tal d'unificar els

criteris de gestió sobre tots els espais naturals de Catalunya.

- Aplicació efectiva de la legislació existent en els espais naturals protegits del nostre país.
- Aprofundir i fer efectives les directrius que marca la Directiva Hàbitats amb la finalitat d'aconseguir que la xarxa natura 2000 esdevingui realment una eina de protecció eficient i un canal de continuïtat de zones d'interès ecològic.
- Destinar els recursos necessaris perquè l'únic Parc Nacional existent a Catalunya, Aiguestortes i estany de Sant Maurici, aprovi un nou Pla Rector d'Ús i Gestió que elimini les activitats que encara s'hi realitzen i que impedeixen el seu reconeixement internacional com a Parc Nacional.
- Aplicació i seguiment dels convenis internacionals sobre la protecció de les zones humides.
- Desenvoluper plans i programes específics de protecció de les zones humides catalanes incloses al Conveni de Ramsar.
- Aplicació i seguiment efectiu dels convenis internacionals sobre la protecció i el tràfic d'espècies animals.
- Vetllar per la protecció dels hàbitats on hi viuen les espècies protegides.
- Manteniment dels usos econòmics compatibles amb la protecció com a garantia del manteniment d'aquests espais.
- Els plans d'ús i gestió dels espais naturals integraran i faran compatibles la política forestal, l'agricultura, l'accés al medi natural, la protecció dels sistemes naturals i el desenvolupament econòmic sostenible de la zona.
- Prohibició i control de la introducció d'espècies al·lòctones i foment de la reintroducció d'espècies animals extingides a Catalunya sempre que sigui viable.
- Adequar la legislació vigent en matèria d'avaluació d'impactes ambientals a la normativa comunitària i estendre-la a les polítiques, plans i programes.
- Desenvolupar un pla específic de protecció dels espais naturals litorals.

2.3.6. Fauna i biodiversitat

Catalunya va esdevenir un país capdavanter en la

protecció dels animals a partir, sobretot, de la Llei 3/88, de protecció dels animals, la Llei de regulació de l'experimentació amb animals i la resta de normativa desenvolupada en relació a la protecció de la fauna. No obstant, la protecció dels animals inclou, també, aspectes caràcter internacional relacionats amb la protecció de les espècies protegides per convenis internacionals o per la introducció i distribució d'espècies forànies. Catalunya, no obstant, no pot intervenir en l'elaboració de tractats i convenis internacionals dirigits a garantir la protecció dels ecosistemes i les espècies en perill.

Per a la protecció dels animals, en el marc de les institucions estatals:

ERC proposa:

- Extendre el control sobre la comercialització de les espècies incloses en el conveni CITES.
- Compliment del que disposen tota la resta de convenis internacionals ratificats per l'estat espanyol.
- Aplicació dels acords adquirits en signar el Conveni sobre biodiversitat.
- Aprofundir en el que disposen les directives europees en quant al règim de protecció dels hàbitats i les espècies protegides.
- Prohibició i control de la introducció d'espècies no autòctones.
- Incrementar les dotacions pressupostàries destinades a plans de recuperació d'espècies en perill.
- Prohibició de les curses de braus i de totes aquelles manifestacions que impliquin sofriment o mort d'algun animal. Igualment, prohibició de la propaganda o qualsevol altre tipus d'incitació o participació, incloses les retransmissions per televisió.
- Regular la venda d'elements de decoració o records turístics exòtics d'origen animal.
- Promoure les pells artificials enfront de les naturals.
- Aplicar criteris de sostenibilitat a la pesca marítima.
- Establir una moratòria de 5 anys en el conreu d'organismes manipulats genèticament, el seu alliberament al medi i la seva comercialització.

3. POLÍTIQUES SOCIALS

3.1. Sanitat

ERC defensa un model de sanitat pública, universal i gratuïta en tot allò que és essencial. Per sanitat pública entenem que el seu finançament i els recursos necessaris estiguin garantits pels poders públics.

3.1.1. Finançament apropiat de la sanitat

La despesa global que l'Estat espanyol destina a la sanitat és una de les més baixes d'Europa en relació amb el seu Producte Interior Brut.

ERC també ha qüestionat de forma permanent el sistema de finançament global de Catalunya i ha reclamat des l'any 1992 un concert econòmic propi i una hisenda pròpia. Mantenir el dèficit fiscal amb l'Estat posa en perill l'espai social català i pel que fa al sistema de finançament sanitari actual, la situació és encara pitjor.

S'està treballant sobre pressupostos i liquidacions no reals, i això comporta una desviació pressupostària segura, recursos insuficients i conseqüències que acaben perjudicant els usuaris de la sanitat pública catalana.

El primer problema de la sanitat catalana és el del seu finançament i el dèficit que arrossega., un dèficit proper al mig bilió de pessetes (280.000 milions reconeguts pel Conseller d'Economia i Finances). Podem afirmar que el sistema sanitari català a fet pràcticament fallida per dos motius principals: en primer lloc, un sistema de finançament de la Generalitat absolutament insuficient i, en segon lloc, una pèssima gestió dels ja escassos recursos disponibles.

Propostes:

- Creació d'una Comissió d'Estudi sobre el Finançament de la Sanitat a Catalunya.
- Augmentar la despesa sanitària, com a mínim, fins a igualar el percentatge del PIB en sanitat a la mitjana de la resta de Països de la Unió Europea.
- Negociar el finançament sanitari amb l'estat en funció:
  - Dels serveis donats als usuaris no residents a Catalunya.
  - De la piràmide d'edats existent a Catalunya.

- Dels esforços de recerca mèdica fets al nostre país.
- Reconeixement del deute històric del sistema sanitari públic català.
- Elaborar uns pressupostos reals i ajustats a la despesa.
- Millorar la gestió dels recursos, fent-la més eficient i racional i evitant malbarataments
- Cal orientar-se cap a l'assegurança global i única de la població i, per tant, a la unitat i a la indivisibilitat de la quota.
- Aplicar mesures per controlar l'elevada despesa en transport sanitari.
- Realitzar un seguiment exhaustiu de la despesa en proves intermèdies (diagnòstiques, complementàries, etc.) i aplicar la normativa vigent amb fermesa per aprofundir en el bon ús dels recursos.
- Garantir les prestacions actuals, ampliant-les en els àmbits bàsics que encara no cobreixin, però limitar amb coherència les incorporacions de noves prestacions, constatant prèviament la seva efectivitat mitjançant les agències d'avaluació de tecnologies sanitàries.
- Incidir en tècniques de millora de la gestió, assolint nivells més alts en el control de la despesa.

3.1.2. Millorar la qualitat en la sanitat pública

Propostes:

- Desenvolupar instruments de gestió que ajudin a buscar la distribució més equitativa i eficient dels recursos per obtenir la màxima qualitat del sistema sanitari.
- Aplicar sempre els criteris de descentralització i desburocratització del sistema.
- Implementar el màxim de recursos i mesures possibles per disminuir les llistes d'espera:
  - Esforç pressupostari.
  - Ampliació horària d'utilització dels quiròfans.
  - Aplicació de criteris d'incompatibilitat.
- Potenciar l'atenció domiciliària per malalts crònics i gent gran, per a la qual cosa s'impulsaran i crearan, qual calgui, xarxes específiques coordinades amb l'atenció primària.
- Millorar l'atenció socio sanitària i adaptar el sector assistencial a les noves prevalences de les patologies cròniques i degeneratives; cal

augmentar el nombre de llits hospitalaris per a malalts crònics.

- Apostar de forma absoluta per l'Atenció Primària com a porta d'entrada al sistema sanitari i com a vehicle que assegurï i millori la salut de la població catalana. Les mesures imprescindibles per fer-ho són:
  - És urgent finalitzar en aquesta legislatura el desplegament de la Reforma de l'atenció primària a tot el territori català i al cent per cent de la població catalana.
  - Potenciar la figura del metge o metgessa de capçalera.
  - Dotar els centres d'atenció primària dels recursos humans, materials i pressupostaris necessaris.
  - Lliure elecció del metge.
  - Generalitzar la cita prèvia.
  - Gestió d'una part del pressupost de cada centre assistencial per par del centre mateix.
  - Implantar la cita prèvia, la història clínica i la targeta individual sanitària per a cada usuari.
  - Impulsar la promoció de la salut en atenció primària de forma decidida i coherent; implementant els recursos necessaris.
  - Integrar a l'atenció primària la Planificació Familiar.
- Millorar l'assistència hospitalària:
  - Aprofundir en la democratització de l'estructura hospitalària i el seu funcionament.
  - Realitzar dotacions pressupostàries suficients.
  - Afrontar el dèficit de la XHUP i establir mesures correctores.
  - Equiparació salarial dels professionals sanitaris dels centres hospitalaris que formen part del sector sanitari públic.
  - Adequar les plantilles a les necessitats assistencials.
- Realitzar el desplegament dels serveis de Salut Mental per a la cobertura del cent per cent de la població, amb una cobertura correcta de les urgències psiquiàtriques.
- Impulsar un sistema únic de coordinació de les Urgències Sanitàries i les Emergències Mèdiques per a tot el territori català.
- Aplicar a Catalunya de forma decidida, dins l'àmbit de la Salut Laboral, les directives de la Unió Europea i els consells i recomanacions internacionals.
- Desenvolupar una política específica de salut laboral que prioritzi els aspectes preventius.
- Realitzar la Salut Escolar de forma coordinada

entre les diferents administracions, especialment amb els municipis, per tal d'assegurar una bona educació sanitària, promoció de la salut i prevenció de malalties entre la població escolaritzada.

- Impulsar l'Institut Català d'Oncologia en tasques de prevenció, epidemiologia i control del càncer a Catalunya.
- Dins l'Atenció Farmacèutica i per evitar mesures gens encertades com el cop de medicament, proposem altres mesures per racionalitzar la despesa farmacèutica:
  - Promoure la fabricació i prescripció de medicaments genèrics.
  - Establir preus màxims de referència, finançats pel sistema públic.
  - Limitar la publicitat excessiva.
  - Elaborar una llista positiva de medicaments finançats per la sanitat pública.
  - Controlar el frau impulsant la utilització de la Targeta Individual Sanitària en la venda dels medicaments.

3.1.3. Per una cultura de la salut

Els plantejaments econòmics, les reformes organitzatives en el sector sanitari i la separació del finançament de la provisió de serveis no s'han complementat amb el concepte de millora de la salut. Considerem que la gent espera que el sistema sanitari produeixi salut, a la vegada que s'intenta millorar la seva gestió, i pensem que el nostre sistema sanitari ha d'evolucionar en aquest sentit.

Propostes:

- ERC defensa un model sanitari i públic, universal i gratuït en tot allò que és essencial.
- Cal defensar també la unitat d'oferta, oferta igual per a tothom amb un caràcter d'equitat i de lliure accés per a tota la població: sanitat pública i universal, sense exclusions ni per nivell de renda, ni per origen geogràfic, ni per cap altre motiu discriminatori.
- ERC treballarà des de la sanitat contra les desigualtats socials i la marginació social, per evitar els greus efectes negatius que produeixen en la salut de les persones.
- ERC està clarament en contra dels reiterats intents d'erosió de la sanitat pública que estan realitzant el PP i CiU. Cal una aferrissada defensa de la Sanitat Pública defensant l'assegurança única, pública, universal i solidària.
- Crear una Agència de la Salut Pública per a tot

el territori català, que compregui totes les funcions que li són pròpies, i no una entitat limitada a la protecció de la salut, tot i respectant les competències existents dins l'àmbit municipal.

- Finalitzar el desplegament de la reforma de l'Atenció Primària, i dotar els equips d'atenció primària tots els recursos necessaris per que puguin desenvolupar les nombroses tasques encomanades.
- Invertir el màxim de recursos i mesures possibles per disminuir les llistes d'espera.
- Garantir que el pla sanitari de la SIDA a Catalunya no quedi desdibuixat al passar dins el pla de prevenció i tractament de les drogo-dependències.
- Prioritzar la informació i la prevenció de la SIDA, amb un especial esforç en l'atenció i control de la SIDA en els centres penitenciaris.
- Elaborar el llibre blanc de la SIDA a l'Estat espanyol.
- Permetre que les persones portadores del VIH puguin rebre trasplantaments d'òrgans.
- Respecte a la confidencialitat dels seropositius.
- Impulsar la col.laboració i suport amb les ONG en la lluita contra la SIDA i les Drogodependències.
- En la lluita contra les drogues, cal prioritzar la prevenció, especialment en els programes de salut escolar i en l'atenció primària. Així mateix, s'ha de reduir l'oferta de drogues legals. Cal una activitat prioritària en el control, tractament i reinserció de les persones afectades.
- Cal augmentar l'esforç en la prevenció, la detecció i tractament de la ludopatia.
- Incrementar la inversió destinada a Formació i Recerca, ja que representen un augment en la qualitat i propicien una millora global de la sanitat. Estudiar un replantejament dels plans formatius de les professions sanitàries.
- Potenciar i aprofitar el Consorci Institut de Salut Pública de Catalunya en els mestratges i els programes de postgrau de les Ciències de la Salut.
- En el camp dels treballadors del sector sanitari cal definir i realitzar la distribució organitzativa del treball de les diferents professions dins el sistema sanitari català, escoltant els sindicats i els col.legis professionals. S'ha de facilitar i estimular la formació continuada.
- ERC és contrària a la gestió d'Àrees Bàsiques de Salut i de Centres d'Atenció Primària per part d'organitzacions privades amb finalitat de lucre.

3.2. Benestar social

Patim les conseqüències d'haver perdut el tren de la història i de viure en una situació de cohabitació entre un sistema públic, mancat dels recursos necessaris (i avui en ple procés de desballestament), i un sector privat que fa negoci amb les pensions, l'ensenyament o la sanitat.

Per això, el manteniment de les poques estructures d'Estat del Benestar a casa nostra, ens porta, ara per ara -des d'una òptica progressista i catalana com la que inspira ERC- a plantejar la seva subsistència i a reclamar més recursos (diners) i polítiques adequades.

Una aproximació a Europa, que avui comparteix amb nosaltres els mateixos mals: atur estructural, envelliment de la població, retard dels joves en accedir al treball o a l'habitatge, ens demostra que es poden aplicar receptes diferents:

- Només l'any 1993, els estats membres de la UE dedicaven una mitjana del 28% del seu PIB a atendre les prestacions dels seus sistemes de protecció social (Dinamarca:32,4%, Alemanya 26,6%; Bèlgica 26,3%; Luxemburg:23,9%), contra el 23,4 % espanyol o el 21,9% català, 6,1 punts menys que la mitjana, en uns anys que el creixement del PIB català ha estat , paradoxalment, per sobre de la mitjana de la UE.

I tot això, només per posar alguns exemples:

- Amb un 15 per cent de persones en pobresa relativa (750.000), més un 1,6% en pobresa extrema (75.000 persones, 2500 famílies).
- Més de 5.000 nens reben maltractaments per part dels seus progenitors.
- 2 milions sis cent mil analfabets funcionals.
- Els índexs més alts de drogo dependents i malalts de SIDA d'Europa
- 0,8 places públiques per gent gran per 100 habitants, quan la mitjana europea és 5%.

ERC, doncs, proposa:

- Negociar amb el Govern de l'Estat el finançament adequat i suficient dels serveis socials, atenent a l'actual demanda de serveis socials existent a Catalunya, així com a criteris poblacionals i d'esforç fiscal, de manera que per a l'exercici de l'any 2000, s'equipari a la mitjana de finançament de les comunitats de règim comú i, a mig termini, al finançament de les comunitats de règim foral.

- Eliminar organismes estatals amb competències en protecció social a Catalunya i traspàs de recursos al Govern de la Generalitat per tal de exercir les seves funcions (INSS, ISM, TGSS, GISS...)
- Negociar amb el Govern de l'Estat el traspàs de l'IMSERSO i de les prestacions i serveis relatius als programes de termalisme i vacances de gent gran.

3.2.1. Un present i un futur per la nostra gent gran

Precisament, el sector de la població que ha arribat a la vellesa és un dels més importants quant a l'actuació dels serveis socials i el més nombrosos quantitativament. Això no és d'estranyar perquè el segment de població més gran de 65 anys ha crescut en els darrers anys. I tot i la magnitud d'aquest problema, i malgrat els esforços esmerçats fins ara constatem l'existència de dèficits molts importants, com ara des del punt de vista de la garantia d'accés a més i millors serveis d'assistència sòcio-sanitària -domiciliària, residencial o en centre de dia. La presència d'aquests dèficits les constaten

I no és d'estranyar, aquest exercici, per exemple, van baixar les aportacions per gent gran als ajuntaments, que passaren de 529 milions a 279, el que dificultarà que els municipis puguin mantenir aquests serveis.

També baixen les aportacions a entitats d'iniciativa social, de 336 a 188 milions

Les nostres solucions:

- Impulsar la negociació amb el Govern de l'Estat per a la consecució d'un model de finançament més just i suficient dels serveis socials a Catalunya, en especial referència a les fonts de finançament provinents del "Plan Concertado i del Plan Gerontológico".
- ERC proposa potenciar l'envelliment actiu en el lloc de residència establint programes per fomentar l'autoajuda, l'atenció de la pròpia família i provmovent instal·lacions integrades en la comunitat.
- Seguir potenciant mesures combinades de plans de pensions i seguretat social, modalitats flexibles de jubilació, millorar la xarxa de serveis de proximitat a la gent gran.
- Cal en definitiva, promoure tot allò que ens apropi, tal com s'afirmava en la inauguració

de l'Any Internacional de les Persones Grans promogut per l'ONU a, "una societat per a totes les edats".

3.2.2. Per a l'erradicació de la pobresa i exclusió social

En l'àmbit de la pobresa i l'exclusió social fins ara el Govern ha apostat per posar en marxa el Programa de Renda Mínima d'Inserció (PIRMI), llei consensuada pel Parlament, que és un nou marc legal i que ha permès millorar alguns dels dèficits anteriors a aquest programa:

- Funcionament burocràtic, descoordinat entre administracions, sobretot en prestacions d'urgència.
- Implantació desigual en el territori.

Tanmateix, calen encara molts esforços per evitar la creació de bosses de marginació i pobresa a Catalunya i per fer més eficients recursos com ara la RMI.

Les nostres solucions:

- Crear un observatori permanent de la pobresa i de l'exclusió social, amb participació de les administracions locals i de representants de la societat civil, que permeti identificar, dinàmicament, les necessitats socials dels ciutadans, de les unitats familiars i subgrups poblacionals d'alt risc social, per a municipis i comarques.
- Elaboració de mesures pressupostàries que, invertides en polítiques actives, comportin un estímul pel compliment del Pla de Lluita contra la Pobresa.
- Establir un pla d'actuació transversal i un pla de finançament de recursos i programes quadriennal que estableixi objectius avaluable qualitativament i quantitativament per lluitar contra la pobresa i l'exclusió social.
- Invertir en recursos professionals.
- Quantificar els recursos necessaris per tal de:
  - Actuar sobre la població protegida
  - Analitzar l'actual xarxa bàsica dels serveis socials.
- Garantir ajuts per l'habitatge, sota partides pressupostàries ampliables amb tramitació en caràcter d'urgència.
- Possibilitar, en cas de necessitat, a les persones beneficiàries del PIRMI o d'altres prestacions econòmiques inferiors a la meitat de la renda mitjana per habitant ajuts per habitatges (de lloguer o compra d'habitatges socials).

- Potenciar la xarxa comunitària -sòcio-laboral i sòcio-sanitària preferentment- pels malalts mentals i persones amb toxicomania.
- Prioritzar els recursos educatius formals pels joves amb fracàs escolar, així com la formació ocupacional per la població de risc d'exclusió social (aturats de llarga durada, dones amb càrregues familiars i baix nivell de qualificació, joves amb baix nivell de formació, malalts mentals, expesos, persones majors de 40 anys.)
- Potenciar activament les diferents fórmules de treball amb suport per a possibilitar que les persones amb risc social accedeixin a l'ocupació.
- Creació d'un servei civil que permeti canalitzar la voluntat i les energies de molts ciutadans en la participació en tasques d'interès general.

3.2.3. Un marc de convivència per a les persones amb discapacitat

Cal garantir un sistema de protecció universal, solidari i equitatiu, que eviti desigualtats i que permeti afrontar la diferència amb dignitat. Atendre a la població que genera dependències, en tot moment del cicle vital de la persona, des del naixement fins la mort.

Això significa que els Programes d'ajudes d'atenció a persones amb disminució siguin un dret subjectiu. La dependència hauria d'estar protegida com una contingència amb entitat pròpia, regulada amb unes determinades prestacions monetàries.

Les nostres solucions:

- Definir els Programes d'ajudes d'atenció a persones amb disminució.
- Dotar aquest programa amb un import mínim de 5000 milions de pessetes i començar a considerar noves prestacions com la figura de l'assistent personal i l'automatització de les ajudes.
- Donar atenció a les famílies amb una persona amb discapacitat, establint programes que contemplin, sobretot, els aspectes d'informació, formació, suport psicològic i grups d'ajuda mútua.
- Desenvolupar experiències de centres diürns d'atenció sòciosanitària, centres de referència amb activitats de rehabilitació, d'ajustament personal, aprenentatges laborals.
- Diversificar i ampliar els programes i serveis

en matèria d'habitatge, per diversificar l'oferta d'opcions:

- Donar suport al cuidador familiar: prestació econòmica, servei de respir, ajuda a domicili.
- Adaptacions en els habitatges ordinaris: de propietat i lloguer.
- Ajudes per a l'adquisició.
- Ajudes tècniques.
- Normalitzar els aspectes laborals de les persones amb discapacitat, de manera que el treball d'aquestes persones passi a ser una competència del Departament de Treball.
- Incrementar la subvenció per adaptació de lloc de treball, en funció de la dificultat del treballador i del cost d'adaptació i establir la sistemàtica de sol·licitud, valoració i àgil disponibilitat.
- Millorar les condicions dels treballadors autònoms actualitzant les subvencions, equiparant-les a les d'inversió per a la creació i adaptació de lloc de treball de CET i tractament anàleg als CET respecte a les cotitzacions a la Seguretat Social.

3.2.4. Infància i Família

Tota política de millorament de la societat, d'afavoriment de l'aprenentatge i de prevenció de fracàs escolar i de situació de marginació ha de comportar forçosament potenciar el paper de la família i donar-li tot el suport necessari perquè pugui realitzar de forma adient, i eficaç la seva tasca.

Tal com ja s'ha dit, el Govern de la Generalitat té competències exclusives en política social, però no les té en determinades àrees per dur a terme una bona política social (treball, habitatge, seguretat social...). Ni tampoc no té competències en política fiscal. Per això ERC , reclama el traspàs d'aquestes competències però, mentrestant això no sigui possible, ERC treballarà a les Corts Espanyoles per tal d'aconseguir reformar Lleis espanyoles perquè el programa de govern per a Catalunya que té el nostre partit , però la infància i la família pugui dur-se a terme.

propostes:

- Actuacions sobre els recursos econòmics de les unitats familiars: avantatges fiscals, prestacions i ajuts econòmics. Aquest tipus de mesures, amb caràcter progressiu, pretenen compensar les càrregues físiques i financeres creixents que han de suportar les famílies,

amb el retard en l'edat d'emancipació dels joves i l'allargament de la vida.

- Actuacions per a la comptabilització de la vida laboral: millora dels permisos laborals i horaris de treball, extensió dels serveis públics d'atenció i d'educació infantil, desenvolupament d'un sector econòmic públic i privat d'atenció domiciliària per a infants, persones grans dependents i persones amb discapacitats.
- Actuacions en marcs concrets per tal de facilitar la vida familiar i reduir càrregues físiques i financeres a les famílies: ensenyament, sanitat, i serveis socials, economia i treball, urbanisme, habitatge, medi ambient, cultura, oci i lleure.
- Actuacions sobre les condicions de vida de les famílies al món rural: extensió i millora dels serveis públics de sanitat, ensenyament, cultura, transports i infraestructures a les àrees rurals, foment del desenvolupament econòmic i propiciar el reequilibri territorial.

3.3. Igualtat social

El codi universal de conducta recollida en la Declaració Universal dels Drets Humans, en el pacte sobre drets civils i polítics, i en el pacte sobre els drets econòmics, social i culturals, estableix la igualtat dels ciutadans i ciutadanes davant la llei, sense cap discriminació per raons de naixement, ètnia, sexe, religió, opinió o qualsevol altre circumstància.

Dins d'una política més àmplia, que tingui com a objectiu establir les bases per a una societat no discriminatòria, cal dur a terme les actuacions següents:

- Articular mecanismes efectius per tal de que el dret a un sistema de serveis socials de responsabilitat pública sigui alguna cosa més que una declaració enfàtica. En aquest sentit ERC entèn que el sector d'intervenció social, els professionals dels serveis socials, han de distanciar-se del model benèfic i assistencial i vincular-se a la intervenció preventiva.
- Aturar el descens progressiu de la despesa social, que en aquest últims anys del mandat del PP ha passat del 21,6% al 19,77%, uns retalls socials que afecten especialment a les classes populars que són les que més utilitzen els serveis públics de l'Estat del Benestar.

3.3.1. Parelles de fet

L'adhesió a la recomanació A3-0028/94 del Parlament Europeu sobre la igualtat dels homosexuals i lesbianes a la Unió Europea:

ERC ho concreta en:

- Modificació del Codi Civil per assimilar les unions de fet amb el matrimoni, respectant l'autonomia de voluntat dels interessats.
- Llei de reassignació de gènere, donat prevalença a l'aspecte psicosocial per sobre de l'estrictament fisiològic.
- Modificació de la Llei del Registre Civil per adequar-lo a la Llei d'unions estables de parelles (a Catalunya), "Ley de parejas no casadas" (a l'Aragó) i la llei estatal en aquest sentit que ERC proposa. Alhora cal una modificació d'aquest per tal de donar cabuda a la Llei de reassignació de gènere.
- Incloure l'educació sexual i sobre el SIDA als programes escolars.
- Realització de campanyes institucionals antidiscriminatòries, amb expressa defensa al dret a la diferència i a l'orientació sexual de les persones.

3.3.2. El dret a una mort digna

Tota persona que per accident o malaltia quedi irreversiblement en condicions físiques o mentals que la deixin en un estat vegetatiu o humanament indigne, ha de tenir dret que no se la mantingui artificialment i en contra de la seva voluntat en aquesta situació, especialment si té la seva mort lliurement assumida, responsablement decidida i la seva voluntat inequívocament expressada en document notarial.

Tenint en compte que aquesta és una situació que cada vegada afecta un major nombre de persones, ERC s'adhereix al punt 8è de la proposició de resolució sobre l'assistència als moribunds feta pel professor Schwarzenberg el 29 d'Abril 1991, en nom de la comissió nominada pel Parlament Europeu.

3.3.3. La nova llei d'estrangeria

Els drets i llibertats dels estrangers a l'Estat espanyol i la seva integració social. Propostes per a una política d'integració pròpia a Catalunya.

3.3.3.1. Introducció

Els brots de racisme que van tenir lloc fa uns mesos al barri de Ca N'Anglada de Terrassa, a Banyoles o Girona han constituït, per execrables que siguin, episodis aïllats i que no identifiquen tot un país amb la xenofòbia. Una recent enquesta feta en els quinze estats membres de la Unió Europea, tanmateix, revela que dos de cada tres europeus es confessen obertament racistes, tot i que la menor proporció d'intolerants es dona precisament ens els estats més meridionals de la Unió, potser influïts per la proximitat geogràfica i cultural dels països d'origen d'aquests treballadors extracomunitaris i per la idiosincràsia pròpia dels pobles històricament migrants.

Per això, més enllà de l'acceptació de la diferència i de la multiculturalitat, l'escalf humà i el sentiment d'acolliment dels immigrants a l'hora de treballar i viure entre nosaltres, és un fet transcendent que facilita la permanència i l'assentament de les generacions futures d'aquests treballadors extracomunitaris. Això no vol dir, però, que no calgui estar preparats, no pas per enfrontar-nos a una amenaça, posant barreres i dificultats al desenvolupament d'aquestes persones, sinó per posar en marxa dispositius que facilitin la integració a la vida social d'aquells que han triat el nostre país per a viure-hi. La incipient formulació dels drets i llibertats a l'estat espanyol, a través de la Llei d'Estrangeria de 1985, no va ser més que un petit intent, per la modèstia, de traslladar al seu articulat determinats drets i llibertats sense aparent contingut real, fins al punt que alguns d'aquests van haver de ser revisats pel TC en la sentència 115/1987, tot i que el reglament d'estrangeria de 1996 va anar una mica més enllà en la configuració dels drets dels estrangers.

A Catalunya, la finalitat fonamental dels diferents programes del Pla Interdepartamental d'Immigració de la Generalitat i de molts ajuntaments i ONG que treballen en aquest camp, dintre de les migrades possibilitats econòmiques i competencials, ha estat intentar la integració dels immigrants de forma plena i en tots els vessants: sanitari, educatiu, laboral, cultural etc. Això ha permès, malgrat alguns exponents aïllats de signe contrari, que la convivència sigui el més pacífica possible i s'hagi evitat, en allò possible, la formació de guettos, que l'experiència històrica i actual demostra que generen uns recels mutus que desemboquen en greus conflictes.

Una altra constant del nostre fet integrador han estat les polítiques de solidaritat i cooperació amb països en vies de desenvolupament, per damunt de les polítiques d'ordre públic i de control dels fluxos migratoris. Tanmateix, com s'ha vist, això no és suficient. I si bé caldria actuar de manera que els poders públics remoguessin els obstacles per fer efectius els drets dels immigrants i equiparar-los als nacionals, es feia imprescindible modificar la Llei d'estrangeria de 1985 per adoptar un marc legal més respectuós amb els drets fonamentals de les persones, amb la seva integració social, sense condicionar el gaudi de determinades prestacions socials al requisit de la nacionalitat.

3.3.3.2. La nova Llei d'Estrangeria aprovada

La necessitat d'acabar amb la insostenible situació creada després de catorze anys d'aplicació de la Llei de 1985, impròpia d'un estat democràtic i de dret, va fer que s'obris un ampli debat polític i social com a conseqüència del qual el Congrés va consensuar, amb la participació dels grups polítics i diversos sectors socials, un text que en conjunt suponia un estimable avenç en la tasca de fixar les bases sobre les que estructurar la convivència, tot respectant els drets més essencials.

Finalment, i no sense polèmica, el 23 de desembre de 1999 el Congrés dels Diputats va aprovar definitivament la Llei Orgànica sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social. Amb el rebuig pel Congrés de les esmenes introduïdes per PP i CiU al Senat s'acabava la tramitació d'una llei caracteritzada pels constants canvis de posicionament i oscil·lacions tàctiques de signe partidista de PP i CiU, que tenen poc a veure amb el contingut real de la norma, i que han constituït un dels episodis més lamentables i menys edificants de tota la legislatura.

El canvi de darrera hora dels diputats de CiU, que van evitar la "foto-finish" amb un PP derrotat i sense el suport de cap dels seus aliats parlamentaris, no treu que CiU s'hagi fet còmplice, en part, de l'orientació real de la política d'immigració del PP (del "teníamos un problema y se ha solucionado" d'Aznar, arran de la brutal expulsió de 103 immigrants el 1996) i de les tesis més alarmistes i xenòfobes expressades falsament per alguns dirigents i ministres del PP (l'anomenat "efecte crida", els costos socials, la homoge-

neïtzació amb Europa, l'associació immigració-delinquència). Amb els recents auguris de PP i de CiU, que han assegurat que la llei no durarà gaire i que es crea inseguretat jurídica, i que caldrà reformar-la la pròxima legislatura, s'ha tornat a una dinàmica electoralista i demagògica, i en el cas de CiU es contradiu amb les seves posicions inicials, atès que el text aprovat no difereix substancialment del presentat per CiU, però sobretot abona i divulga els tòpics més falsos i injustos sobre una llei que no és ni de bon troç tan avançada com es diu (visió angèlica a què han contribuït els mitjans) i que, de fet, tot i ser globalment positiva, només modifica alguns aspectes parcials de l'actual model de política d'estrangeria.

a) Els objectius que incorporaven les diferents Proposicions de llei presentades al Congrés:

- la modificació de tota la regulació relativa a l'entrada en el territori per simplificar els tràmits de concessió de visats i ampliar els supòsits d'exempció per a l'obtenció del permís de residència dels ciutadans sense causes pendents amb la Justícia.
- En allò relatiu als permisos de residència i treball, desvincular la renovació del permís de residència a l'obtenció del permís de treball, un fet que hauria de ser normal si hom tingués en compte els nivells de precarietat i temporalitat de la contractació laboral.
- Variar les pràctiques administratives dels funcionaris d'immigració, que haurien de vetllar pel compliment de la normativa, flexibilitzant els criteris de resolució, responent i motivant clarament, sense estandarització, les resolucions.
- L'apartat més singular de les propostes de tots els partits era el de la integració a través dels àmbits del treball i les prestacions d'atur, com a garantia de l'accés igualitari de tots els treballadors estrangers al món del treball (igualtat de condicions laborals, pròrroga automàtica dels permisos de treball en cas de causar dret a la prestació d'atur); en el terreny de la Seguretat Social i de l'assistència sanitària, es proposava estendre el camp d'aplicació del règim de la Seguretat Social, tant pel que fa al sistema contributiu com al no contributiu.
- Finalment, existia un cert consens sobre la possibilitat de donar majors facilitats per al reagrupament familiar, així com per la desinstitucionalització dels centres penitenciaris, de

manera que s'evités l'expulsió automàtica i es proporcionés recursos d'acollida que facilitin la inserció social i evitin el risc de reincidència.

- El dret de vot en les eleccions municipals, com un instrument més cap a la plena integració.

b) Continguts principals de la llei aprovada

- Drets i llibertats.
Els estrangers regulars gaudeixen dels drets i llibertats fonamentals reconeguts per la Constitució, en igualtat de condicions que els ciutadans de l'estat, excepte el dret de sufragi. Els immigrants irregulars tenen dret a la documentació, a l'ensenyament bàsic obligatori i a l'infantil no obligatori; a l'assistència sanitària pública; a prestacions socials bàsiques; a la tutela judicial efectiva i a l'assistència jurídica gratuïta. També veuen reconeguts els drets de reunió, manifestació, associació, accés a la funció pública i ajuts a l'habitatge.
- Regularització de la residència
La residència temporal es concedeix si es tenen mitjans per viure per compte propi o amb oferta de contracte laboral, sempre que s'acrediti una estada ininterrompuda de més de dos anys i que s'estigui empadronat en algun municipi en el moment de fer la petició. S'accedeix a la residència permanent després de cinc anys de residència temporal.
- Permis de Treball
El permís de treball té una durada inferior a cinc anys i podrà limitar-se a un territori o sector, d'acord amb la situació d'ocupació. Al cap de 5 anys, el permís esdevé permanent.
- Pròrroga de permisos
La pròrroga del permís de residència i la renovació del permís de treball es resoldran en el termini de tres mesos i s'entendrà concedit en cas de silenci administratiu.
- Data límit per regularitzar
La llei preveu un procés especial de regularització per als immigrants sense papers i fixa com a data límit que s'haguessin establert a l'estat espanyol l'1 de juny de 1999, moment en què s'estima n'hi havia uns 80.000 en aquesta situació.
- Reagrupament familiar
Els immigrants amb residència regular a l'Estat espanyol tenen dret al reagrupament familiar amb els seus familiars directes (cònjuges i descendents fins a 18 anys) i amb altres no directes que ho necessitin per raons humanitàries.

- Visats d'entrada
Les denegacions de visats han de ser motivades i són recurribles judicialment. S'elimina la discrecionalitat de l'Administració.
- Contingents de treball
El Govern de l'Estat fixarà anualment un contingent de llocs de treball per a estrangers. Per aconseguir-ho haurà d'escoltar prèviament el Consell Superior de Política d'Immigració.

c) *L'intent d'involució del PP. Apartats que pretén (i pretenia) modificar amb el suport inicial de CiU*

- Drets i llibertats
Tots els articles que equiparen els drets i llibertats dels estrangers en: participació pública, reunió, associació, sindicació i vaga.
Els articles referents a l'educació no obligatòria amb accés a beques, assistència sanitària pública, ajuda pública en matèria d'habitatge.
No al dret a l'assistència jurídica gratuïta i el dret a la tutela judicial efectiva
- Residència
No a la concessió automàtica de residència temporal si es tenen mitjans per viure, si es proposa treballar per compte propi o si disposa d'una oferta de contracte de treball.
No a la concessió de residència temporal prèvia acreditació d'una estada ininterrompuda de més de dos anys i que estigui empadronat en algun municipi en el moment de fer la petició.
No a la possibilitat d'accedir a la residència permanent després de cinc anys de residència temporal.
- Permís de Treball
Excepcions previstes al contingent d'entrada d'estrangers fixat pel Govern de l'Estat.
Excepcions a la necessitat de disposar de permís de treball.
- Pròrroga de permisos
No a la pròrroga del permís de residència i la renovació del permís de treball es resoldran en el termini de tres mesos i s'entendrà concedit en cas de silenci administratiu.
- Data límit de regularització dels irregulars
Fixa aquesta data en el mes de gener de 1999
- Reagrupament familiar
No a que l'immigrant que té residència obtinguda oer reagrupament familiar la mantingui en cas de divorci o a que un estranger resident pugui reagrupar tots els familiars que ho requereixin per raons humanitàries.
- Visats d'entrada
A favor de la discrecionalitat en la exempció de visats i en la resolució de posteriors recursos

d) *Valoració de la possible inconstitucionalitat de les propostes del PP:*

- En matèria de drets fonamentals, la distinció legal-il.legal, negant a aquests darrers pel sol fet de no posseir una autorització administrativa, drets essencials com el de reunió, associació i, en certs casos, la pròpia tutela judicial efectiva, a més de constituir una mesura regressiva s'oposa a la jurisprudència del TC que reconeix el dret a tot estranger a gaudir dels drets fonamentals i llibertats públiques, excepte els drets de participació, en base a l'art. 13.
- El dret a portar una vida familiar normal (art. 8 del Conveni Europeu de Drets Humans) no pot ser més limitat que el reconegut als nacionals d'un estat de la U.E. Per això, tant la Directiva que està preparant la U.E. com els Acord de la Cimera de Tampere, recomanen l'equiparació amb el règim comunitari, que permet reagrupar als ascendents, als fills menors de 21 anys i, també a d'altres familiars sota determinades condicions i per raons humanitàries (cas d'Alemanya, Regne Unit, Holanda i Dinamarca). El text aprovat pel Congrés ja no s'ajusta a aquests criteris. Les propostes del PP va molt més enllà pel que es veu.
- Tutela judicial efectiva. Les propostes del PP i les primitives esmenes al Senat pretenen mermar greument el dret a la tutela efectiva: es pretenen introduir obstacles al control jurisdiccional de les resolucions administratives a l'exigir la presència de l'estranger en territori de l'Estat (previsió que exclouria els estrangers rebutjats en frontera) o a l'eliminar el requisit general de motivació de la denegació de visat. El PP pretén també suprimir garanties essencials com el dret a assistència lletrada dels estrangers indocumentats
- Respecte al règim sancionador, les propostes del PP atempten contra el principi de proporcionalitat i necessària graduació d'aquest tipus de mesures, al mantenir la sanció d'expulsió per a supòsits d'infraccions menys greus, quan no s'hagi sol.licitat en termini la renovació del permís.
- Regularització.
Tot i que sembla evident que mentre subsisteixin el repartiment escandalosament desigual de la riquesa a nivell mundial ni les més fèrries mesures policials de fronteres ni les trabes legals podran evitar totalment els fluxos migratoris incontrolats, el PP desviant-se del que preveu la llei aprovada al Congrés i que està en la

línea de les recomenacions de la Subcomisió de Migració del Consell d'Europa, aposta per les formes encobertes de regularització que suposa l'actual sistema de contingent, i més enllà, pretén privar de la regularització als treballadors amb arrelament, fins i tot després d'haver obtingut un inicial permís de treball.

d) Tòpics i falsetats sobre la llei i propis del discurs racista: la por a la invasió, els costos socials i econòmics, el binomi immigració-delinquència. L'utilització electoralista de la immigració.

Els efectes d'aquest discurs són perniciosos. Amb aquesta alarma social infundada es pretén justificar que l'òptica policial i la construcció de murs són mecanismes indispensables per a la seguretat.

La manipulació conscient de les dades s'utilitza també per argumentar que una política més integradora genera racisme, quan en realitat és al contrari: només un marc legal orientat a la igualtat de drets i a la integració ofereix un marc des d'on és possible combatre amb eficàcia el racisme. És improbable que la societat percebi com a iguals persones que no gaudeixen dels mateixos drets i deures i que són persones permanentment sota sospita.

- No és cert que la regularització prevista provoque una arribada massiva de nous immigrants. Només s'aplica a les persones arribades abans de l'1 de juny de 1999 i que haguessin sol·licitat prèviament permís de residència o de treball. De la mateixa manera, la regularització exigeix dos anys d'empadronament i disposar de mitjans econòmics de subsistència.
- No és cert que l'extensió de l'assistència sanitària i els serveis socials suposin un cost extraordinari (L'IMSERSO ho avala en un informe) i que sigui contrari a l'acord de Tampere. En la mesura que accedeixien a la regularització, els estrangers paguen impostos i generen riquesa. A més, es tracta majoritàriament de persones joves en les que l'Estat no hi ha invertit ni una pesseta en ensenyament o en la seva formació laboral
- No és cert que els Acords de la Cimera de Tampere siguin incompatibles amb la nova llei. Tampere no exigeix la vulneració de drets dels irregulars, ni l'arbitrarietat de les decisions administratives. No motivar la denegació d'exempció de visats és una política del PP i no de la Unió Europea.

3.3.3.3. Cap a una política pròpia d'integració a Catalunya

La immigració és una qüestió social i de drets civils. Però també és una qüestió cultural i política. Per això, tenint en compte les insuficiències del marc competencial català (els drets fonamentals i llibertats públiques -els drets civils i polítics- són qüestió de l'Estat) Catalunya ha de disposar de polítiques culturals i socials intel·ligents.

a) Polítiques culturals i religioses

La integració social no és equivalent a assimilació o eliminació de les diferències culturals, religioses i ètniques pròpies dels països d'origen dels immigrants, sinó que implica posar l'accent en el respecte i el reconeixement d'aquestes diferències, que s'incorporen com un actiu més a l'interior de la nostra pròpia cultura. I per assolir plenament aquesta funció integradora, els membres de la societat hem de ser conscients d'aquest paper i eliminar dels nostres subconscients les dosis de sensibilitat racista que encara perduren.

Ara bé, no sembla lògic que es produeixin situacions com les dels estrangers berebers que a Catalunya reben ensenyament de llengües com el castellà i l'àrab, és a dir, cap de les llengües pròpies dels seus països d'acollida i d'origen, respectivament. Això no contribueix a integrar.

Al seu torn, els immigrants, sobretot els extracomunitaris, han de fer també un esforç de participació en la vida social del país o municipi en què viuen, de manera que els elements religiosos o culturals no suposin un obstacle insalvable per complir amb les convencions i regles de convivència de què s'ha dotat la nostra societat.

Cal veure que a casa nostra, per sort, no s'han produït casos com el del xador a les escoles franceses, però sí s'han suscitat problemes com el d'un pare que es mostrava en desacord amb l'aplicació a les seves filles d'un determinat currículum educatiu alegant motius religiosos, supòsit aquest que hom ha de preveure i afrontar tenint en compte, per damunt de qualsevol altra consideració, l'orientació pròpia d'una societat laica com la nostra que, tot i garantir la llibertat religiosa, no implica que hagi de fer excepcions en els currículums educatius que puguin atemptar contra altres drets fonamentals com el principi d'igualtat.

b) Polítiques socials i laborals

Cal una presència activa de la Generalitat en el Consejo Superior de Política de Integración per assegurar una adequada coordinació de les Administracions Públiques amb competències sobre la integració dels immigrants, especialment alhora de fixar les directrius sobre el contingent i el destí dels nous immigrants, que evitin les actuals suspicàcies sobre el repartiment desproporcionat i discrecional dels futurs treballadors en funció del seu origen geogràfic i de la seva qualificació laboral.

Cal que la Generalitat assumeixi les competències per determinar les bases i criteris sobre els que s'assenti una política global en matèria d'integració social i laboral a Catalunya. Cal crear un Forum català per la immigració, superador de l'actual Consell Assessor, inoperant i instrumentalitzat per l'Administració.

3.3.4. Dret d'asil i condició de refugiat

El dret d'asil o condició de refugiat als estrangers es defineix, com la protecció que l'Estat dispensa als estrangers que pateixen persecució, estiguin sotmesos a enjudiciament o hagin estat condemnats al seu país per raons de:

- Ètnia, raça o religió, pertinença a un grup social determinat o per opinions o activitats polítiques -tot i que semblin motivades per un delictes de naturalesa comuna.
- Quan el delictes hagi estat comés per aconseguir el restabliment dels drets i les llibertats fonamentals al seu país
- Per lluitar contra sistemes no democràtics de convivència.

ERC, doncs, proposa:

- Donar a conèixer quins són els països els súbdits dels quals poden obtenir l'estatut d'asil i refugiat.
- Les resolucions denegatòries haurien de quedar automàticament suspeses per la presentació del recurs, i l'estranger no hauria de ser expulsat del país fins a la seva resolució en el cas de ser negativa.
- Sensibilització i reconeixement jurídic de les institucions sobre la persecució que pateixen les que sol·liciten el dret d'asil a causa d'una persecució per fet de ser dona al seu país d'origen.

3.4. Ensenyament

3.4.1. Aspectes generals i fonament del pluralisme

Incrementar la responsabilitat dels pares i mares en l'educació dels seus fills. Cal crear cursos per a AMPES i pares i mares. Cal crear un suport específic per als pares i mares o tutors i col·leccius, en general, procedents d'altres cultures.

- És imprescindible organitzar campanyes periòdiques de dignificació del treball dels professors. Cal que aquest compti amb el suport de les administracions. S'ha de preveure la reducció voluntària de l'horari lectiu per al professorat més gran de 55 anys, així com, la jubilació voluntària amb el cent per cent de les retribucions, per al professorat a partir dels 60 anys.
- Cal crear una llei de cossos docents i de la funció pública docent, que permeti una àmplia aplicació per part dels governs autònoms.
- Cal promoure programes específics per a zones de baix nivell escolar.
- S'ha de donar resposta adient a les demandes d'estudis nocturns de la població que hagi de seguir estudis postobligatoris.
- Foment del plurilingüisme a l'ensenyament obligatori de tot l'Estat, seguint el model suís.
- Foment de la pluriculturalitat en totes les matèries adients dins dels plans d'estudis a tots els territoris de l'Estat.
- Foment d'una visió plural de la història i de les humanitats dins dels plans d'estudis tots els territoris de l'Estat.

3.4.2. Reforma de la reforma

- Reducció dels crèdits variables de l'ESO a les matèries d'informàtica, segona llengua estrangera i en el seu cas, ensenyament de les religions. Les hores així obtingudes es repartiran entre les matèries comunes, que s'estructuren de forma anual.
- Estructura diversificada dels currículums de l'ESO, a partir del segon cicle (14 anys) en tres itineraris: segons el model alemany; opció teòrica; opció teòrico-pràctica i opció pràctica.
- El títol de graduat en ESO donarà accés directament als cicles formatius mitjans i aquests, sense necessitat d'afegir-hi el títol de batxillerat, als cicles formatius superiors.
- El batxillerat haurà de tenir un caire més gene-

ralista i menys fragmentat que l'actual .

- Els batxillers podran accedir directament als estudis de diplomatures, però, per accedir a llicenciatures, hauran de cursar i aprovar un tercer curs preuniversitari.
- En cap cas els grups d'alumnes de l'ESO no han de ser superiors als 25 alumnes per grup.
- Dignificar la funció dels tutors i tutores, augmentant les a tres hores setmanals el descompte horari lectiu i aplicant-los complements específics i mèrits a efectes de promoció i concursos de trasllat.
- En cap cas els grups d'alumnes de batxillerats i cicles formatius han de ser superior als trenta alumnes per grup.

3.4.3. Escola Pública - Escola Concertada

- No s'ha d'autoritzar nous concerts i/o ampliar els existents si no és per necessitats evidents d'escolarització que no pugui assumir l'escola pública.
- Els centres concertats hauran d'acomplir els requisits de qualitat fixats legalment i equiparar-se als centres públics en horari laboral del personal, en salaris del personal, en espais i en infraestructures. També s'hauran d'equiparar en els criteris de participació de tots els estaments de la comunitat educativa i en el funcionament dels consells escolars.
- Els centres concertats s'hauran de sotmetre al mateix procés de matriculació i control d'admissió d'alumnat que els centres públics. Això inclou, per descomptat, la distribució equitativa de l'alumnat d'altres cultures, amb necessitat educatives especials, etc, entre centres públics i centres concertats.
- Tant els centres públics com els privats tenen l'obligació de contribuir a la incorporació a la societat receptora de totes les persones noves.
- L'incompliment de les obligacions esmentades donarà lloc a la intervenció de l'Administració educativa per tal de corregir-les. En el cas dels centres concertats, podrà donar lloc a l'anul·lació del concert establert i al cooperació dels imports que s'estableixin.
- Tots aquests punts requereixen el funcionament d'una inspecció àgil, eficaç i conscient de les seves responsabilitats.

3.4.4. Inversions

- Increment de la despesa i dels recursos en educació fins arribar als 6% del PIB com a

mínim.

- Escolarització i aprenentatge separat per als alumnes de conducta antisocial. Programes específics per a aquests tipus d'alumnat .
- Dotar, a part de la dotació normal de PAS, de personal auxiliar i de vigilància a tots els IES.
- Dotar de dues places de professorat per grup i per matèria aquells grups d'alumnes d'ESO amb baix nivell de rendiment acadèmic.
- Establir programes de garantia social suficients i adients (incorporats plenament als itineraris educatius, al mapa escolar i a l'horari normal per a l'alumnat que no obtingui títol de graduat en secundària).

3.4.5. Increment de competències

L'especificitat educativa de Catalunya i el reconegut prestigi en el món pedagògic que sempre ha tingut es troben actualment en perill per l'atac harmonitzador constant del Govern central amb les seves lleis orgàniques (LODE, LOGSE, LOPAGO, etc.), que impedeixen l'establiment d'un sistema educatiu i un currículum propis que s'adaptin a les necessitats de Catalunya.

En aquest sentit, ERC demana la supressió de l'articulat orgànic de la LODE, de la LOGSE i de la LOPAGC, així com també de la Llei de la funció pública, per tal de permetre que s'elabori el sistema educatiu propi amb l'objectiu de:

- Aplicar la Reforma del sistema educatiu amb garanties de qualitat.
- Augmentar l'autonomia de gestió administrativa, econòmica i curricular dels centres docents, rebutjant els models uniformitzadors i jerarquitzadors.
- Augmentar les competències dels consells escolars, de tal manera que esdevinguin òrgans reals de govern dels centres, i també modificar la seva composició en favor d'una major representativitat de tots els sectors de la comunitat educativa.
- Millorar la forma d'accés a la direcció dels centres públics i també les competències i responsabilitats de la funció directiva, entenent aquesta figura com a representat del claustre i del Consell Escolar i no com a inspector de l'Administració al centre.
- Possibilitar l'establiment d'un currículum propi que inclogui, entre altres aspectes:
  - Valors de solidaritat, de pau i de respecte envers les diverses ideologies.
  - Coneixement i respecte envers les diverses

cultures que conviuen a Catalunya.

- Coneixement de les diferents realitats nacionals de la Península Ibèrica i d'Europa.
- L'organització dels ensenyaments d'acord amb les necessitats de Catalunya.
- Adequació dels ensenyaments artístics a la realitat de Catalunya.
- Creació de cossos docents propis de Catalunya.
- Concursos de trasllats nacionals no vinculats a normatives estatals.

3.4.6. Política universitària

3.4.6.1. Per una universitat catalana d'alt nivell

Consideracions generals: la situació de les universitats catalanes és fruit de la nul·la planificació d'aquests últims anys; només darrerament el govern de la Generalitat ha fet temptatives tímidas d'acordar conjuntament amb el Ministeri d'Educació i Ciència un intent de redefinició del funcionament i dels objectius de les universitats catalanes.

Aquí hi ha la primera apreciació que ERC fa en matèria d'ensenyament universitari. El govern de la Generalitat no té la darrera paraula a l'hora d'elaborar els plans d'estudi i establir títols acadèmics i la seva homologació. Sense una autonomia real de principi a fi no pot haver-hi un model d'universitat catalana, potser sí en llengua catalana, però mai prou vinculada a la realitat social, cultural, econòmica i política del nostre país. A més, imposicions com el districte únic, més tard blanquejat com a districte compartit pel Govern espanyol, no tindrien sentit. No pot haver-hi universitat catalana sense districte universitari català, que englobi els centres i equips humans existents a Catalunya, en un projecte d'universitat que, mitjançant una planificació adequada i un desenvolupament ordenat, permeti optimitzar recursos i respongui a les necessitats de la totalitat de la societat catalana.

La primera premissa d'ERC és que l'ensenyament, i evidentment també l'universitari, és un bé social públic i per tant tots els ciutadans i ciutadanes hi tenen dret, en igualtat de condicions. Això implica que independentment de la situació social, econòmica i laboral tot estudiant té dret a accedir a la cultura, i, en aquest cas, a la universitat. Per a ERC l'única barrera d'entrada possible és l'acadèmica, mai la socioeconòmica. Actualment el que podríem anomenar model uni-

versitari al Principat es distingeix per la discriminació socioeconòmica dels estudiants, ja que afavoreix aquells que poden estudiar sense treballar. Cada cop hi ha menys carreres i especialitats als horaris de nocturn. Podem parlar, doncs, d'una compressió de l'oferta i de la complicació que comporten els horaris intensius de matí i tarda per a tots aquells que estan en situació laboral activa.

Davant d'aquesta situació ERC proposa:

- Universitat pública
El model d'ERC és la universitat pública, gratuïta, científica i catalana. La creença en una societat amb igualtat d'oportunitats ens porta a intervenir sobre el primer factor de socialització de valors, que és l'ensenyament, i en aquest cas apostem per un ensenyament públic i de qualitat, sense perjudici d'experiències mixtes. No és descartable la creació d'universitats mixtes, on s'estableix un règim de cooperació entre l'Administració i entitats privades com ara patronats.
És una experiència positiva que pot ajudar a millorar la interdependència fins ara existent entre el món acadèmic, la investigació i la societat. Sempre, però, respectant la premissa bàsica de la no discriminació socioeconòmica.
- Investigació
Davant el dèficit que pateix la societat catalana i la quasi inexistència d'una societat científica catalana, només una reforma a fons i una reorientació de la funció de la Universitat poden permetre superar aquest buit. Avui, la poca recerca existent es troba dins de l'empresa privada i una part en la pública. La universitat té l'avantatge que permet un tipus d'investigació que un altre grup o sector de la societat no està disposat a dur a terme pels seus resultats incerts. Com més es doti d'equipament i més es faciliti la investigació, la capacitat de produir, mantenir o atraure bons investigadors, augmentarà. També cal el traspass de la gestió del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i organismes annexos.
- Per un sistema universitari nacional
  - Creació d'un Consell Interuniversitari dels Països Catalans, que inclogui les universitats del Principat, Universitat de València, Universitat d'Alacant, la Politècnica de València, Universitat de les Illes Balears i

Universitat de Perpinyà. La funció del Consell serà crear i coordinar un espai universitari català, amb l'homologació de títols, intercanvi d'experiències, elaboració de projectes conjunts... També seria interessant elaborar un programa fix d'intercanvis, com l'Erasmus, entre les diverses universitats del Països Catalans.

- Cal que els organismes rectors de la universitat gaudeixin de major autonomia alhora de contractar personal, establir plans d'estudi, establir col·laboracions entre diferents institucions i afavorir la relació entre universitaris i entitats i empreses.
- Traspasar la gestió acadèmica i administrativa de la UNED (Universitat Nacional d'Estudis a Distància) als governs autònoms amb una reconversió curricular immediata de l'única universitat de tot l'Estat que es manté encara amb les estructures i els tics ideològics del franquisme.
- Traspasar les partides pressupostàries i la gestió de beques i ajuts als estudiants, per tal de desenvolupar una política de democratització de l'accés a la Universitat des de la perspectiva de l'adequació de la realitat social, econòmica i geogràfica del país.
- Aconseguir els acords que permetin dotar de continguts el Consell Interuniversitari dels Països Catalans a l'hora d'establir la planificació d'estudis, cicles, ensenyaments i les titulacions, i posar fi a l'exclusivitat del Consejo de Universidades, amb la voluntat que les seves competències es limitin a les comunitats sense competències universitàries.
- Normalització de l'ús de la nostra llengua i dels continguts curriculars en els programes de cooperació i d'intercanvi europeus (Erasmus...).
- Cal que el material utilitzat pels estudiants es pugui trobar sempre en català.

• Procés d'unitat europea

El procés d'unitat europea comportarà lliure trànsit acadèmic i sobretot professional, i per tant caldrà homologar i adequar els temaris, les especialitats i els itineraris. També caldrà establir convenis concrets amb diferents universitats europees, d'acord amb la complementarietat dels plans d'estudi, i promoure intercanvis temporals de professorat amb altres universitats europees.

Donar l'estatus de cooficial a la llengua anglesa en determinats àmbits i especialitats; d'a-

questa manera es tendirà a la normalitat lingüística desitjable, amb una llengua nacional, el català, i una d'àmbit internacional, l'anglès. Aquesta proposta solucionarà el problema de molt alumnat estranger que arriba a les nostres universitats.

3.5. Dona

3.5.1. Polítiques d'igualtat d'oportunitats per a la dona

La igualtat de drets i oportunitats de les dones en la societat actual és encara un tema pendent tot i els avenços que s'han produït. Per tal de millorar les condicions de vida de les dones i per què puguin tenir una igualtat d'oportunitats real calen polítiques d'aplicació transversal, és a dir, que tinguin en compte la totalitat dels àmbits de la vida quotidiana.

Treball

Lluita contra l'atur

- Afavorir la contractació fixa en ocupacions estables, tot promocionant amb incentius la contractació femenina.
- Accions positives de formació i ocupació que afavoreixin la contractació de les dones.
- Promoure mesures de conciliació de la vida familiar i laboral.
- Plans de formació per a dones amb pocs recursos i en situacions de risc (dones amb maltractaments, famílies monoparentals, dones grans...)
- Afavorir la contractació de dones discapacitades.

Millorar la qualitat de l'ocupació actual i del món del treball productiu

- Accions positives per a la promoció interna de les dones tant en l'administració pública com en l'empresa privada.
- Penalització de l'assetjament sexual al lloc de treball.
- Reglamentació del teletreball.
- Creació d'una assegurança per a les persones que porten a terme el treball domèstic i de cura dels altres a càrrec de l'Estat.
- Reconeixement i dignificació de tasques socials que s'obren a noves professions.
- Establir marcs per a la igualtat d'oportunitats de les dones immigrants.
- Negociacions col·lectives que recullin l'assetjament sexual, establint una regulació,

- clàusules de conductes i sancions.
- Creació de la figura d'assessora d'igualtat d'oportunitats a les empreses
- Creació d'un grup específic d'inspeccions sobre les situacions d'assetjament sexual.
- Agilització dels expedients administratius en situacions d'assetjament sexual
- Impulsar mesures de compliment de sancions per a empreses i assetejadors.
- Reconeixement i sanció de l'assetjament ambiental que porta les dones a la pressió psicològica

Agricultura, ramaderia i pesca

- Formació continuada i de capacitació empresarial per a les dones pageses.
- Impulsar la regularització de la situació laboral de les dones pageses.
- Obrir una línia de crèdits tous per a afavorir a les dones l'accés als mitjans de producció agrícola.
- Creació d'infraestructures i serveis que permetin la conciliació de la vida laboral i familiar al món rural.
- Igualtat de salaris i reconeixement professional de les dones pageses.

Indústria

- Activitats de recerca i desenvolupament
- Fomentar la participació de les dones procedents de carreres tècniques en els programes de recerca i investigació industrial.
- Adopció de mesures concretes que permetin una millor vida quotidiana, una ètica de consum i un entorn sostenible.

3.5.2. Millora de la qualitat de vida de la dona

Benestar social

- Elaboració d'un programa d'actuació contra la violència de gènere.
- Elaboració d'un mapa d'implantació de centres d'acollida i serveis de seguiment i suport per a dones víctimes de la violència.
- Creació de centres d'informació permanent per a dones d'implantació comarcal.
- Prevenció de la violència contra les dones a partir dels serveis de Benestar social, a partir de l'interès i seguiment en situacions de risc.
- Seguiment en tots els nivells dels casos de violència contra les dones.
- Polítiques de promoció i suport per a dones víctimes de la violència.

- Gestió i titularitat pública dels centres d'acollida per a dones maltractades.
- Treball comú de l'administració amb professionals i associacions d'afectades en temes de violència de gènere.
- Ampliar els serveis d'atenció social a les dones grans.
- Articular una xarxa de serveis per a les dones amb criatures.
- Ampliar els ajuts a les mares solteres en situació precària.
- Programes d'ajut per a dones en situacions de risc i/o marginalitat.
- Garantir l'accés a l'habitatge de baix preu a les dones en situacions de risc.
- Elaboració d'un programa específic per combatre les bosses de pobresa femenines.
- Promoure des de les vegueries i mancomunitats de municipis la creació de xarxes socials d'intercanvi.
- Elaborar un pla integral per a la igualtat d'oportunitats de les dones amb discapacitats.

Sanitat

- Dret a l'avortament lliure i gratuït.
- Formació permanent del personal sanitari basada en el reconeixement de les diferències simptomàtiques i casuístiques entre homes i dones.
- Inversió en l'estudi per a la creació d'indicadors de salut que tinguin en compte els diferents factors (sociodemogràfics, laborals, econòmics, relacions socials, lleure, impacte de l'ús del temps...) que produeixen les malalties i els trastorns crònics més comuns a les dones.
- Millora dels serveis de planificació familiar i anticoncepció, dotant-los de més personal i pressupost.
- Afavorir l'accés lliure de les dones joves als centres de planificació familiar i anticoncepció i serveis ginecològics.
- Augmentar el nombre d'especialistes en els camps de malalties més freqüents del col·lectiu de dones (mamògrafs...)
- Reconeixement i adequació de la xarxa i serveis sanitaris a les diferències derivades de la diversitat entre les pròpies dones (discapacitades, joves, grans...)
- Potenciar l'assistència per a la interrupció de l'embaràs als centres públics.
- Anàlisi de la pressió de la publicitat i de consum i llur relació amb la salut mental de les dones en general.
- Estimular la tendència multidisciplinar de la

medicina per convertir-la en realment preventiva.

- Garantir l'atenció sanitària a les dones immigrants.
- Dissenyar un nou sistema d'atenció integral sociosanitària.
- Impulsar l'ús d'un llenguatge no sexista tot establint les mesures necessàries per a la seva promoció.

Ensenyament

- Revisió i elusió dels estereotips femenins i masculins androcèntrics en els continguts curriculars.
- Revisió i utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric dels llibres de text i els materials escolars.
- Formació del professorat i dotació de recursos per a l'assumpció real de la coeducació i la valoració de les diferències de gènere.
- Programes d'alfabetització per a dones.
- Educació alliberadora i lliure de l'estereotip heterosexual i reproductiu acompanyada d'una formació afectivosentimental.
- Programes de promoció dels ensenyaments universitaris tècnics que els facin atractius a les dones.
- Impulsar la formació en les noves tecnologies per a les dones de totes les edats.

Cultura

- Impuls i ajudes a les associacions de dones dins l'àmbit cultural.
- Promoció del cinema de dones.
- Promoció de l'ús d'un llenguatge no discriminatori en els mitjans de comunicació.
- Revisió i elusió dels estereotips femenins i continguts sexistes programació Mitjans de comunicació.
- Recuperació de la història de les dones en el món de la literatura, el pensament, l'art, el teatre, el cinema...
- Promoure la difusió de les creacions culturals fetes per dones en tots els àmbits.
- Facilitar l'accés de les dones grans al consum cultural de qualitat.
- Promocionar cultures de pau. Cal capitalitzar i difondre els models oferts per les dones en la resolució de conflictes.

Seguretat pública

- Formació dels cossos de seguretat sobre les necessitats d'atenció i actuació envers les denúncies plantejades per les dones.
- Atendre a la diferent percepció de la segu-

retat que tenen les dones.

- Creació d'un servei específic d'atenció a les dones en totes les comissaries.
- Estudi de les necessitats de les dones grans en situacions d'indefensió potenciant, alhora, una xarxa de punts de socors i assegurant el manteniment del servei públic telefònic.
- Establir línies de col.laboració i contacte entre els cossos de seguretat, les associacions de dones i els diferents recursos existents per a les diferents problemàtiques de seguretat.

Justícia

- Creació d'un torn d'ofici complementat per un servei d'atenció social adreçat a dones víctimes de la violència.
- Agilitar els processos judicials per a les víctimes d'agressions sexuals i violència.
- Aplicació de mesures cautelars per a les dones que acumulen un cert nombre de denúncies per violència domèstica.
- Creació d'un fons de garantia de pensions en cas que un dels cònjuges separats abandonés les seves responsabilitats o per incompliment dels acords de separació
- Creació d'un Jutjat de guàrdia per tots els temes relatius al Dret de Família que pugui adoptar de forma immediata les mesures cautelars de protecció de la dona i els fills al seu càrrec. Creació d'una xarxa de serveis públics, d'assessorament i suport jurídic integral específic per a les dones, establint una ratio de 25.000 habitants.

Política Territorial

- Atendre a la construcció d'espais urbanístics que facilitin la qualitat de vida i permetin la realització de la diversitat d'accions de la vida quotidiana.
- Garantir el dret a l'habitatge per a dones amb pocs recursos econòmics, tot impulsant ofertes assequibles d'habitatges socials.
- Promoure una xarxa de transport públic que respongui a les necessitats de la població tot adequant els horaris, freqüències i recorreguts i amb interconnexió entre el centre i la perifèria i entre les zones rurals i urbanes.
- Disseny d'estructures urbanes que contemplin la creació d'espais segurs i incrementin el potencial de control social alhora que permetin la comunicació entre les persones residents.

Participació democràtica

- Reconeixement i suport a la pràctica política realitzada per les dones així com a les transformacions que aquesta pràctica està promovent en l'àmbit de les instàncies de poder.
- Fer permeable l'administració a les propostes de participació política promogudes pel moviment associatiu de dones.
- Donar visibilitat social i política als projectes que sorgeixen des del moviment de dones, tot dotant-los dels recursos necessaris.
- Impulsar la participació de les dones en òrgans de consulta, negociació i consens.
- Promoure canvis legislatius que permetin la participació amb plena ciutadania de les dones immigrants.

3.6. Els joves

Els joves catalans i les joves catalanes tenim grans dificultats per trobar feina i que, a més, estigui relacionada amb el que hem estudiat; patim unes condicions laborals inacceptables amb uns salaris insuficients per viure i poder gaudir d'una estabilitat que ens permeti planificar el nostre futur. I si a això hi afegim els costos elevats del lloguer o de la compra de l'habitatge, tot plegat són elements que no permeten que el jove català ens independitzem bé sigui sols, en parella o de la manera que més ens convingui, frustrant així les nostres expectatives de futur.

Els joves catalans i les joves catalanes constatem que Catalunya encara no ha recuperat els seus drets i les seves llibertats nacionals i, per tant, encara depenen d'altres institucions —institucions que no són les nostres— moltes de les decisions que ens afecten com ara la legislació laboral, civil o penal o tot el que fa referència a immigració, relacions internacionals o bé l'autorització per a les convocatòries de consultes populars per mitjà de referèndums. Per això les JERC veiem la necessitat de revelar-nos en contra d'aquesta realitat i lluitar per la plena sobirania nacional del poble català evitant postures conformistes.

Mentre no puguem gaudir d'aquesta sobirania hem de poder dir-hi la nostra també en les Eleccions legislatives espanyoles per tal d'exposar el nostre projecte d'esquerra nacional. Amb la nostra feina al Congrés de Diputats espanyol, aquest nou miler que hem començat ens ha de

dur cap a la independència i la justícia social en un entorn ecològicament sostenible.

3.6.1. Ensenyament

Des de les JERC veiem la necessitat de reclamar per a la nació catalana les competències exclusives en matèria d'ensenyament. Actualment els plans d'estudis encara els segueixen fent tècnics del Ministeri de Cultura que desconeixen completament la realitat de la nació catalana. Fins al moment tampoc no es té la darrera paraula en l'establiment de títols acadèmics i la seva homologació. Cal doncs, assumir totes les competències en ensenyament per potenciar l'ensenyament públic, català i de qualitat en el qual es fomenti la formació pràctica de l'alumnat i una educació que potenciï la participació dels/les alumnes, el principi d'igualtat real, la solidaritat i respongui als principis de catalanitat.

Les nostres propostes:

- Traspàs de les competències en beques d'estudis als governs catalans més coneixedors de la realitat socioeconòmica de la nostra nació.
- La LOGSE no és una bona llei per planificar l'ensenyament, des de les JERC considerem que no visualitza correctament l'ensenyament professional, en especial, amb relació a les necessitats de les empreses de cada comarca.
- S'ha de prestar especial atenció a la formació ocupacional d'aquells nois i noies que no han pogut acabar els seus estudis elementals per tal que es puguin acollir als Programes de Transició al Treball (PTT) i a les Escoles Taller. Els PTT i les Escoles Taller haurien d'estar encarrilats a les necessitats formatives concretes de les empreses que potencialment ocuparan aquests/es joves en l'àmbit local i comarcal.
- Cal invertir més en investigació i noves tecnologies, al mateix temps que s'ha d'invertir més en els centres d'ensenyament públics i rebaixar els costos addicionals per als pares i mares del material escolar i llibres de text.
- L'actual model universitari es distingeix per ser discriminatori des del punt de vista socioeconòmic, perquè afavoreix aquells estudiants que poden estudiar sense treballar. A més, la massificació de les universitats públiques fa que la qualitat de l'ensenyament vagi empitjorant. És, doncs, necessari invertir aquesta tendència i aconseguir més pressupost per a

l'ensenyament públic universitari i evitar l'excessiu nombre d'alumnes per classe.

- Suprimir el Consejo de Universidades i traspasar les seves competències als consells interuniversitaris catalans, fomentant així la interrelació entre les universitats catalanes.
- S'ha de vetllar perquè arreu de Catalunya, l'ensenyament públic des de preescolar fins a l'universitari respongui als principis de catalanitat, respecte a l'entorn, solidaritat i no discriminació.
- Cal fomentar la qualitat de la docència i posar més mitjans per als intercanvis internacionals de professors/res i també entre docents dins Catalunya.
- Cal adequar l'ensenyament i la formació laboral a l'entorn productiu: la formació ha d'anar lligada a les necessitats formatives de les empreses. Avui dia sobren persones amb llicenciatures i manca personal tècnic, electricistes i contramestres. Actualment la formació professional no proporciona els professionals que són més sol·licitats. S'ha de fer un esforç més gran, a més, en la formació continuada dels treballadors i les treballadores.
- Patim també una "disbauxa" pel que fa a l'assessorament ocupacional, la qual cosa desorienta els potencials treballadors/res; així doncs, cal assessorar l'alumnat provinent de l'ESO o dels mòduls de formació professional i els estudiants universitaris/àries pel que fa a l'entrada al món laboral amb punts d'informació en els centres docents.

3.6.2. Associacionisme

Potenciar les associacions que tenen com a referent territorial la nació catalana, fent que es reforcin els intercanvis entre les entitats juvenils.

3.6.3. Política d'ocupació i promoció econòmica

La política d'ocupació que han dut a terme tant els governs socialistes com ara el popular han estat mancats completament de polítiques actives d'ocupació i denoten una falta d'imaginació preocupant. Les seves actuacions en aquest àmbit només ens han portat a l'augment de la precarietat i l'atur dels/les joves —especialment les joves— que provoca una enorme inestabilitat i un gran desconcert en aquest segment més jove de població.

Els/les joves hem de ser els actors prioritaris a rebre les mesures per a la creació de llocs de treball i reducció de l'atur. Per això, s'han de potenciar els plans d'ocupació perquè els/les joves puguem assolir la nostra primera feina, amb atenció més específica per a la incorporació de les dones joves.

Les nostres propostes:

- Prioritzar l'ocupació com a objectiu central de la política econòmica que s'apliqui a Catalunya.
- Canviar la reforma laboral per posar fi a la precarització del mercat laboral.
- Reduir progressivament la jornada laboral, encara que prèviament hi hauria d'haver els instruments eficaços per eliminar les hores extres ja que encara és un tema no resolt.
- Promoure bonificacions fiscals per a aquelles empreses que converteixin els contractes temporals en fixos, especialment els contractes dels/les joves.
- Eliminar l'actual model de les empreses de treball temporal. Eliminació de la contractació per mitjà d'ETT en les administracions públiques i control més exhaustiu del frau en els contractes temporals d'aquestes empreses.
- Potenciar els anys d'excedència per formació en les empreses, ja que els recursos humans són l'actiu més important que té una empresa; per tant, la competitivitat de les empreses està molt relacionada amb la formació dels seus treballadors i les seves treballadores. La formació ha de ser continuada.
- Fer formació continuada per a joves agricultors/res, així com facilitar ajuts als que optin pel manteniment de les explotacions agrícoles com a mitjà de vida.
- S'ha d'obrir un debat sobre la necessitat de potenciar un sindicalisme nacional.
- Incentivar l'autocupació també dels/les joves i la creació de cooperatives laborals o societats anònimes laborals amb ajuts i suport per dur a terme els seus propis projectes empresarials.
- Les universitats i els centres de formació professional són un bon punt de foment de l'autocupació entre els/les joves. Per tant, seria bo que s'impartissin crèdits que donessin les pautes de com crear empreses pròpies. Per altra banda, se'ls hauria d'informar de les facilitats financeres que l'administració dona a les iniciatives dels emprenedors/res. A més, s'haurien d'afavorir, mitjançant mesures fiscals, les iniciatives empresarials fomentades

per joves.

- Equiparar els sous base entre treballadors/res que estiguin realitzant la mateixa feina sense diferenciar-los per l'edat, el sexe o el país d'origen.

3.6.4. Política social i drets socials

Habitatge

L'habitatge és un dret que tenim els/les joves, però que la realitat fa que ens sigui molt difícil de poder exercir-lo

Les nostres propostes són:

- Elaborar i executar plans ambiciosos per a la construcció d'habitatges oficials per a joves a preus assequibles.
- Establir una oferta de lloguers baixos per joves de menys de 28 anys i incentius fiscals i de crèdit per la compra d'un primer habitatge.
- Els barris antics d'algunes de les nostres ciutats i pobles o bé les colònies industrials semiabandonades estant patint processos de degradació importants i en alguns casos d'envel·liment de la seva població. Per això, es fa molt necessària la realització d'un pla urgent de rehabilitació d'habitatges perquè aquests puguin ser adquirits per joves a un cost baix.

Família

Actualment l'índex de fills/es per parella a la nació catalana és realment baix. Per altra banda, ningú no esmenta el fet que a l'Estat espanyol els ajuts per a la família són els més baixos de l'Europa del Benestar. Així doncs, aquesta tendència de baixa natalitat no s'invertirà fins que no s'apliquin deduccions de l'IRPF tenint en compte el nombre de membres de la família, les edats i les necessitats dels descendents amb malalties o discapacitats.

Altres propostes:

- Subvencionar l'educació dels nens i nenes que han de rebre una educació especial per qualsevol discapacitat.
- La llei que regula les famílies ha de ser neutral i no fer cap discriminació; ha de reconèixer, doncs, els mateixos drets per a qualsevol unió, sigui matrimonial o no, sigui entre persones del mateix sexe o de diferent. La pluralitat creixent en els estils de vida exigeix una adaptació

de les disposicions civils i administratives per posar fi a les discriminacions, intimidacions i fins i tot agressions que reben els col·lectius de gais i lesbianes.

Política d'igualtat

Cal ser fermes en la demanda d'igualtat en els salaris i les categories laborals entre homes i dones.

Convé promoure una política seriosa d'integració social de les persones discapacitades en una política global que tingui com a objectiu acabar amb les desigualtats socials que hi ha encara de manera clara en la nostra societat. El treball és un bon mitjà per aconseguir pal·liar les dificultats d'integració que pateix aquest col·lectiu; per tant, s'hauria de fomentar la integració d'aquestes persones per mitjà de plans d'ocupació.

La violència a les dones i a infants —fruit de comportaments clarament masclistes que encara imperen en la mentalitat de certs homes— és inacceptable, i ha de ser previnguda amb campanyes de sensibilització i, per altra banda, reducció de les persones que tenen aquests comportaments violents. A més, la justícia ha demostrat una manca total de capacitat per evitar que aquest tipus de situacions es produeixin i/o reproduïxin. Per tant, s'ha d'exigir una actitud més ferma de la justícia envers aquest tipus de maltractaments, que es repeteixen de manera alarmant i sistemàtica en el dia a dia de moltes llars.

S'han de prevenir les situacions de marginació, especialment de les persones que viuen per sota del límit de la pobresa.

Polítiques d'immigració

La immigració extracomunitària ha de veure garantits els seus drets com a persones, per això s'ha de fomentar el respecte i la diversitat per a aquest col·lectiu. Les dificultats per obtenir el permís de treball, habitatge, escolarització dels infants, la integració lingüística i cultural són alguns dels problemes amb què s'han d'enfrontar.

Proposem:

- Eliminar els criteris arbitraris pel que fa a la concessió del permís de residència de les persones immigrades.
- Reclamar la lliure circulació dels

- estrangers/res regularitzats per tota la UE.
- Perseguir legalment l'explotació i la contractació irregular a què estan sotmesos molts treballadors i treballadores immigrants. Especial atenció a la formació i la incorporació al món laboral de la població femenina immigrada.
- Que hi hagi la possibilitat d'accés a habitatge social.
- Escolaritzar plenament els infants de les persones immigrades extracomunitàries i dur a terme campanyes serioses d'ensenyament del català arreu de la nació catalana a aquest col·lectiu social; de manera més específica, a la població femenina per la seva poca implantació al mercat laboral.
- Han de poder gaudir de tots els drets que ens dóna la sanitat pública, tant si estan regularitzades com si encara no poden gaudir d'aquest dret.

Solidaritat

L'actual situació de desequilibri existent entre el Nord ric i el Sud dependent, a conseqüència de l'espoliació a què va ser i està essent sotmès per les antigues potències imperialistes, no pot continuar. S'ha de vetllar per trencar aquesta dinàmica

Les nostres propostes són:

- Destinar l'1% del PIB del pressupost de l'Estat a cooperació internacional, evitant les trampes que es fan per engreixar el ridícul 0,37% d'ajut a la cooperació que actualment atorga l'Estat espanyol.
- Controlar més acuradament els diners que es destinen a cooperació per evitar que vagin a la compra d'armament —que aquests països del Sud compren moltes vegades a l'Estat espanyol amb els ajuts que prèviament s'han atorgat, per tant, amb un negoci sucós per a l'Estat espanyol. Per altra banda s'han de controlar els ajuts per tal que no se'ls embutxaquin els seus governants, sinó que es destinin a la creació de riquesa, a formació, a infraestructures

necessàries, a explotacions agràries pròpies... Cal evitar la política de cooperació "caritativa" i promoure els ajuts destinats al desenvolupament d'aquest països.

3.6.5. Servei militar obligatori, objecció de consciència i insubmissió.

El servei militar obligatori i l'objecció de consciència per fi tenen data de caducitat. Els joves catalans ja no hauran de sofrir més temps el captiveri que suposa el servei militar obligatori i la reducció de llocs de treball que comporta l'objecció de consciència. No obstant això, encara ara hi ha joves que es veuen sotmesos a aquesta imposició, per tant, des de les JERC fem una crida a tots els catalans perquè es neguin a rebre aquest tracte vexatori de l'Estat espanyol.

Per això, reclamem:

- Que, ja que el servei militar obligatori s'acaba, hi hagi una amnistia per a tots els insubmisos.
- Que s'aboleixin totes les places de prestació social substitutòria a l'Administració pública i a totes les entitats i organitzacions.
- Que s'informi de forma individualitzada cada jove sobre la insubmissió i l'objecció de consciència com a alternatives al servei militar obligatori.
- Que es promogui una nova cultura de la pau, on es primi la negociació política en comptes de l'enfrontament. Que s'aboleixi l'OTAN pel fet de ser fruit de l'enfrontament de blocs de després de la Segona Guerra Mundial i ser un eina a les mans dels Estats Units i la resta de les grans potències mundials, no precisament governs pacifistes.
- Que es redueixin progressivament les despeses militars a l'Estat espanyol, des del potencial humà fins als efectius materials, d'acord amb un model de defensa no ofensiu. Reconducció dels recursos destinats a despeses militars cap a objectius civils de desenvolupament econòmic, innovació tecnològica i cooperació internacional.

4. CULTURA I POLÍTICA LINGÜÍSTICA

4.1. Cultura

4.1.1. Idees força

Després de 20 anys de col·laboracions de CiU amb els successius governs estatals i que les diferents delegacions catalanes dels partits espanyols hi participessin amb algun ministre, no s'ha aconseguit variar la històrica inèrcia que tendeix a imposar la cultura castellana com a homogeneïtzadora dels diferents pobles que integren l'Estat. Malgrat algunes escenificacions que han volgut presentar a CiU i PSC com a moderadors i pedagògics, els intents de desmembrar l'espai cultural català, ja sigui des del punt de vista de les indústries culturals, dels mitjans de comunicació, de la recerca o de la llengua, han reeixit amb èxit. Fins al punt que en aspectes concrets, la situació cultural catalana és pitjor que al final de la dictadura. Aprofitant aquesta conjuntura, i amb el suport econòmic dels poders fàctics i diners d'algun ministeri, polítics i intel·lectuals de dretes i d'esquerres radicats a Catalunya però d'obediència espanyola, han elaborat un discurs on la defensa dels drets individuals va lligada a l'espanyolització de la nostra societat, oposant-lo a qualsevol reivindicació nacional.

L'objectiu principal és que Catalunya recuperi el lideratge en aquelles matèries en què va ser pionera, restablir la normalitat creativa del país, així com dotar-la dels recursos i les capacitats normatives que en matèria cultural encara resten en mans del poder central.

Per entendre aquest Programa, cal fer unes consideracions prèvies:

- Les propostes que s'exposen en aquest document estan plantejades d'acord amb la idea que els representants d'ERC a les Corts espanyoles puguin defensar els interessos de Catalunya en aquells aspectes no inclosos dins les competències estatutàries.
- L'objectiu d'aquest programa és conjuntural, ja que l'objectiu final de l'acció política d'ERC és la independència de la nació catalana. Mentre aquest objectiu no sigui assolit, cal vetllar perquè les institucions estatals serveixin amb justícia i eficàcia els interessos dels ciutadans i ciutadanes catalans. Com a partit d'esquerra, treballarem per la universalització del fenomen

cultural. És a dir, volem posar la cultura a l'abast de tothom.

Les nostres propostes són:

- Des dels estaments polítics s'han d'afavorir els processos culturals sense intervenir en els continguts, ja que la societat civil ha de determinar els valors que formen part del seu univers cultural.
- Mantenir la independència respecte dels models hispà, francès i anglosaxó i lluitar per mantenir i fomentar l'espai cultural català.
- La fi dels intents per diluir la cultura catalana en el model castellà i, per tant, la representació directa a la Unió Europea.
- Supressió del Ministeri de Cultura i cessió de les seves competències i recursos als governs autonòmics.
- Dissolució del Teatro Nacional de España, de la Compañía Nacional de Danza, i cessió proporcional a les autonomies dels recursos destinats a aquestes agrupacions.
- Modificació de l'article 149 de la Constitució en els aspectes relatius a patrimoni, recerca, propietat intel·lectual i mitjans de comunicació, i transferència de les competències relatives a aquestes matèries.
- La defensa i l'articulació de nous canals d'expressió per a la cultura alternativa.
- Les diferents cultures de l'Estat espanyol han de ser potenciades i representades per l'Estat en igualtat de condicions (per exemple, en remodelar la funció de l'Instituto Cervantes, començant pel seu nom).
- Canvi de denominació del Dotze d'Octubre, i reconeixement del genocidi comès amb les cultures indígenes d'Amèrica Llatina.
- Canvi del Día de las Fuerzas Armadas pel Dia de la No-Violència.
- L'Administració no ha de substituir el món associatiu sinó ajudar a la seva projecció.
- Devolució de tot aquell patrimoni que té el seu origen històric a Catalunya i que es conserva fora del seu territori.
- Reconeixement de la titularitat catalana d'aquell patrimoni que encara resta gestionat per l'Estat.
- Traspàs al Govern de la Generalitat de la segona cadena de TVE a Catalunya així com la cessió de l'espai radioelèctric que ara ocupa.
- Impuls a les cadenes de TV locals amb el des-

bloqueig de la llei corresponent.

- Suport a la presència i cobertura internacional de la TV i ràdio públiques catalanes.
- Aplicació de la normativa europea TV Sense Fronteres a TVE.
- Trasllat a l'àmbit autonòmic de les competències relatives a premsa escrita i TV.
- Garantir la independència i la pluralitat dels mitjans de comunicació públics, pel que fa als continguts i permetre la participació dels diferents col·lectius, sectors socials i comunitats nacionals en aquest espai comunicacional estatal.
- Per tal de garantir la independència en la gestió dels equipaments culturals, les institucions que formen els patronats han de consensuar perfils tècnics a l'hora d'escollir els gestors.
- Afavorir la titularitat pública dels equipaments i les dotacions econòmiques per la compra de fons patrimonial suficients.
- Equiparar (a la baixa) les càrregues impositives dels sectors productius culturals amb les que tenen altres sectors econòmics i entendre els béns culturals com a béns de primera necessitat.
- Afavorir la visió multicultural de l'Estat pel que fa a la producció cultural, tant pel que fa al seu estudi com a la projecció social.
- TVE també ha de participar en les produccions audiovisuals catalanes i complir la normativa europea pel que fa a producció pròpia i amb professionals del país.
- Garantir la pluralitat cultural de l'Estat en totes aquelles ajudes i propostes de produccions per a concursos estatals i internacionals, de forma especial en el camp audiovisual.
- El Govern de l'Estat ha de donar suport a la Generalitat per tal d'establir l'obligació d'estrenar en català les produccions audiovisuals als PAÏSOS CATALANS.
- Promoure els artistes catalans i demanar la seva presència en les TV públiques i privades d'àmbit estatal.
- Pel que fa a la censura dins Internet, ERC és radicalment contrària a qualsevol tipus de fiscalització de la activitat dins la Xarxa.
- Catalunya ha d'estar present a l'hora de desenvolupar programes de recerca de la Unió Europea.

4.1.2. Espai cultural

Un dels comptes pendents des de la democràcia és la ruptura amb el model del franquisme pel que fa a l'espai cultural de l'Estat espanyol. La pres-

sió popular en les comunitats històriques, el mimetisme de les altres i, en especial, els interessos del mercat, han contribuït a canviar la situació en l'ordre quantitatiu, però continua la visió homogeneïtzadora de la cultura que va del centre a la perifèria. Per la cultura catalana és imprescindible lluitar per mantenir i fomentar l'espai cultural català. Indiscutiblement, la llengua vertebrava aquest espai, i aquest és el motiu pel qual ha patit i pateix tants atacs. Des del Govern de l'Estat mai no s'ha fet un intent clar per establir aquest espai cultural, malgrat la col·laboració de CiU, ans al contrari, s'ha fomentat l'anticatalanisme tant a les comunitats de llengua castellana, com al País Valencià i les Illes Balears i Pitiüses.

D'altra banda, per afrontar el futur, la cultura catalana ha de formar part d'un sistema cultural europeu. Aquest espai europeu és la millor garantia de supervivència davant de la colonització cultural d'arrel anglosaxona, francòfona o hispana.

Les nostres propostes són:

- L'Estat espanyol ha d'entendre com un conjunt d'espais culturals que si bé no han d'estar aïllats els uns dels altres, han de mantenir la seva especificitat.
- Els mitjans de comunicació públics estatals han de fomentar la realitat cultural dels Països Catalans.
- Cal que des del Govern de l'Estat es col·labori en el foment de la creació i distribució de béns culturals entre les diferents comunitats que integren els Països Catalans.
- Catalunya ha de tenir representació a tots els organismes relacionats amb la cultura de la Unió Europea que afectin els seus interessos.
- El Govern de l'Estat espanyol ha d'intercedir davant l'Estat francès per tal de recuperar i fomentar la cultura catalana a la Catalunya Nord i la relació d'aquest territori amb els països de parla catalana del sud.

4.1.3. Cultura alternativa

Els canals i rutines de producció, promoció, difusió i comercialització cultural estàndards ignoren i marginalitzen sistemàticament sectors socials minoritaris que representen tendències altament vives, creatives, innovadores i dinàmiques de la nostra col·lectivitat. A aquesta ignorància i marginalització permanent de les manifestacions de l'anomenada cultura alternativa, sovint cal afegir la repressió i la criminalització que pateixen per

part de l'Administració de l'Estat, en totes les seves formes.

ERC denuncia aquesta dinàmica perversa que silencia les formes de participació directa i democràtica en la creació, gestió i difusió de la cultura, que engloba el moviment alternatiu al marge de canals burocràtics o comercials.

ERC es compromet a vetllar per la democratització i la no-uniformització dels processos culturals i a garantir la participació i la diversitat. Per això des d'ERC proposem el desenvolupament de polítiques culturals que promoguin la creativitat i la protecció de les xarxes horitzontals de creació i difusió cultural. Per a tal fi i com a primer pas fonamental, ERC promourà l'aproximació dialogant cap a aquelles formes de producció cultural sorgides de grups socials diversos i a través de canals no estàndards o alternatius.

4.1.4. Patrimoni cultural

Les competències en matèria patrimonial catalana continuen estant en mans de l'Estat espanyol, malgrat estar-ne transferida la gestió al Govern de la Generalitat. La política que han mantingut els diferents partits que han governat l'Estat pel que fa al patrimoni històric és força preocupant. La permissivitat envers l'especulació urbanística, que potencia els interessos econòmics d'uns pocs per sobre de l'interès general, fa que moltes troballes arqueològiques, llocs històrics i emblemàtics i edificis amb un clar valor cultural s'estiguin perdent.

La manca d'interès per part de CiU en la preservació d'algunes troballes arqueològiques, s'ha vist acompanyada per una voluntat del Ministeri de Cultura de fer desaparèixer la història del nostre poble, que sovint es declara incompetent davant de qualsevol conflicte, malgrat tenir l'última paraula en aquesta matèria.

Quant als documents i béns culturals espoliats al nostre país durant la Guerra Civil espanyola, el Govern de l'Estat no ha donat un suport real a les demandes de la Generalitat, demandes que han estat replicades des del nacionalisme de l'Espanya profunda.

Les nostres propostes són:

- Cal reclamar la plena competència per a Catalunya en matèria arqueològica.

- Cessió per part de l'Estat a Catalunya d'aquest 1% en totes les obres públiques que s'hi portin a terme.
- Retorn per part de l'Estat d'aquell patrimoni que es troba fora de Catalunya i que pertany a la història i la cultura del nostre país, seguint les recomanacions de la UNESCO pel que fa a la necessitat de mantenir qualsevol bé cultural tan prop del seu punt d'origen com sigui possible.
- Pel que fa al romànic, cal insistir a la UNESCO, millorant la documentació que en el seu dia es presentà, perquè es reconegui la Vall de Boí com a Patrimoni de la Humanitat.
- Suport de l'Estat espanyol a la representació de Catalunya a la UNESCO.
- Aplicació de l'acord subscrit a la UNESCO amb els altres 93 països relatiu al "criminal de guerra cultural".
- L'activitat arxivística és fonamental per entendre la història. En el cas dels Països Catalans, l'Arxiu de la Corona d'Aragó és una peça imprescindible que s'ha d'exigir sense més dilació al govern central. La suma d'interessos dels antics territoris que en formaven part ha de ser peça clau en la seva recuperació.
- Retorn a Catalunya del fons documental incautat a la Generalitat republicana i a altres entitats catalanes per la dictadura franquista i que encara es troba a Salamanca.
- Traspàs a les comunitats autònomes de la titularitat i la gestió de les biblioteques provincials.
- És molt important tornar a demanar al Ministeri de Cultura la transferència de les pel·lícules requisades a Catalunya durant la dictadura franquista i que ara són en poder de la Filmoteca espanyola, i continuar amb la Campanya de recuperació del patrimoni cinematogràfic català.
- Les donacions privades de fons patrimonial han de ser redistribuïdes amb un criteri que tingui en compte la plurinacionalitat de l'Estat, a diferència de com ha passat amb les empreses públiques privatitzades que tenien un fons d'art, que l'han cedit íntegrament museus de titularitat estatal que es troben a Madrid, o el cas de la col·lecció d'art dels Thyssen.
- Pel que fa a la gestió dels museus catalans, el paper de les administracions ha de ser d'estricta neutralitat, ja que el que s'explica en els museus ha de ser representatiu dels valors estètics i culturals d'una societat, que a més ultrapassa en el temps la gestió dels diferents governs.
- Quant als patronats que regeixen alguns

museus públics, així com al Liceu, la titularitat que ara correspon a l'Estat ha d'ésser transferida a la Generalitat i els ajuntaments corresponents a parts iguals.

4.1.5. Sectors productius

Els sectors productius són un altre dels motors del fenomen cultural, i suposen molts llocs de treball en el panorama industrial. Per enfortir aquest sectors, s'han de crear i millorar tant els equips, com els processos formatius i, en definitiva, destinar-hi més recursos, que en alguns casos han anat destinats a inversions faraòniques. Ajudar a la investigació, tenir en compte l'avantguarda i promoure els nous valors vol dir garantir la continuïtat dels sectors productius.

4.1.5.1. Indústria audiovisual

Amb les normatives adoptades per la Unió Europea orientades a protegir la producció pròpia davant la indústria nord-americana, el cinema europeu intenta sortir d'una crisi en la qual dissortadament havia caigut en les últimes dècades. En aquest context i amb la participació milionària de TVE, el cinema a l'Estat espanyol ha canviat la seva imatge de producte "cañí" i carrinçona, per la de un cinema modern i saludable. Aquest indiscutible salt endavant l'ha protagonitzat bàsicament el cinema produït a Madrid i, en menor mesura, al País Basc, mentre que a Galícia, amb poca tradició, comencen a detectar-se símptomes de creació d'una indústria pròpia. Per contra, el cinema català, punt de referència obligat del cinema produït a l'Estat i l'aglutinant d'una indústria significativa des dels anys de l'Escola de Barcelona fins a les acaballes del franquisme, ha passat de ser un cinema representatiu d'un cert progrés intel·lectual a reduir-se a l'acció d'uns directors concrets que es mouen entre la producció independent, amb dificultats per accedir als canals comercials, o la producció fonamentada en la indústria forana. Creiem que el sector cinematogràfic català s'ha de transformar en un sector atractiu per a la inversió, on s'equilibri el capital privat i la necessària participació pública per poder competir tant amb les grans produccions, com amb les pel·lícules d'autor europees i nord-americanes.

La participació en festivals que aportin un prestigi, i una difusió publicitària adequada, són imprescindibles per rendibilitzar tant l'esforç humà com econòmic realitzat en el món audiovisual català.

La representació de les pel·lícules fetes a Catalunya pràcticament no compta a l'hora de participar en festivals d'àmbit estatal com internacional. Per l'Acadèmia Espanyola de Cinematografia sembla que Barcelona no existeix. El mateix passa amb festivals com Cannes, Berlín o els mateixos Óscars.

Les diferents televisions que operen en l'espai radioelèctric català han mantingut una política de total manca de suport al cinema català. La TVC ha participat en alguna coproducció i ha fet algun cicle dedicat, però no es pot comparar ni de bon tros amb la participació de Canal+ en les produccions de pel·lícules de l'Estat espanyol i d'altres països.

Les nostres propostes són:

- El Govern de l'Estat ha de donar suport a la Generalitat davant el contenciós que s'ha creat per la negativa de les grans multinacionals nord-americanes a doblar les seves pel·lícules al català, així com a l'hora de la distribució i exhibició.
- Demanem la transformació de l'Acadèmia Espanyola de Cinematografia en un altre ens que reculli explícitament la pluriculturalitat de l'Estat.
- Reivindiquem per al cinema català la representació com a tal en els festivals i premis estatals i internacionals. La selecció de les pel·lícules ha d'anar a càrrec de Catalan Films, organisme dependent de la Delegació de Cinematografia i Videografia de la Generalitat.
- TVE també ha de participar en la producció de pel·lícules catalanes i complir la normativa europea que preveu que el 25% dels dramàtics que es passin per TV han de ser de producció pròpia i amb professionals del país. Aquest percentatge s'ha d'aplicar a Catalunya amb el cinema català.

4.1.5.2. Indústria editorial

La situació del món editorial català varia tant per a les editorials, les distribuïdores i els creadors/res en funció del tipus d'entorn en què es mouen. No és el mateix, pel que fa a la potencialitat econòmica, el mercat hispanoamericà, que el mercat dels Països Catalans. A Catalunya trobem editorials en castellà d'una gran entitat econòmica, que en molts casos també competeixen pel mercat en català i que conviuen amb editorials més modestes que intenten sobreviure dins de

l'àmbit català. Un problema concret dels escriptors i escriptores en llengua catalana és el mercat. Els lectors potencials en català són uns deu milions, però tres de cada quatre llibres posats a la venda a Catalunya són en castellà. A causa de la proximitat de la cultura en castellà i la presència a Catalunya de grans editorials que fan majoritàriament el seu producte en castellà, l'oferta en aquest idioma és més àmplia, i l'edició més barata. Tot això fa molt difícil la subsistència dels escriptors/res en català, que un cop desaparegut l'imperatiu patriòtic veuen com la literatura catalana depèn de l'imperatiu econòmic.

Pel que fa als escriptors/res en llengua castellana, com en qualsevol altre idioma, que hi ha a Catalunya, no hem d'oblidar que també formen part del patrimoni cultural del nostre país, i que tenen una sèrie de problemes comuns als escriptors de qualsevol altra llengua, malgrat que el seu mercat potencial pugui ser molt més ampli que el dels escriptors en llengua catalana.

Les nostres propostes són:

- El volum econòmic que mou el sector del llibre és molt inferior al volum del tabac, de l'alcohol o de la benzina, que tenen càrregues impositives similars. Per tant, s'ha d'instar el Govern de l'Estat a actuar per racionalitzar aquestes càrregues.
- Els mitjans de comunicació públics estatals tendeixen a tenir en compte solament la producció literària feta en castellà i a magnificar-la. Aquesta tendència ha de canviar i reconèixer la riquesa literària de les diferents cultures peninsulars, equiparant la promoció dels escriptors/res en les distintes llengües de l'Estat.
- ERC demana remodelar la funció del Instituto Cervantes, (començant pel seu nom) perquè serveixi de representació internacional de la literatura feta en totes les llengües de l'Estat.

4.1.5.3. Mitjans de comunicació

La creació i la difusió d'opinió és un mecanisme fonamental per a la integració social i nacional. Per a aquest procés la TV, la ràdio i els diaris, són un instrument insubstituïble, gràcies a la dimensió universal que han adquirit aquests mitjans. Per aquest motiu cal tenir una cura especial de l'ús que se'n fa, tant a nivell públic com privat. Socialment, molts cops s'utilitzen per crear un consens ampli per a qüestions socioeconòmi-

ques i polítiques. S'ha de garantir des dels diferents estaments administratius la lliure circulació de la informació, dels programes i dels professionals, tal com diu la normativa europea.

La televisió és el mitjà més important de creació i difusió d'opinió, que és el mecanisme fonamental per a la integració social i nacional. Per tal de garantir un model adaptat a les seves necessitats els partits hegemònics, tant a Catalunya com a l'Estat espanyol han utilitzat i utilitzen la TV pública i també les cadenes privades mitjançant acords d'interès amb els seus propietaris i en benefici propi.

Les nostres propostes són:

- La transferència de les competències legislatives en matèria de telecomunicacions a Catalunya és imprescindible per tal que el Consell de l'Audiovisual Català no tingui un paper limitat.
- Cal potenciar la presència de la cultura catalana a l'exterior, amb una Ràdio Exterior de Catalunya.
- Els partits democràtics han de subscriure un acord ètic en què es comprometin a garantir la imparcialitat dels mitjans de comunicació públics estatals, inclòs el cas en què governin amb majoria absoluta.
- Des de la TV pública cal possibilitar que la ciutadania tingui un cert criteri a l'hora d'escollir quins són els continguts que més poden afavorir el seu desenvolupament com a persones.
- Des de la TV pública estatal s'ha d'afavorir el pes específic de les produccions catalanes en l'àmbit televisiu europeu.
- Com a mecanisme de desenvolupament cultural i industrial en front de les produccions nord-americanes, la programació televisiva estatal s'ha d'obrir a les produccions fetes a les TV públiques autonòmiques, europees i internacionals, fomentant els mecanismes d'apropiació de la cultura aliena.
- La TV pública estatal ha d'estar més al servei a la societat i no dels interessos comercials.
- Per democratitzar l'ús de l'espai televisiu, cal trencar amb la visió generalitzada que cada televisió correspon al mitjà d'expressió d'un grup econòmic o polític. Això fa que especialment les cadenes privades no arriquin gens amb els seus continguts, veient-se abocades cap a una programació populista per generar l'audiència més alta per a cada bloc publicitari.
- La TV per satèl·lit necessita un espai públic i

gratuït que garanteixi a tota la ciutadania poder gaudir d'aquest mitjà tan universal. El sistema de pagament com a únic recurs per accedir a un mitjà cultural sense alternativa gratuïta torna la nostra societat a la situació de principis de segle, on la cultura era un fenomen de minories.

- El PP té bloquejades les concessions de freqüències a les TV locals, traint l'acord global sobre telecomunicacions que manté amb CiU. En la propera legislatura s'ha de corregir aquesta situació amb la transferència total de competències en el marc legislatiu en l'ordenació de les telecomunicacions perquè els plantejaments de la Federació Catalana de Municipis, l'Associació Catalana de Municipis, la Generalitat de Catalunya i la Federació de TV a Catalunya puguin portar-se a la pràctica.

4.1.5.4. Noves tecnologies de la informació

Aquests nous mitjans de comunicació representen un suport específic en si mateix. Poden abastar des del que és purament comunicació fins a expressions artístiques pensades exclusivament tant per a Internet com per a TV interactiva. Catalunya es veu envaïda per les multinacionals d'aquests mitjans en detriment d'una indústria pròpia. Ho podem fer extensiu a la indústria europea. Cal que des del Govern de l'Estat es vetlli perquè aquestes multinacionals pensin també en un marc català quan engeguin un projecte, i generi un ambient més receptiu per a la creació de noves activitats culturals i industrials relacionades amb les noves tecnologies de la informació, creant confiança dins el propi país.

Les nostres propostes són:

- Que la cultura catalana, que ja és present a Internet, sigui una font d'enriquiment i d'innovació, i tal com està el panorama internacional amb un gran predomini de la cultura anglosaxona, necessita suport institucional.
- Pel que fa a la censura dins Internet, ERC és radicalment contrària a qualsevol tipus de fiscalització de la activitat dins la Xarxa. El control ideològic d'Internet és tècnicament inviable, o gairebé, i començar a posar filtres o obstacles jurídics a la circulació d'informació comprometria la defensa de la llibertat i la consecució d'un món més just, més igualitari i més avançat.
- L'any 1996 ERC va presentar al Parlament de Catalunya un projecte de llei, per tal que

les pàgines web del nostre país fossin identificades sota el domini .CT, que fou aprovada per majoria. En l'actualitat Catalunya continua sense gaudir d'aquest domini, perquè el Ministeri d'Indústria i Energia no ha tramitat la petició a la ISO 3166. Cal que se sol·liciti.

- Cal que el Govern de l'Estat vetlli per la traducció al català del programari i la seva distribució en uns terminis similars al que es presenta en castellà.

4.1.5.5. Disseny i indústria

El disseny ha estat durant els anys vuitanta una de les imatges de marca del nostre país. El nivell assolit tant pel que fa als professionals de l'interiorisme, del disseny de moda, del disseny industrial i del disseny gràfic ha portat als representants d'aquestes professions a estar entre els millors del món. Malgrat això, aquest potencial no s'ha vist reflectit en la producció industrial. Per exemple, Catalunya continua perdent llocs en el panorama internacional de la moda veient com Galícia i Portugal la superen en productes de gran consum, i Madrid li roba, any rere any, la presència en els seus salons de moda dels millors dissenyadors catalans. CiU malgrat autoetiquetar-se com un partit que defensa els interessos dels sectors comercials i de la petita i mitjana empresa no ha fet res per aturar aquesta situació de descapitalització industrial.

Les nostres propostes són:

- Proponem crear una imatge de marca de la moda catalana, que aporti solidesa i credibilitat al sector, fugint dels productes que intenten competir amb el sud-est asiàtic i dirigir els esforços a una moda de qualitat competitiva amb les grans indústries franceses i italianes.
- El govern de l'Estat ha de canviar la política de centralització dels salons de moda a Madrid, ciutat que no té tradició tèxtil ni la imatge moderna i atractiva que ofereix Barcelona dins l'àmbit internacional.
- És necessari regular d'una vegada la professió de dissenyador de moda pel que fa a titulacions oficials i a l'ensenyament reglat i públic. Cal que l'Estat transfereixi les competències corresponents a Catalunya per tal de poder incloure els estudis de moda dins el cicle d'ensenyament superior.
- En el capítol del disseny, quant als drets d'autor, es fa necessària la transferència a la Generalitat de les competències correspo-

nents, per tal que aquesta pugui regular la situació establint una normativa molt estricta; un exemple de un cas flagrant és l'ús de tipografies de les quals no s'han pagat drets.

- Pel que fa a la informatització del sector, els ordinadors i els programes utilitzats per fer aquesta feina són en la seva totalitat d'importació. L'adquisició per a ús professional d'aquestes eines de treball hauria d'estar pràcticament exempta d'impostos tal com succeeix amb el maquinari i programari destinat a formació.
- Cal regular els estudis de disseny de moda i interiorisme per tal que estiguin reconeguts a nivell universitari.

4.1.5.6. Política científica

La inversió en recerca en el conjunt de l'Estat no arriba a l'1% del PIB, cosa que ens situa a la cua dels països de la UE. Pel que fa al nombre de científics per volum de població l'Estat espanyol, i també Catalunya, es troben per sota de la mitjana europea. Malgrat els intents per corregir aquesta situació des dels estaments públics, no s'ha fet una aposta decidida ni en el camp dels equipaments científics moderns, ni en el sector públic ni en el privat, situació que comporta una dependència tecnològica de l'exterior. La afirmació de la identitat cultural i el progrés econòmic catalans també passen perquè el nostre país estigui a l'avantguarda de la recerca científica.

Les nostres propostes són:

- Competències plenes per a Catalunya en matèria de política científica i representació internacional pròpia.
- Catalunya ha de poder aportar més de l'1,5 del PIB a R+D, tant en el sector públic com en el privat. Però això només es pot fer des de la reforma del sistema de finançament (concert econòmic).
- Hem de destacar negativament el paper de CiU, en tant que ha donat suport al govern del PP, polític, com per la Caixa com a accionista del grup Telefonica, quan la direcció d'aquesta multinacional va decidir portar l'empresa Telefonica R+D a Valladolid.
- Traspàs a la Generalitat de tots els centres i recursos del Centro Superior de Investigaciones Científicas (CSIC) i d'altres OPI dependents de l'Estat.
- S'ha d'establir un programa seriós de concessió de beques per a la investigació que estigui

lligat amb les indústries corresponents que, evidentment, mantinguin una política de reinversió de recursos en investigació.

- Catalunya ha d'estar present a l'hora de desenvolupar programes com el Programa Marc de Recerca (1998-2002) de la Unió Europea. I això es necessari perquè en aquest programa es decideix què és una pime o quines son les necessitats d'aquest sector industrial pel que fa a recerca
- ERC proposa un programa específic de biotecnologia per a Catalunya, per tal de rendibilitzar les aportacions de la UE, superiors al centenar de milions d'ecus als projectes d'investigadors europeus en aquest camp.

4.1.6. Arts escèniques

Com en altres sectors de la cultura a l'Estat espanyol, la visió que es té a Madrid de l'oferta pública en el camp del teatre i la dansa es limita a la producció d'espectacles del Segle d'Or de la literatura castellana i a promoure la dansa espanyola. Aquest plantejament, inamovible des del franquisme, continua sense reflectir la realitat plurinacional de l'Estat. D'altra banda, inversions faraòniques amb diners públics com la remodelació del Teatro Real de Madrid, diners dels catalans també, sempre representen un greuge comparatiu amb les que fa l'Estat a Catalunya quan forma part d'algun patronat i reforcen el plantejament centralista quant a la radicació dels equipaments culturals públics estatals.

Les nostres propostes són:

- Mentre no tingui lloc la dissolució del Teatro Nacional de España, de la Compañía Nacional de Danza i la cessió proporcional a les autonomies dels recursos destinats a aquestes agrupacions, cal redefinir el seu paper, fent-lo més racional i representatiu de la pluriculturalitat de l'Estat espanyol.
- El Govern de l'Estat ha de reduir al 4 % l'IVA aplicat a les manifestacions escèniques, per tal de fomentar-les.

4.1.7. Arts visuals

Les galeries d'art i els artistes passen per una situació força complicada. El tracte fiscal rebut per l'art en l'Estat espanyol ha portat, i porta, al tancament de moltes galeries. En l'aspecte promocional, la manca d'interès per part de CiU no ha ajudat gens a millorar la situació del panora-

ma artístic. L'actual legislació no té en compte la poca regularitat dels ingressos dels artistes. La cotització fiscal i la vinculació a la Seguretat Social l'han de cobrir com a autònoms i la majoria no pot cobrir la cotització a l'IAE i a la Seguretat Social.

Les nostres propostes són:

- Es fa necessària una reducció en el tipus d'IVA, acompanyada de la possibilitat de deduir-lo, tant per a empreses com per a particulars, i una millora en favor dels artistes pel que fa a l'IRPF.
- Cal revisar el tracte fiscal al món de l'art en general, amb incentius per tal d'afavorir el mecenatge i el patrocini.

4.1.8. Música

L'evolució dels cantautors i grups de música amb aspectes reivindicatius han deixat pas en el panorama musical català a una sèrie de grups de música rock, R&B i pop. Aquests conjunts han passat a formar part del referent cultural juvenil, però la seva supervivència dins del mercat del nostre país és difícil per la competència dels productes d'origen anglosaxó. Aquest problema, que és similar al d'altres sectors culturals, s'agreuja en el cas dels músics que utilitzen el català com a llengua vehicular, ja que les grans discogràfiques busquen mercats més amplis i alhora són menys receptius a músiques fetes en altres idiomes distints de l'anglès o el propi, com és l'hispanoamericana o el francòfon. Els grups i cantautors han de canviar d'idioma o no tenen accés a aquestes empreses i mercats potencials.

Les nostres propostes són:

- S'han de promoure els músics catalans a la TV i ràdio públiques estatals, i exigir la seva presència en les TV privades d'àmbit estatal.
- El Govern de l'Estat ha d'afavorir els lligams i intercanvis entre els territoris i països de parla catalana, inclosos els que es troben fora dels límits del mateix Estat.
- Pel que fa a les discogràfiques que treballen a Catalunya, han de veure millorada la seva fiscalitat respecte a les multinacionals que treballen en mercats més amplis que el català.
- Pel que fa a l'encàrrec d'obres per a les grans orquestres, s'han d'incloure compositors catalans tal com succeeix a la resta d'Europa.
- ERC demanarà al Govern de l'Estat la reducció

al 4% de l'IVA aplicat a les manifestacions musicals.

4.2. Política lingüística

ERC presenta un programa de política lingüística que planteja un nou model de relació entre les llengües oficials de l'Estat, basat en el necessari equilibri entre els drets lingüístics d'origen territorial que donen la primacia a la llengua pròpia de cada territori històric, i els drets de la ciutadania, que impossibiliten qualsevol situació d'indefensió.

Aquest programa es concreta en una sèrie de propostes específiques, que tenen l'objectiu general i comú d'aconseguir l'estricta igualtat en l'ordenament jurídic del plurilingüisme estatal, evitar qualsevol interpretació restrictiva referent a les llengües minoritzades i assegurar un absolut respecte a la unitat de la llengua catalana en tota la seva àrea d'influència, en un nou marc legal que impulsi i faciliti la realització de projectes coordinats que cohesionin la identitat de la comunitat lingüística i en fomentin el sentiment de pertinença.

La realitat del català és que no té oficialitat preeminent en el seu territori, ni té l'oficialitat a tot l'Estat, igual que el castellà. L'oficialitat del castellà és real, emana de la Constitució, no és qüestionada per ningú, mentre que la del català és constantment atacada, més aviat fictícia, de segona, i prospera a una simple despenalització, tolerància o consentiment en l'ús. A Europa només hi ha futur per a les llengües d'estat, i no arribarem a Europa si l'Estat espanyol no assumeix el català com a cosa pròpia; aquells que blasmen el nostre projecte de convertir-nos en estat, amb el català com a llengua, tenen l'oportunitat de convèncer-nos ara amb fets que Espanya assumeix el català com a cosa pròpia, que el català esdevé idioma d'estat, en igualtat de condicions amb el castellà, i que s'estableix un marc legal de plurilingüisme igualitari similar al de Bèlgica o Suïssa.

Aquesta no-assumpció del plurilingüisme no ha modificat en absolut una situació atàvica de desconeixement de la realitat multilingüe a l'Estat espanyol, que avui perdura i persisteix exactament igual que fa dècades; i no es modificarà la situació d'inferioritat del català si no es modifica, a més de lleis i decrets, la Constitució mateixa i s'estableix un marc legal en què totes les llengües siguin iguals davant la Llei, amb els mateixos

drets, els mateixos deures i la mateixa consideració.

En aquests moments no només no s'ha avançat en la consideració de les llengües pròpies diferents del castellà sinó que la sensació que es vincula la llengua amb la política creix i provoca enuig i incomprensió en la població monolingüe i monopensant espanyola. És feina de l'Estat educar la població en la cultura lingüística, però és fonamental el paper dels partits catalans de reclamar aquesta feina.

En fi, només una situació legal de plurilingüisme igualitari, reconeixent a totes les llengües els mateixos drets i deures, podrà posar fi a tantes dècades de desigualtat i establir un marc institucional realment democràtic. Dit d'altra manera, un estat amb quatre llengües, totes les quals són, alhora, llengües d'estat, qüestió d'estat. Ens referim a l'oficialitat igualitària de les quatre llengües en tot el territori de l'estat quadrilingüe o bé, partint del principi de territorialitat, oficialitat preeminent de cada llengua, en el seu àmbit lingüístic, tot respectant el dret a l'ús personal actiu de l'idioma de cadascú.

En tots dos casos, aquest plurilingüisme igualitari hauria d'aplicar-se a totes les institucions, les publicacions i els organismes generals de l'Estat, a la documentació d'identificació personal, a la moneda i al paper moneda, a les emissions de RTVE, estatals i internacionals, en la projecció exterior d'una imatge plural, a través dels organismes consulars i les institucions públiques creades amb aquest objectiu.

Per avançar en aquest sentit, cal:

- Adequar el marc legal al concepte de plurilingüisme igualitari
- Que l'Estat participi en la dotació econòmica per fer efectiu el plurilingüisme igualitari
- Reflectir en l'Administració central, perifèrica i de Justícia el plurilingüisme igualitari
- Contrarestar la passivitat de l'Estat en relació amb la unitat de la llengua catalana
- Que el català sigui present en la projecció exterior de l'Estat en aplicació del plurilingüisme igualitari

4.2.1. Adequar el marc legal al concepte de plurilingüisme igualitari

Les nostres propostes són:

- Reformar l'article 3 de la Constitució espanyola. Persisteix i continuarà persistint, malgrat la Llei 1/1998, de política lingüística, una clara inferioritat jurídica del català en relació amb la superioritat legal del castellà que no es farà desaparèixer si no es fa desaparèixer també la base sobre la qual recolza: l'article 3 de la Constitució espanyola, que consagra els privilegis del castellà; mantenir en aquest punt la Constitució actual és mantenir la discriminació de la llengua catalana i els privilegis del castellà. La Constitució espanyola és l'única constitució al món que consagra l'oficialitat d'unes llengües que mai no diu ni quines llengües són, perquè no n'esmenta cap pel seu nom excepte el castellà - i l'única per la qual imposa obligatòriament el deure de conèixer-la, circumstància aquesta que ha servit de base per a la imposició posterior del castellà en tots els àmbits, a través de tota mena de normes legals-, ni quantes llengües són.
  - Proposem citar explícitament les altres llengües oficials en els territoris respectius i estendre-hi el deure de coneixement en els seus àmbits territorials, alhora que s'hi defineixen els territoris amb llengües oficials diferents del castellà com fa, per exemple, la Constitució belga de l'any 1994.
- Adequar tota la legislació sectorial de l'Estat de manera que el marc legal garanteixi el respecte als drets lingüístics de la ciutadina i dels pobles que l'integren. Això vol dir, entre d'altres, fer el seguiment de les normatives sectorials presents i futures que incloguin aspectes lingüístics per tal d'evitar que imposin l'ús exclusiu del castellà —així com quotes i sancions amb relació a aquest idioma.
  - Ara per ara, modificar les 109 disposicions (lleis, reials decrets i normes diverses avalades per la Constitució) que imposen l'ús exclusiu del castellà. Un dels múltiples exemples possibles seria en l'àmbit de l'etiquetatge: exigir la modificació dels reials decrets en matèria d'etiquetatge per tal que els productes etiquetats només en les llengües pròpies dels territoris de l'Estat siguin plenament vàlids per ser comercialitzats; fomentar, amb informació directa i ajut lingüístic, que els industrials de productes de gran consum (aliments, fàrmacs, manuals d'instruccions, etc.) els etiquetin almenys en la llengua pròpia dels territoris on es comercialitzen i informar els importadors i multinacionals de la realitat lingüística de les comunitats amb llengua pròpia diferent del cas-

- tellà per tal que incloguin aquestes llengües als seus productes, manuals d'instruccions, prospectes, etc.
- Garantir, a efectes legals, que els textos redactats en qualsevol llengua nacional diferent del castellà tinguin plena validesa en l'àmbit de l'Estat fora dels territoris en què són oficials.
  - Promoure l'edició única, comuna i simultània, en les llengües oficials diferents del castellà i per a tota l'àrea lingüística, dels textos legals i publicacions oficials de l'Estat espanyol. Especialment, vetllar per la publicació d'una única edició del BOE en català.
  - Elaborar una Carta de les llengües de l'Estat, basada en la realitat plurilingüe dels territoris de l'Estat espanyol i en la igualtat de drets democràtics dels quatre idiomes.
  - Elevar un informe parlamentari anual sobre l'estat del català, del basc i del gallec que permeti avaluar la situació i recomani línies d'actuació futures.
  - Possibilitar la creació d'un càrrec adjunt al Defensor del Poble de defensa dels drets lingüístics dels ciutadans i ciutadanes de l'Estat.
  - Assegurar l'oficialitat, oral i escrita, de les quatre llengües al Congrés dels Diputats i al Senat, amb les mesures tècniques i legals que garanteixin plenament el dret democràtic al seu ús.
    - Crear un servei de traducció a les Corts espanyoles per poder-hi atendre adequadament la documentació que els ciutadans i ciutadanes i les diverses institucions presentin en qualsevol de les llengües oficials diferents del castellà en els territoris de l'Estat.
    - Fer possible que els parlamentaris estatals que n'ignorin el coneixement puguin aprendre-les, a càrrec dels pressupostos de l'Estat.
  - Suprimir l'exempció de català com a recurs per solucionar els casos d'alumnes procedents de fora del domini lingüístic català i substituir-la per altres mesures com ara classes intensives d'acolliment durant el primer curs, sifragades a càrrec dels pressupostos de l'Estat.
    - Exigir que en les escoles estrangeres -que segueixin els plans d'estudis dels seus respectius estats- les llengües oficials diferents del castellà rebin, com a mínim, el mateix tractament que el castellà.
    - Traspasar a les administracions autonòmiques tots els centres docents que depenen del Ministeri de Defensa.
  - Pel que fa a l'ensenyament universitari, endegar el procés d'introducció de les llengües diferents del castellà a la totalitat d'estudis com a vehicle de comunicació i en tota la comunitat universitària (personal docent, estudiants, personal d'administració i serveis)
    - Exigir el coneixement del català, el basc i el gallec en les convocatòries d'accés a les places de professors d'universitat.
    - Formar i reciclar en aquestes llengües nacionals els professors universitaris de totes les facultats, especialment aquelles on l'ús de la llengua és més deficitari.
    - Estendre el coneixement de les llengües i cultures a la resta de l'Estat com a enriquiment idiomàtic i personal.
  - Incrementar la presència de les llengües oficials diferents del castellà en totes les manifestacions dels mitjans de comunicació (premsa diària i periòdica, ràdio, televisió, xarxa informàtica, etc.) a partir de les mesures següents:
    - Exigir a l'Estat que adequi la legislació a la realitat plurilingüe i prevegi emissions en règim de desconexió.
    - Presència proporcional al pes demogràfic en els mitjans de comunicació públics i privats de titularitat estatal.
    - Disposar de canals culturals que emetin exclusivament en les diverses llengües oficials de l'Estat per mitjà dels satèl·lit HISPASAT i de l'Organització Europea de Telecomunicacions per Satèl·lit (EUTELSAT).
    - Exigir de l'Estat el foment i l'ajuda a l'edició en les diverses llengües oficials diferents del castellà de la premsa de gran consum (premsa del cor, premsa esportiva, etc.).
    - Atorgar plenes competències a les administracions autonòmiques en la regulació de la TV per satèl·lit, TV per cable, TV interactiva, xarxes informàtiques (Internet, etc.) per tal de poder regular-hi els usos lingüístics i establir quotes d'emissió en les diverses llengües oficials diferents del castellà.
  - Reformar l'Estatut dels treballadors i la resta de la legislació i del desplegament reglamentari estatal per tal que es prevegin capítols que regulin els usos lingüístics en aquest àmbit.
    - Exigir, per mitjà d'aquesta legislació, que es prevegin articles i clàusules de normalització en tots els convenis col·lectius i, en el mateix sentit, que es prevegi la protecció dels drets lingüístics dels treballadors.
    - Preveure l'adaptació a la llengua catalana i a les altres llengües diferents del castellà de

les comunicacions de les multinacionals i grans empreses privades, com a mesura per al compliment del dret dels clients que així ho desitgin de rebre la documentació en llengua catalana, basca i gallega en els seus territoris respectius i de ser atesos independentment de les llengües oficials amb què els clients s'hi adrecin.

- Exigir el coneixement i l'ús de les diverses llengües oficials diferents del castellà a les empreses públiques fins al moment estatals -RENFE, Iberia, Correus, ports, aeroports, etc.
  - Promoure, com a primer pas, auditories lingüístiques que donin dades i plans d'actuació en totes les empreses públiques.
  - Redactar i aplicar reglaments d'ús lingüístic que hi regulin la utilització del català, basc i gallec, especialment en els usos externs de relació amb l'usuari.
  - Crear serveis lingüístics dins d'aquestes empreses per tal que sensibilitzin i vetllin per la progressiva normalització d'aquest sector.
  - Proporcionar cursos de llengua per al personal, vetllant especialment pels que ofereixen atenció directa al públic.
  - Exigir el coneixement de les diverses llengües oficials diferents del castellà com a requisit en la selecció i promoció interna del personal.
- Fomentar la implicació activa dels sindicats de treballadors i treballadores i, en general, de les organitzacions gremials, col·legis professionals i associacions de consumidors/res en els processos de normalització lingüística:
  - Plantejar acords de col·laboració global per tal que aquestes organitzacions assumeixin tasques de sensibilització entre els seus associats.
- En tots els casos en què fem una aportació fiscal des del plurilingüisme per subvencionar una actuació monolingüe de l'Estat, per tant, utilitzar les quatre llengües oficials, començant per l'àmbit dels símbols:
  - en les monedes, bitllets, segells i timbres oficials;
  - en la documentació d'identificació personal (document d'identitat, passaport, carnet de conduir...)

4.2.2. Que l'Estat participi en la dotació econòmica per fer efectiu el plurilingüisme igualitari

Sense un coixí econòmic planificat per legislatures no és possible fer efectiu el plurilingüisme igualitari

que propugnem per contribuir a democratitzar l'Estat. Com s'ha proposat en diversos punts precedents, cal que l'Estat:

- aporti els recursos materials, pressupostaris i humans destinats als ministeris i organismes que en depenen per fer efectiu el plurilingüisme igualitari a l'Estat i que
- inclogui en els pressupostos —i respectant les competències exclusives que en el seu territori tenen els governs autònoms— partides específiques per finançar el procés de normalització lingüística i entitats dedicades a vetllar per la llengua i la cultura catalanes (Institut d'Estudis Catalans, Universitat Catalana d'Estiu, Lull-Federació d'Entitats Culturals dels Països Catalans, Òmnium Cultural, Bloc de Progrés Jaume I, Obra Cultural Balear, etc.).

Hi ha àmbits que necessiten una intervenció més prioritària que uns altres. Destacaríem les indústries culturals i de noves tecnologies i el sector socioeconòmic. En aquest sentit, proposem

- Preveure i fomentar, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, la producció de pel·lícules, documentals en les quatre llengües existents a l'Estat o doblats a aquestes llengües, i en totes les manifestacions culturals en general (teatre, món editorial, música, vídeo, publicitat). V. apartat CULTURA.
- Estimular i treballar conjuntament amb el teixit empresarial perquè inverteixi en noves tecnologies en català. Perquè no hi ha política cultural i lingüística sense una bona política de comunicació, que és el sistema de la producció cultural.

Amb imaginació i preocupació real pel foment de l'ús del català i de la resta de llengües nacionals hi ha eines a l'abast de l'Estat que no passen només per la dotació econòmica a càrrec dels pressupostos, com ara

- L'establiment de bonificacions i exempcions fiscals convenientment reglamentades dins de les seves competències per a les empreses que incorporin les llengües nacionals minoritzades en el territori que els és propi, en la seva activitat productiva i de prestació de serveis o les que dediquin recursos per al mecenatge en matèria lingüística i cultural o a la recerca i desenvolupament de noves tecnologies en aquestes llengües.
- La consecució de fons de programes europeus,

com ara el programa plurianual per promoure la diversitat lingüística de la comunitat en la societat de la informació aprovat pel Consell de la Unió Europea —que té com a objectiu posar les fonts lingüístiques i les tecnologies de la informació al servei de la diversitat lingüística europea—, per al finançament per a la traducció al català de les versions actualitzades dels programaris informàtics que s'utilitzin a la Unió Europea, per al desenvolupament de programes de reconeixement de veu en català i de traducció assistida per ordinador, entre altres.

4.2.3. Reflectir en l'Administració central, perifèrica i de Justícia el plurilingüisme igualitari

Cal activar l'ús del català en l'Administració central, perifèrica de l'Estat i Administració de Justícia, per tal que en tots els procediments i tràmits els ciutadans i les ciutadanes de la nació catalana estiguin en condicions de ser atesos i de rebre i formular totes les comunicacions en la seva llengua, sense que aquest fet els comporti cap perjudici ni càrrega.

Les nostres propostes són:

- Regular per decret la formació lingüística del personal i el requisit de coneixement dels dos idiomes oficials en els diversos territoris de l'Estat, en el mateix sentit que el Reial Decret 1465/1999, de 17 de setembre, preveu la disponibilitat en totes les llengües oficials diferents del castellà dels impresos normalitzats i rètols d'aquestes administracions.
- Vetllar per l'aplicació de l'esmentat Reial Decret 1465/1999.
- Negociar tots els traspassos de personal (inspectors de treball, Hisenda, Trànsit, etc.) i aplicar els mateixos criteris d'exigència de coneixement de la llengua que el personal de les administracions autonòmiques respectives.
- Instar i reclamar dels poders públics que s'exigeixi el coneixement de les llengües oficials diferents del castellà en l'accés a totes les places de la funció pública en cada territori.
  - En aquest sentit, desplegar reglamentàriament l'article 19 de la Llei 30/84 de mesures per a la reforma de la Funció pública, que preveu l'accés a les administracions públiques de funcionaris degudament capacitats per cobrir els llocs de treball a les comunitats autònomes amb dues llengües oficials. També, i sempre segons aquesta llei, vetllar

per l'acompliment de les funcions de la coordinació, control i realització de cursos de formació per a reciclatge dels funcionaris de l'Administració de l'Estat.

- Exigir, especialment, l'aplicació de l'Ordre de 20 de juliol de 1990 del Ministeri per a les Administracions Públiques que estableix les normes per a la provisió de determinats llocs de treball en l'Administració perifèrica de l'Estat i que, en relació amb el coneixement de les llengües oficials pròpies de les comunitats autònomes, parla de l'exigència del coneixement d'aquestes llengües com a requisit indispensable per accedir a aquestes places.
- Acceptar, amb traducció a càrrec de l'Estat, tota la documentació en català, gallec i basc adreçada directament a l'Administració pública per particulars i institucions.
  - Formació de personal per tal de dotar cadascun dels organismes que en depenguin d'un servei de traducció per poder-hi atendre adequadament la documentació que la ciutadania i les diverses institucions hi presentin en aquestes llengües.
- Establir sistemes de traducció jurada econòmics i de fàcil accés als ciutadans i ciutadanes.
- Pel que fa a l'Administració de Justícia, no s'han assolit els mateixos avenços que en altres àmbits, ni existeix la mínima garantia dels drets lingüístics dels ciutadans i ciutadanes en les seves relacions jurídiques privades i com a usuaris d'aquesta Administració. El concepte idiomàtic discriminatori de què parteix la Llei orgànica del poder judicial (LOPJ), que reconeix el dret de jutges, fiscals i funcionaris a usar el català sempre que cap de les parts del procediment al·legui indefensió, causa fallida del principi d'igualtat i del sistema de doble oficialitat lingüística vigent a Catalunya, més si es té en compte la impossibilitat fins ara de realitzar els processos selectius d'aquest personal i d'exigir-los el coneixement del català, no com a mèrit sinó com a requisit.

Les nostres propostes:

- Incrementar i donar suport a les mesures preses per la normalització lingüística des del govern català, per tal de fer possible l'ús normal i preferent del català.
- Exigir la modificació de la Llei orgànica del poder judicial perquè reguli els usos lingüístics en els procediments i actuacions judicials a fi que les llengües oficials diferents del castellà hi siguin presents en condicions de no subordinació (vàlides de qualsevol

actuació en aquestes llengües sense necessitat de traducció, agilitat en la tramitació dels expedients, atenció de la ciutadania, etc.).

- Impulsar la modificació del marc legal quant a les condicions d'accés i de permanència dels funcionaris.
- Instar l'aprovació dels diversos reglaments dins la carrera judicial en què es demani el coneixement d'aquestes llengües com a un requisit més en els processos de selecció, promoció i trasllat de magistrats, jutges, secretaris judicials i fiscals.
- Potenciar la programació de cursos de català adreçats als integrants de l'oficina judicial i les beques i subvencions als universitaris/àries i llicenciats/ades.
- Reclamar la creació d'un servei de traduccions al Tribunal Suprem per tal que es pugui tramitar la totalitat de procediments en les llengües oficials diferents del castellà.
- Pel que fa a l'ús de la llengua en els registres públics que depenen de l'Estat, mentre en depenguin, exigir la modificació de la legislació (Reglament del Registre civil, Reglament hipotecari i qualsevol altra norma) a fi de fer possible que els assentaments es facin en basc, gallec i català.
- Negociar la descentralització i el traspàs de serveis en matèria de registres i notariat, d'acord amb l'Estatut, i impulsar que les oposicions a notaries i registres siguin competència de les administracions autonòmiques i es pugui preveure el coneixement del català, gallec i basc en l'accés a aquests cossos.

4.2.4. Contrarestar la passivitat de l'Estat amb relació a la unitat de la llengua catalana

Una llengua només pot ser entesa en la globalitat del territori del seu domini lingüístic. Una llengua no la fraccionen ni disposicions polítiques, ni provincials, ni administratives, ni regionals. Això ho sap tothom a tot arreu i per a totes les llengües. Ho sap el neerlandès, que té un tractat d'unió entre Flandes i Holanda. Se sap pel francès, i ho saben tant, els francesos, que tenen un ministeri dedicat en exclusiva a la francofonia. Ho sap l'espanyol, que manté el mite de la hispanitat, dels antics 300 millones, de les televisions americanes en llengua espanyola a la plataforma digital i que manté línies aèries deficitàries com Iberia amb els seus vols diaris a Amèrica Central i

Amèrica del Sud, amb l'únic objectiu i amb la consciència que una llengua és primordialment un mercat i un àmbit de referències culturals.

El català necessita la conveniència d'un marc legal d'actuació institucional per a tota l'àrea de la llengua catalana. El marc legal vigent avui a les Illes Balears és el que millor preveu l'existència en el seu Estatut d'autonomia (disposició addicional segona) d'una política lingüística comuna al conjunt del territori i, per tant, també, un organisme comú per al conjunt de territoris de llengua catalana. Com també és de llei exigir el reconeixement explícit i efectiu de la unitat científica de la llengua catalana, independent de les contingències polítiques, compatible amb les seves denominacions populars o regionals.

Les nostres propostes són:

- Fer que els programes d'ensenyament prevegin l'explicació clara i no confusionària de l'existència, el domini territorial, la història i la literatura d'altres llengües diferents que el castellà.
  - Exigir el reconeixement explícit i efectiu, per part de l'administració de l'Estat, de la unitat científica de la llengua catalana compatible amb les seves denominacions populars o regionals i, en conseqüència, fomentar l'ús de criteris exclusivament científics en els llibres de text de l'Estat espanyol.
- Reconèixer explícitament la unitat científica de la llengua catalana
  - Reconeixement oficial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) com a acadèmia de la llengua en l'àmbit dels Països Catalans.
- Dins l'objectiu d'incrementar la presència de les llengües oficials diferents del castellà en totes les manifestacions dels mitjans de comunicació (premsa diària i periòdica, ràdio, televisió, xarxa informàtica, etc.), impulsar les propostes següents:
  - Arribar a acords amb els responsables dels mitjans de comunicació públics dels territoris de parla catalana per promoure la coordinació de criteris lingüístics, que més endavant caldria estendre als privats que emetin part de la programació en català.
  - Dissenyar espais propis de comunicació en les diverses llengües oficials diferents del castellà en el context estatal i europeu a fi que es rebí la televisió en aquestes llengües, com a mínim, a tot el seu domini lingüístic.
  - Fer que TV3, Catalunya Ràdio, Canal 9 i la resta d'emissores que depenen dels governs

- autonòmics que emeten en altres llengües diferents del castellà tinguin cobertura estatal, per tal que els parlants d'aquestes llengües puguin rebre aquestes emissions des de qualsevol part de l'Estat.
- En el període de transició cap a la desaparició del Ministeri de Cultura, d'acord amb l'article 149.33, l'Estat
    - Propiciarà l'establiment d'una coordinació adequada entre els organismes públics i d'iniciativa privada competents en matèria de normalització lingüística d'arreu dels territoris de parla catalana, amb l'objectiu final d'elaborar un pla general de normalització lingüística comú i instaurar un organisme de coordinació que vetlli per l'aplicació, el seguiment i l'avaluació del pla.
    - Impulsarà la signatura d'un Tractat d'Unió entre la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear, per tal de promoure el desenvolupament del patrimoni lingüístic i cultural comú en el marc de l'Estat i de la projecció exterior, d'acord amb la proposta d'ERC, ja aprovada per unanimitat al Parlament de Catalunya (1988), com també amb l'Aragó.
  - Cal que l'Estat asseguri l'homologació definitiva de les titulacions de llengua catalana dels diversos territoris per a l'accés a la funció pública de l'Estat.

4.2.5. Que el català sigui present en la projecció exterior de l'Estat

Passat el fals optimisme que ens van voler encomanar després que el Parlament europeu aprovés no se sap ben bé què sobre el català i es referís a l'especificitat cultural amb relació a la protecció necessària de la personalitat cultural europea, la Unió Europea va recordar en el procés de redacció de la Llei 1/1998 que només compten les llengües oficials d'Estat, i el català no ho és: ni té l'oficialitat preeminent en el seu territori, ni té l'oficialitat en tot l'Estat igual que el castellà.

L'Estat espanyol, en el marc del plurilingüisme igualitari que hem defensat i desenvolupat en aquest programa, ha de donar un suport clar i efectiu per tal d'aconseguir que el català tingui l'estatus de llengua oficial de la Unió Europea, amb tot el que comporta l'oficialitat, i incorporar-lo en actuacions de difusió de l'Assemblea de les Regions d'Europa.

Ha de fer propostes al Parlament europeu de protecció i divulgació de la llengua catalana:

- Definició d'una política lingüística clara fonamentada en la participació de totes les llengües d'Europa.
- Realització de treballs pluridisciplinaris d'anàlisi de les situacions sociolingüístiques i dels drets lingüístics dels ciutadans i ciutadanes de comunitats lingüístiques amb llengües minoritzades.
- Adequació de la legislació europea per respectar els drets dels pobles amb llengües minoritzades.
- Creació d'un programa europeu de promoció de les llengües minoritzades, al costat dels existents en altres àmbits, que substitueixi les
- Participació proporcional i compensatòria de la promoció de la llengua catalana en la resta de plans comunitaris.
- Inversió dels fons públics europeus en polítiques culturals que corregeixin les desigualtats de les desproporcions del mercat internacional, com existeixen polítiques de redistribució i reequilibri territorial, social o econòmic.
- Reclamar suport institucional i econòmic a les associacions catalanòfiles estrangeres o d'àmbit internacional (AILLC, NACS, etc.).
- Donar facilitats, amb beques i borses de viatges, als estudiosos estrangers interessats a conèixer el català a Catalunya.
- Promoure un marc de relacions preferencials entre estats europeus d'oficialitat plurilingüe i amb estats europeus d'àmbit idiomàtic restringit.
- Incorporar plenament el català en els plans d'estudi i d'intercanvi de la Unió Europea. Aconseguir la inclusió del català en el programa Lingua. Ampliar la presència de la llengua catalana en els certificats de llengües i en les fires lingüístiques internacionals. Augmentar els recursos didàctics per a l'ensenyament del català per a estrangers i la infraestructura internacional per a l'aprenentatge del català.

I també vol dir que apostem per la presència proporcional al pes demogràfic en els mitjans de comunicació públics i privats de titularitat estatal, en els organismes de projecció exterior de la cultura, i també en tots els que són organismes de representació exterior. Apostem, doncs, per garantir la presència del català en les manifestacions culturals de projecció i representació exterior de l'Estat, de l'Institut Cervantes (o com s'acabi dient) i de RTVE.

5. POLÍTICA EXTERIOR I INTERIOR

5.1 Seguretat i defensa

5.1.1. Política interior

La política d'ERC pel que fa al Ministeri de l'Interior ha d'anar encaminada a democratitzar els cossos i forces de seguretat de l'Estat (CFSE) i a aconseguir que deixin de ser un perill per a Catalunya i les seves expressions polítiques i socials.

Les nostres propostes són:

- Separació definitiva dels ministeris d'Interior i de Justícia.
- Reformulació dels plantejaments del CESID i de tots els serveis d'informació dels diferents cossos de seguretat amb l'objectiu que la seva funció no tingui en cap cas finalitat política.
- Major control parlamentari sobre les matèries englobades sota el concepte de secrets oficials. Els tribunals de justícia han de tenir-hi accés en el moment que sigui necessari, per tal de poder resoldre i aclarir responsabilitats en la seva gestió.
- Control parlamentari sobre les partides de fons reservats mitjançant la comissió oficial. Tota l'activitat pressupostària generada per qualsevol ministeri ha de poder justificar-se documentalment i figurar ens els diferents informes comptables i pressupostaris.
- Separació immediata del servei en CFSE, i adopció de les mesures legals pertinents, en casos de corrupció, tortura, violació dels drets humans, racisme, ús d'informació privilegiada per al lucre personal, abús de poder, etc. En aquests casos el Ministeri d'Interior haurà de presentar-se en el cas com a acusació particular.
- Modificació de la Llei de seguretat privada per traspasar als governs de la nació catalana les competències en aquest camp, o bé transferència d'aquestes competències pel procediment de delegació.

5.1.2. El model de seguretat català

5.1.2.1. Per la definitiva concreció i aplicació d'un model de seguretat català

Tot i l'actual situació de desplegament del cos de Mossos d'Esquadra-Policia de la Generalitat, en

comparació amb la que existia l'any 1996 (any de les últimes eleccions a les Corts espanyoles), podria semblar demostrat que s'ha avançat en la configuració i l'aplicació d'un model policial per a Catalunya, però hem de dir que no és així.

La nova situació del cos de la Policia de la Generalitat de Catalunya-Mossos d'Esquadra no reflecteix un veritable avanç cap a l'aplicació d'un model policial per a Catalunya, ja que no existeix tal model. L'actual Govern de la Generalitat, durant els anys del seu mandat amb àmplies majories absolutes, no ha sabut o no ha volgut definir i forçar l'aplicació d'un model policial propi per al nostre país. Utilitzem les paraules definir i forçar la seva aplicació perquè, a hores d'ara, és ben clar que l'esperit centralista que impera a Madrid juntament amb la manca de voluntat del Govern català de CiU, han impedit que Catalunya tingui la seva pròpia policia i el seu propi model policial. És per això que Catalunya necessita que algú defineixi un model policial concret per aplicar en aquest país. I un cop definit aquest model, Catalunya necessita que algú obligui que s'apliqui.

El model policial català no pot ser una moneda de canvi que depengui de l'entramat polític de Madrid. El model policial català té legitimitat per si mateix, sense que hi intervingui "negociació" política alguna. La situació actual és absolutament deficient pel que fa a la configuració del model policial català. Aquesta manca de model provoca, a hores d'ara, que el modest avanç a què abans fèiem esment estigui en perill. La indefinició a què ens ha portat el desinterès de CiU pel tema de la policia ha provocat que Catalunya no tingui garantit el dret legítim de desenvolupar un model policial propi sense imposicions des de Madrid.

Per tant, des d'ERC treballarem amb fermesa per tal de definir i aplicar, en el termini raonablement més breu possible, un model policial concret per a Catalunya. No podem permetre que un tema tan important com és la policia d'un país estigui sotmès a la decisió d'elements externs al mateix país. Catalunya s'ha d'imposar el seu propi model policial tal com s'ha fet al País Basc. Catalunya ha de tenir un model policial propi, per la qual cosa proposem d'adoptar les mesures següents:

- Modificació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el sentit d'ometre la referència a la Llei orgànica prevista a l'article 149.1.29 de la Constitució espanyola. Així mateix, s'hi ha d'incloure la totalitat de competències en matèria de seguretat, ordre públic i protecció civil.
- Modificació de la Llei 2/1986, de cossos i forces de seguretat, en tots aquells aspectes de la policia autonòmica com a policia amb plenes competències en el seu àmbit d'actuació, Catalunya.
- Unificació de l'actual Llei de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra i de l'actual Llei de policies locals, refontent els seus textos en un de sol i creant així el text bàsic regulador del model policial català, amb les modificacions necessàries per tal de configurar una Llei de la policia de Catalunya que reculli les necessitats del model policial propi de Catalunya i arraconi definitivament aspectes retrògrads que CiU ha copiat dels models policials existents a l'Estat espanyol.

5.1.2.2. Model policial català

Les modificacions legislatives que ERC pretén realitzar permetran que des de Catalunya puguem decidir el que volem fer per al nostre país en l'àmbit policial.

Així, des d'ERC proposem que la Policia de Catalunya estigui integrada per les policies locals i per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra. Aquests dos cossos policials han d'actuar en plena coordinació per portar a terme les tasques que avui realitzen els CFSE, assumint les tasques que el Cos Nacional de Policia i la Guàrdia Civil realitzen actualment a Catalunya i que no corresponen a les competències extra i supracomunitàries, que serien les úniques que seguirien realitzant els cossos espanyols, just fins al moment en què la coordinació entre la Policia de Catalunya i els cossos de seguretat espanyols, així com les organitzacions policials internacionals permetin que les assumeixi la Policia de Catalunya.

La Policia de Catalunya es configuraria així com un sol cos de policia, amb una doble implantació territorial: la municipal i la comarcal.

Les actuals policies locals realitzarien les tasques de policia integral dins del seu municipi, tasques per les quals serien auxiliades per la policia autonòmica en el cas que fos necessari. La poli-

cia autonòmica, de la mateixa manera, faria les tasques de policia integral en l'àmbit supramunicipal. La policia autonòmica estaria formada per realitzar les tasques d'especialització policial en tot el territori català.

Es configuraria, d'aquesta manera, un sol cos de policia, la Policia de Catalunya, subdividida de forma interna per les diferents tasques que cal realitzar, corresponents al que realment anomenem policies locals i Policia de la Generalitat de Catalunya-Mossos d'Esquadra. Aquest model racionalitzaria els esforços de diferents cossos policials que avui es dediquen a la mateixa tasca.

5.1.2.2. Regulació de la situació transitòria

Mentre es realitza la modificació legislativa necessària per tal d'aplicar el model que des d'ERC plantejem, s'haurien de prendre les mesures transitòries següents:

- Adscripció dels CFSE a la Generalitat de Catalunya. El Govern català tindrà el comandament directe dels efectius del cos nacional de policia i de la Guàrdia Civil que actuen a Catalunya.
- Incorporació immediata de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra als organismes policials internacionals.
- Elaboració d'un pla d'adequació dels CFSE que restin a Catalunya, a la societat catalana i a la seva realitat nacional, que inclogui tant aspectes culturals (llengua, cultura, història, geografia, marc polític, etc.) com sociolaborals (sou, habitatge familiar, comissaries, etc.).
- Creació de l'Institut Català de Seguretat Pública (ICSP) com a centre de formació i reciclatge de la totalitat d'efectius que operin a Catalunya.

5.1.3. Pacificació internacional. Defensa i seguretat

5.1.3.1. Per una defensa no ofensiva i la pacificació internacional

ERC, en el seu projecte global d'emancipació nacional, també té propostes concretes en l'àmbit de la defensa, sense perdre de vista l'objectiu final: la desaparició dels exèrcits estatals convencionals, en benefici de les forces de pacificació que l'ONU hauria de tenir com a únic poder militar de caràcter dissuasiu, un cop sigui suprimit el dret de vet en aquest organisme interna-

cional. En el marc europeu, la Conferència de Seguretat i Cooperació Europea (CSCE) hauria de coordinar-se, progressivament, amb els organismes com ara l'OTAN o bé la UEO, amb la pretensió d'articular en el futur un sistema defensiu europeu conjunt, en el qual les institucions de la nació catalana puguin participar-hi amb les seues professionals més capacitats. Per arribar al marc ideal indicat, calen encara un nombre elevat de canvis no només en l'estructura militar sinó també en la cultura generada al seu entorn. Per això, ERC ha de contribuir a l'assoliment d'aquest marc, fixant ara ja al Congrés de Diputats i al Senat espanyols uns objectius propis en el terreny de la defensa, a partir de la realitat que significa l'existència d'unes forces armades espanyoles i la seva presència en territori català.

Els aspectes no militars de la seguretat van adquirint cada com més importància i fan indispensable prioritzar una política de prevenció, en tots els terrenys i no en l'estrictament militar: també en el camp econòmic, ecològic, social, cultural... Per evitar riscos futurs, cal adoptar mesures preventives a l'entorn d'aquelles situacions capaces de generar inseguretat i violència, com ara desocupació generalitzada, misèria econòmica, violació dels drets humans, narcotràfic, desastres ecològics, catàstrofes naturals, migracions massives, etc.

5.1.3.2. Desmilitarització de la política de seguretat

La pau va estretament lligada al desenvolupament. Un món sense desequilibris s'estalvia molts dels conflictes violents que el sacsegen. És per això que juntament amb la cultura de la solidaritat i la cooperació cal estendre la cultura de la pau, de la possibilitat de resoldre els conflictes i les diferències d'una manera pacífica i negociadora. En aquest sentit, ERC proposa una sèrie de mesures per avançar en aquesta direcció:

- Dissolució de l'OTAN en la seva estructura actual, fruit de la política de blocs, i reconversió en una nova estructura militar multinacional al servei de l'ONU per a missions militars d'interposició i per desenvolupar i mantenir els tractats de pau i desarmament.
- Conversió de la UEO en l'exèrcit de la Unió Europea. Dissolució dels exèrcits estatals europeus i integració dins d'una estructura europea i de l'ONU. La desaparició de l'exèrcit

espanyol, que al llarg de la història ha actuat diverses vegades en contra de la consolidació democràtica, seria un alleugeriment pressupostari i una consolidació dels drets civils.

- Creació d'una Caserna General de la UE, embrió de les forces de pau de l'ONU a Europa.
- Creació de l'Escola de Comandaments de les Forces de Pau Europees, per tal que no dependin de les polítiques de cada estat, sinó únicament del Parlament europeu i de les missions de pau de l'ONU.

5.1.4. Democratització de la política de defensa

- Optar per una política exclusivament defensiva i no ofensiva cap a altres estats, abandonant l'opció tradicionalment ofensiva, provocativa i amenaçadora cap a un enemic exterior, propi o dels aliats, actualment inexistent. Les conseqüències d'aquesta opció abasten el material militar, l'estructura de defensa i la doctrina en què se sostenen.
- Promoure una nova cultura de la pau, basada en l'esperit democràtic i la primacia de la negociació política, el diàleg institucional i la mediació internacional com a recurs per resoldre els conflictes. Rebuig a la sacralització de la institució militar i al seu monopoli de valors i virtuts com el patriotisme, l'heroisme i la disciplina, sempre vinculats, de fet, a la mitificació de l'ús de la força, de l'obediència acrítica i de l'estructura jeràrquica. En conseqüència supressió del Dia de la Fuerzas Armadas, i d'aquelles altres celebracions públiques, com les jures de bandera, que alimenten la tradició militarista espanyola.
- Modificació de l'article 8 de la Constitució, en el sentit de suprimir la integritat territorial de l'actual Estat espanyol com a missió pròpia de les forces armades, ja que aquesta possibilitat depèn exclusivament de la voluntat democràtica, lliurement expressada, de les distintes nacions que en l'actualitat formen part de l'Estat espanyol.
- Transparència informativa i control parlamentari de les mesures de defensa adoptades pel Govern o bé en projecte. Revisió de la Llei de secrets oficials i adopció d'una legislació que permeti una major llibertat d'expressió als militars sobre temes de la seva competència.

5.1.4. Regulació de la producció i exportació de material militar

- Creació d'un registre estatal de producció d'armament i de control de l'exportació, per tal de conèixer el tipus i les quantitats de productes militars fabricats a l'Estat espanyol, així com també les transferències a altres estats de materials, tecnologies i serveis d'ús militar. Publicació trimestral de les actes d'aprovació d'exportacions de la Junta Ministerial de material de defensa i de doble ús.
- Legislació específica per regular les operacions de comerç de material d'ús militar, el qual hauria de ser públic i subjecte a control parlamentari, tant pel que fa a les empreses públiques com privades (CASA, Bazán, Santa Bárbara, ENASA, ERT, Talbot, Land Rover Santana, INISEL, GAMESA, etc.).
- Creació d'una comissió parlamentària d'investigació sobre la venda il·legal d'armes a tercer país i la presència de productes procedents de l'Estat espanyol en els circuits triangulars del comerç d'armament.

5.1.5. Reducció dels efectius militars i desarmament

- Reducció progressiva de les despeses militars, del potencial humà i dels efectius materials, d'acord amb un model de defensa no ofensiu. Anul·lació dels contractes de bases militars o de propaganda.
- Redestinació de recursos procedents de despeses militars, per transferir-los a objectius civils de desenvolupament econòmic, millora ecològica, atenció social, innovació tecnològica i cooperació internacional.
- Supressió de les armes ofensives i de les forces destinades a facilitar l'atac a l'enemic, la seva destrucció i l'ocupació militar del seu territori. Un cop aturada la seva operativitat militar reutilització per a usos civils i pacífics. Reducció del nombre de carros de combat i vehicles blindats.
- Prohibir la fabricació de qualsevol tipus de mines, ja que s'ha demostrat que són de les armes més mortíferes i indiscriminades que existeixen, i cal, a més, recordar que durant anys mantenen intacta la seva capacitat de destrucció.
- Reconversió de part de la indústria militar en indústria productora de béns civils d'utilitat social, reconversió més factible, a curt termini, en el sector naval.
- Restricció de la investigació de caràcter militar a mesures estrictes de tipus defensiu, protecció de persones i béns, intervenció en catàstrofes naturals, etc.

- Limitació de la publicitat d'armaments i material militar, només als mitjans especialitzats, per tal d'afeblir la cultura armamentista.
- Regulació per llei orgànica dels drets a l'objectió fiscal, per no afavorir el manteniment de les estructures militars si aquest és el desig personal del contribuent.
- Prohibició de fabricar i vendre armament atòmic. Signar tractats i destinar pressupostos importants per al desmantellament de tot l'arsenal nuclear. Cal que la política d'ensenyament i comunicació de tots els governs tingui com a preferència que qualsevol societat assumeixi els valors de la solidaritat, la cooperació, la tolerància i el compromís per la pau.

5.1.6. Aportació catalana a la pacificació

La nostra condició de nació sense estat ni forces armades pròpies posa el nostre país en una situació immillorable per exercir, amb garanties de credibilitat, imparcialitat i eficàcia, funcions de pacificació en el terreny internacional, a petició dels organismes corresponents i sota el seu control. Correspondria, doncs, a la Generalitat de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al Govern Balear la potestat de crear unes unitats de pacificació, coordinades i integrades amb les forces de defensa de la UE, amb l'objectiu de treballar en la prevenció de conflictes, les polítiques de desarmament i la cooperació internacional.

L'activitat d'aquestes unitats, en cap moment ofensiva sinó pacificadora i humanitària, hauria de desenvolupar-se fonamentalment en tres àrees:

- Verificació d'embargament, cessament d'hostilitats o d'alto el foc; interposició entre bàndols en conflicte inspeccions i escorta de vaixells, obertura de vies de comunicació marítima, etc.
- Acol·lida i atenció de refugiats, escorta de vehicles amb personal evacuat, protecció de combois d'ajuda mèdica i alimentària, mediació de conflictes, vigilància i seguiment de processos electorals, ajuda en situacions de desastre natural, etc.
- Control del comerç internacional d'armes, reconversió de la indústria militar a finalitats civils, prevenció de conflictes, etc.

Propostes

- Impuls per a la realització d'una Conferència

per a la Seguretat i la Cooperació a la Mediterrània, amb l'objectiu d'aconseguir la desnuclearització i la desmilitarització progressiva d'aquest àmbit geogràfic.

- Creació del Comissariat de Defensa de la Nació Catalana, organisme adscrit directament a Presidència, amb la funció d'impulsar i coordinar les iniciatives anteriors i garantir-ne el compliment. En el futur, el Comissariat hauria d'assegurar també la defensa operativa del territori, a partir de les unitats de la mateixa Defensa Territorial. Els seus membres, sorgits de la societat civil catalana i pertanyents a aquesta societat, haurien de tenir caràcter voluntari i mantenir-se a la reserva durant un espai determinat d'anys, amb un reciclatge anual i amb facilitats reals de mobilització. Les distintes unitats de la Defensa Territorial haurien de ser lleugeres i especialitzades exclusivament en tasques no ofensives. En període normal de pau, aquestes unitats haurien d'actuar, en cas de necessitat en casos d'emergència diversa, al costat de bombers, protecció civil...
- Creació de la Comissió Mixta de Defensa Nacional, integrada de manera paritària per representats de la Generalitat de Catalunya — amb la possibilitat d'ampliar-se a la Generalitat Valenciana i al Govern Balear— i l'Estat espanyol amb l'objectiu de coordinar les activitats regulars i els projectes futurs, en la fase prèvia a la independència, de les forces armades en territori català. La Comissió serà presidida pel president de la Generalitat de Catalunya, com a representant ordinari de l'Estat a Catalunya (sense perjudici de la possible ampliació d'aquesta presidència a la resta de governs de la nació catalana), motiu pel qual serà la màxima autoritat sobre l'exèrcit espanyol en el territori català.
- Traspàs al president de la Generalitat del comandament de les forces de l'exèrcit espanyol a Catalunya fins que se'n vagin o es desmantellin.

5.2. Justícia

5.2.1. Assolir la tutela judicial efectiva

L'actual Ministeri de Justícia no ha donat solució a uns problemes que han esdevingut endèmics: la lentitud en la resolució dels processos, el condicionament econòmic de les parts, la manca d'expectatives de rehabilitació i de reinserció

social. Pel que fa a Catalunya, en l'àmbit de la justícia es manté una discriminació envers el català que situa l'ús de la nostra llengua molt per sota del que ja ha estat assumit per la nostra societat.

Les nostres propostes:

- Avançar cap a una justícia més igualitària per a totes les persones que compensi les diferències econòmiques, les d'estatus social i les d'origen.
- Independència del poder judicial respecte al legislatiu i l'executiu.
- Democratització dels òrgans de govern de la jurisdicció.
- Una justícia de qualitat que compleixi els principis d'immediatesa, contradicció i no dilació que han de regir el procés.
- En l'ordre civil, per tant en tot el dret privat, assumpció plena de competències legislatives i establiment de la darrera instància en el TSJC.
- En l'ordre penal, correcció pressupostària que permeti el suport a les víctimes dels delictes i la plena rehabilitació dels delinqüents.
- En l'ordre laboral, reprendre el principi tuitiu que en el seu origen el regia.
- En el contenciós, cal dotar els jutjats del contenciós per tal de reduir el col·lapse de casos existent.
- Cal establir un àmbit jurisdiccional propi a Catalunya, en tots els ordres, que impedeixi els retrocessos que periòdicament sacsegen la societat espanyola i no la catalana en els temes judicials.
- Impulsar la creació de més beques per a estudiants de dret catalans per fer la carrera judicial i la fiscal.
- Establir un percentatge de places de jutges i fiscals segons origen geogràfic per tal d'impedir la discriminació per raó de llengua.
- Planificar els processos de rehabilitació i reinserció social.
- Desenvolupar els jurats en tots els àmbits de l'ordre penal.
- Ajustar els mecanismes de la gratuïtat de l'exercici de l'acció per tal d'afavorir la igualtat en el seu ús.
- Prestigiar el torn d'ofici.
- Pel que fa als jutjats de pau, cercar solucions pressupostàries per prestigiar el que podríem anomenar com a jurisdicció de baixa intensitat.
- La reforma de la legislació processal a l'Estat espanyol no té l'acord de tots els agents impli-

cats; cal fer, doncs, un replantejament que incorpori a més elements de territorialització.

5.2.2. Recuperar la credibilitat de l'Administració de Justícia

L'Administració de Justícia és un dels poders que gaudeix de menor credibilitat i estima per part de la ciutadania; els procediments són cars, lents i obscurs. Si a més d'això, les resolucions no sempre són les més justes i la societat, en el seu conjunt, qüestiona els professionals que hi intervenen, resulta del tot comprensible aquesta valoració tan negativa.

Les nostres propostes:

- Ple desenvolupament de la Llei de Planta Judicial.
- Dotar-se de més recursos pressupostaris per crear nous jutjats.
- Redissenyar el funcionament de l'oficina judicial per fer-la més operativa i funcional, agrupant serveis i optimitzant els recursos materials i humans.

5.3. Política exterior

5.3.1. Objectius d'ERC

Les relacions exteriors són una de les assignatures pendents de Catalunya en el seu àmbit competencial. La legislació espanyola no permet a Catalunya de tenir representants a les diferents institucions internacionals, malgrat que en el si de moltes d'aquestes es tractin temes sobre els quals legisla. I no només la legislació, sinó que també a la Constitució i a la jurisprudència queda blindada la possibilitat de projecció exterior del nostre país.

Per tant, el primer objectiu que es planteja ERC en aquestes eleccions en matèria de política exterior és normalitzar la seva situació com a nació, la d'assolir una política exterior independent de la de l'Estat espanyol, amb prou marge de maniobra en allò que afecti els seus interessos i les seves necessitats. Per a aquesta finalitat no només caldrà promoure una legislació favorable al traspàs de competències de política exterior a Catalunya, sinó que serà necessària la modificació de la Constitució. L'Acord d'Iruña signat amb Eusko Alkartasuna és el primer pas cap a la consecució d'aquest objectiu.

L'ampliació del marc de la Unió Europea amb els nous estats europeus de l'est que han recuperat la independència política per la via de l'autodeterminació, obre noves portes a la discussió sobre la sobirania dels pobles existents a la resta d'estats de la Unió Europea. No té sentit que els mateixos estats que es posicionen favorablement a l'entrada d'aquests nous estats i a la preservació de la seva identitat no acceptin el dret a l'autodeterminació de les nacions que es troben dins de les seves fronteres. Per tant, cal un impuls de la coherència dins de l'Estat espanyol en el sentit de facilitar les vies de participació de Catalunya en les institucions europees i de reconèixer i accedir al seu dret a l'autodeterminació.

ERC també es proposa afavorir totes les iniciatives encaminades a la defensa de la llibertat dels pobles i del seu dret a l'autodeterminació, així com la promoció del desenvolupament de les zones menys afavorides i la pau internacional.

Una de les prioritats del partit, com a partit republicà i municipalista, serà afavorir el paper de les entitats locals en els àmbits de la cooperació i la solidaritat internacionals.

5.3.2. Relacions amb la Unió Europea

ERC ha estat sempre partidària d'avançar cap a una Europa unida, però no concebuda com a una Europa dels estats, sinó com a una confederació de tots els pobles europeus que la formen i respectuosa amb les diverses identitats nacionals. Malgrat que l'aplicació del Tractat d'Amsterdam ha suposat un increment dels poders del Parlament europeu, ampliant els àmbits sobre els quals s'aplica el procediment de codecisió, ERC és partidària d'emprendre les mesures necessàries per tal que el Parlament Europeu tingui plena capacitat legislativa, tal com li pertoca com a única institució legitimada i escollida democràticament per la població europea.

El principal objectiu de futur d'ERC és la construcció d'una Catalunya lliure dins el marc de la Unió Europea i, per això, és necessari que Catalunya tingui una representació pròpia a la UE. Cal garantir la participació de Catalunya a les diferents institucions de la UE quan s'hi tractin temes que afectin al seu àmbit competencial o al seu interès específic, tal com es preveu en d'altres països: la Llei Fonamental de Bonn, la Constitució portuguesa i la legislació d'altres

estats permeten que les administracions infraestatals participin a les institucions europees.

Tanmateix el conflicte amb Europa no hi és solament en l'àmbit institucional, sinó que també ens afecta en l'àmbit econòmic. En aquests darrers anys, Catalunya ha mantingut una balança fiscal negativa amb l'Estat espanyol, però alhora ha estat aportadora neta a la UE, mentre que d'altres unitats territorials europees de similars característiques econòmiques i poblacionals han estat receptores netes de la UE.

L'actual divisió de les unitats territorials pel que fa a la distribució de fons es regeix per la divisió en Estat espanyol, comunitats autònomes i municipis. Aquesta divisió no posa de relleu les diferències regionals i comarcals que podem trobar a l'interior de Catalunya, de manera que tot i tenir comarques pobres aquestes no es poden beneficiar dels ajuts de la UE.

És per aquests motius que ERC proposa:

- Institucions Europees
  - Presència de Catalunya al Consell de Ministres de la UE quan es vegin afectats el seu àmbit competencial o aspectes propis de la seva realitat geogràfica.
  - Representació de Catalunya a la Comissió de la Unió Europea i al Tribunal de Comptes Europeu i, com a objectiu final, al Consell Europeu.
  - Creació de la figura del Delegat/ada de Catalunya a la representació permanent d'Espanya davant la Unió Europea.
- Fons europeus
  - Participació de Catalunya als debats referents als Fons Estructurals, als Fons de Cohesió i als que preveu la Política Agrària Comunitària (PAC) quan es vegin afectats els seus interessos.
  - Aconseguir que a Catalunya els criteris d'assignació de Fons Estructurals de nivell 2 (NUTS 2) es mesurin sobre territoris més petits i homogenis, com podrien ser les regions o agrupacions de comarques.
  - Posar fi a la balança fiscal negativa amb Europa, canviant la política redistributiva al si de la UE basant-la no en la posició relativa al si de cada Estat, sinó en el conjunt de la UE.
- Altres aspectes
  - Oposició a qualsevol mesura estatal que, amb l'argument de les delegacions cap a

Europa, suposi una retallada competencial de Catalunya.

- El reconeixement del català com a llengua oficial de la Unió Europea.
- Modificació de la LOREG pel què fa referència a les eleccions al Parlament Europeu, acabant amb la circumscripció única. Cal que es desenvolupi una llei electoral que permeti una representació proporcional de Catalunya a la Unió Europea.
- Oposició a l'accés de Turquia a la Unió Europea fins que no s'hi garanteixin els drets humans bàsics.

5.3.3. Tractats internacionals

En el terreny institucional i/o protocol·lari de les relacions internacionals l'Estat espanyol cau en un anacronisme propi de la situació política i social concreta en què s'elaborà la Constitució: el marc constitucional espanyol estableix la competència exclusiva de l'Estat en matèria de relacions internacionals.

Aquest fet provoca paradoxes evidents, quan l'Estat signa tractats internacionals que afecten aspectes sobre els quals legislen les diverses comunitats autònomes.

És per aquests motius que ERC proposa:

- Supressió de l'article 149.3 de la Constitució Espanyola que atribueix la competència exclusiva a l'Estat pel que fa referència a les relacions internacionals i addició d'un article que permeti transferir les competències en aquesta matèria a les comunitats autònomes
- Modificació del títol III, capítol tercer, que fa referència als tractats internacionals, adequant-lo a la intenció esmentada en el punt anterior
- Establiment d'una Comissió de Coordinació Multilateral de les Relacions Internacionals que permeti a les diverses comunitats autònomes participar en l'elaboració i execució del dret comunitari i la signatura de tractats internacionals.
- Representació directa de Catalunya davant els organismes de la UNESCO.
- Aplicació de la sentència del Tribunal Constitucional segons la qual les relacions amb la Unió Europea no són relacions internacionals, per la qual cosa Catalunya ha de tenir i pot tenir legalment oficina directa a les institucions europees

5.3.4. Drets dels pobles, solidaritat i pau internacional

La situació internacional actual no és gaire diferent de la situació de fa uns anys. Sorgeixen i es perpetuen una multitud de conflictes a causa del no reconeixement de la sobirania i de la identitat pròpies de determinats pobles, així com l'impediment promocionat des dels diferents estats del món perquè aquests pobles s'organitzin i es facin valer pels seus propis mitjans. Els enfrontaments al Sàhara Occidental, Txetxènia i al Kurdistan, entre molts d'altres casos, es mantenen irresolts després de molts anys de conflictes davant la impassibilitat de l'Estat espanyol, per no dir de la comunitat internacional. ERC considera que cal vetllar per l'acompliment dels tractats internacionals pel que fa referència als drets dels pobles, considerant que tot poble té dret a manifestar-se democràticament i lliurement i a ser respectat en la seva voluntat d'autodeterminació.

D'altra banda, actualment, el deute extern de caràcter públic dels països del Tercer Món amb Espanya és, aproximadament, d'1'6 bilions de pessetes, la qual cosa impedeix el seu desenvolupament social i el seu creixement econòmic. Aquest endeutament és fruit de la impossibilitat de pagar els crèdits que els països rics facilitaren als pobres per tal d'ajudar-los a sortir d'una situació de crisi; aquesta passà a ser més profunda quan els estats afectats hagueren de retornar els crèdits, amb uns interessos força elevats, però també a causa de la mala gestió que van fer els països deutors. Per tal que aquests països es puguin desenvolupar, caldrà perdonar el deute que tenen amb els països del Nord, i més tenint en compte com el Nord ha sortit guanyant de la situació del Sud.

Un altre dels aspectes remarcables en la política espanyola a l'exterior és la seva manca de transparència en el terreny de l'armament, tant pel que fa als pressupostos que es destinen sota aquest concepte, com amb les transaccions amb l'exterior. El gran marge de maniobra que té el Govern espanyol en aquest sentit li permet actuar amb impunitat pel que fa al comerç d'armes, venent armament a països que no respecten els drets humans, que destinen un percentatge molt elevat del seu a la compra d'armes, que mantenen conflictes armats i que no respecten els tractats internacionals.

Per aquests motius ERC demana:

- Drets dels pobles
  - Que els organismes internacionals, i molt especialment l'ONU, elaborin i proclamïn una Declaració Universal dels Drets dels Pobles que reuneixi en un sol text les declaracions parcials realitzades fins a l'actualitat sobre aquest tema.
  - Que l'Estat espanyol condemni sistemàticament les vulneracions dels drets dels pobles i que es comprometi a no facilitar ajuda ni armament als estats que ataquin aquests drets.
- Deute extern
  - Condonació immediata i completa del deute públic dels països més pobres del Tercer Món, vinculada a inversions en desenvolupament humà, com podrien ser sanitat, educació, medi ambient i d'altres
  - Establiment d'un programa de condonació del deute públic de la resta de països del Tercer Món amb Espanya en les mateixes condicions.
  - Impuls de les operacions necessàries per tal de demanar la condonació del deute extern de caràcter privat dels països del Tercer Món.
  - Transparència en la presa de decisions referents al deute extern.
  - Que l'Estat efectui les gestions pertinents per tal que les organitzacions supranacionals pertinents (Banc Mundial, FMI) implantin mesures que permetin vetllar perquè les relacions econòmiques, comercials i financeres amb els països del Tercer Món siguin justes.
  - Cessió d'un 1% del PIB en concepte de cooperació internacional, i mantenir oberta la possibilitat d'ampliar aquest percentatge.
- Comerç d'armament
  - Transparència en el comerç d'armes de l'Estat espanyol amb l'exterior.
  - Que les importacions i exportacions d'armament requereixin l'aprovació del Congrés i del Senat.
  - Prohibició de la venda d'armes a països en què no es respectin els drets humans, que mantinguin conflictes armats o als que tenen elevades despeses militars.

5.3.5. Cooperació al desenvolupament

Dins del context internacional de creixent interdependència en què ens trobem immersos i que s'ha anomenat globalització, la cooperació al desenvolupament ha de passar a ser un eix fona-

mental de la política exterior estatal. La forma com ho faci depèn en gran mesura de la definició que en fem i dels valors que sustentin el propi concepte de desenvolupament. En els darrers anys, la societat ha demostrat un clar interès i una consciència solidària davant de les nefastes conseqüències per a homes i dones d'arreu del món per l'estat de precarietat en què viuen. Davant d'això, el concepte de desenvolupament que proposem reposa sobre els valors d'equitat i llibertat, i ve marcat per la creença que tots els éssers humans tenim dret a una vida digna en la qual tinguem garantides les nostres necessitats bàsiques, entre les que s'inclouen l'alimentació, l'habitatge, la salut, l'educació i un medi lliure de contaminació, en un nivell de qualitat suficient. És responsabilitat de tothom, doncs, no pensar només en la provisió d'aquests serveis a la ciutadania, sinó també a la resta d'habitants d'aquesta nova societat global de la qual ens beneficiem en tants aspectes. Basant-nos en això, proposem una cooperació que no estigui viciada pels interessos nacionals, i que tot i que s'hagi de mirar de no contradir-los en la mesura del possible, tingui com a eix vertebrador l'ajut a les poblacions més necessitades.

Des de l'any 1998, i gràcies a l'interès creixent que la cooperació al desenvolupament desperta en les nostres societats, l'Estat espanyol compta amb una Llei de cooperació que regula les activitats que es duen a terme amb aquesta finalitat en el seu territori. Aquest pas, però, ha de ser completat amb altres iniciatives que augmentin i millorin aquesta cooperació:

- Pressionar per tal que es compleixin els compromisos assumits per l'Estat espanyol i augmentar l'aportació econòmica per a la cooperació al 0,7% del PIB, que recordem que no és una xifra arbitrària, sinó el resultat de criteris tècnics acordats pels països desenvolupats. Tenint en compte el canvi econòmic dels últims temps, i considerant que aquesta xifra es manté molt per sota del que seria necessari, ERC demanarà que s'ampliï a un 1% per tal d'assolir un percentatge més ampli en matèria de cooperació.
- Dirigir aquests fons a les poblacions més necessitades com a criteri fonamental, anticipant-se a possibles interessos estratègics.
- Millora en els mecanismes de gestió de l'ajuda per tal d'optimitzar l'ús dels recursos disponibles.
- Anar més enllà del dia a dia en la cooperació i aprofitar les possibilitats que la nova Llei dóna

en matèria de planificació per elaborar una estratègia a llarg termini, que, mitjançant un eficaç sistema d'avaluació, assegurui el compliment dels objectius marcats. Malgrat que la cooperació al desenvolupament sigui de caràcter no lucratiu, no cal oblidar els aspectes tècnics en la seva provisió, ja que és el seu component humanitari el que li dóna una gran importància i exigeix una gestió eficient.

- L'educació de la població per sensibilitzar-la davant els problemes globals i potenciar la solidaritat i el suport a la cooperació amb els més necessitats, tant en termes econòmics com amb el treball voluntari. Es tracta d'aconseguir una veritable educació per al desenvolupament mitjançant la realització de campanyes i iniciatives específiques i de la incorporació d'aquest enfocament a l'educació formal.
- Reconeixement del paper fonamental que les ONG tenen en la cooperació al desenvolupament. La creació d'organitzacions no lucratives en la societat té la potencialitat de ser un fenomen altament democratitzador, que es complementi amb l'activitat dels partits polítics i que serveixi per a un reforçament mutu. Les ONG, al contrari del que propugnen algunes ideologies reaccionàries, no neixen per substituir l'Estat, sinó per complementar-lo arribant allà on aquell no ho pot fer. La missió dels poders públics, per tant, ha de ser la d'establir condicions que facilitin la formació i les activitats d'ONG, sobretot amb suport des dels ajuntaments, i obrir espais en què aquestes organitzacions puguin posar-se en contacte entre elles i amb les administracions, de manera que hi hagi un intercanvi d'idees i una permeabilitat davant dels punts de vista d'uns i altres.

5.3.6. Política exterior i de seguretat

La política exterior d'una entitat com la Unió Europea s'ha de basar, entre d'altres coses, en la defensa dels drets humans i en el dret d'intervenció i d'ingerència per motius humanitaris. Des del Congrés dels Diputats i el Senat defensarem la constitució d'una força multinacional europea d'intervenció, interposició i resolució de conflictes que tingui competències per a intervenir en situacions de conflicte de manera ràpida i sense dependre dels Estats Units d'Amèrica. En aquest sentit impulsarem l'experiència de protectorat internacional establerta a Kosovo per a d'altres zones en conflicte.

